

O nouă pagină

de referință

în istoria a două țări,

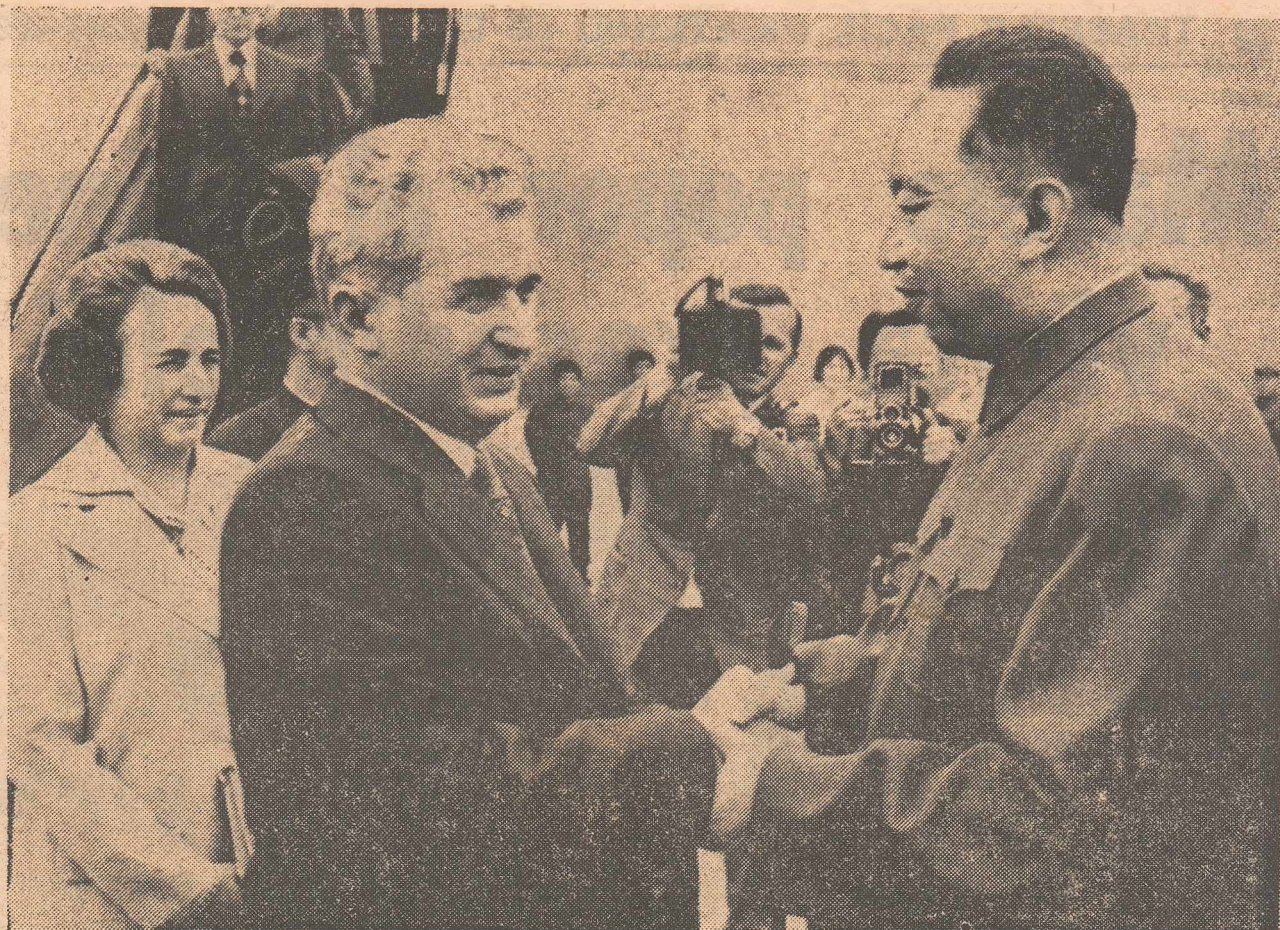
cu semnificații majore

în viața planetei:

întâlnirea tovarășilor

Nicolae Ceaușescu

și Hua Kuo-fen

Popoarele român și chinez, prieteni și tovarăși apropiați în lupta pentru dezvoltarea și progresul fiecăruia, pentru cauza generală a socialismului, pentru pace și colaborare în lume

ANUL XXVII - NR. 20 (1977) - 18 MAI 1978

Flacăra

SĂPTĂMINAL EDITAT DE FRONTUL UNITĂȚII SOCIALISTE

În acest număr:

- Se naște — decisă de om — o capodoperă a naturii patriei
- „În afară de meseria de scriitor, cea de editor este singura care mă pasionează”
(o convorbire cu scriitorul Marin Preda)
- Contemporani cu un clasic: Alexandru Philippide
(invitație la lectura unui tulburător poem)

Marele popor al Chinei, de 900 vizita președintelui României,

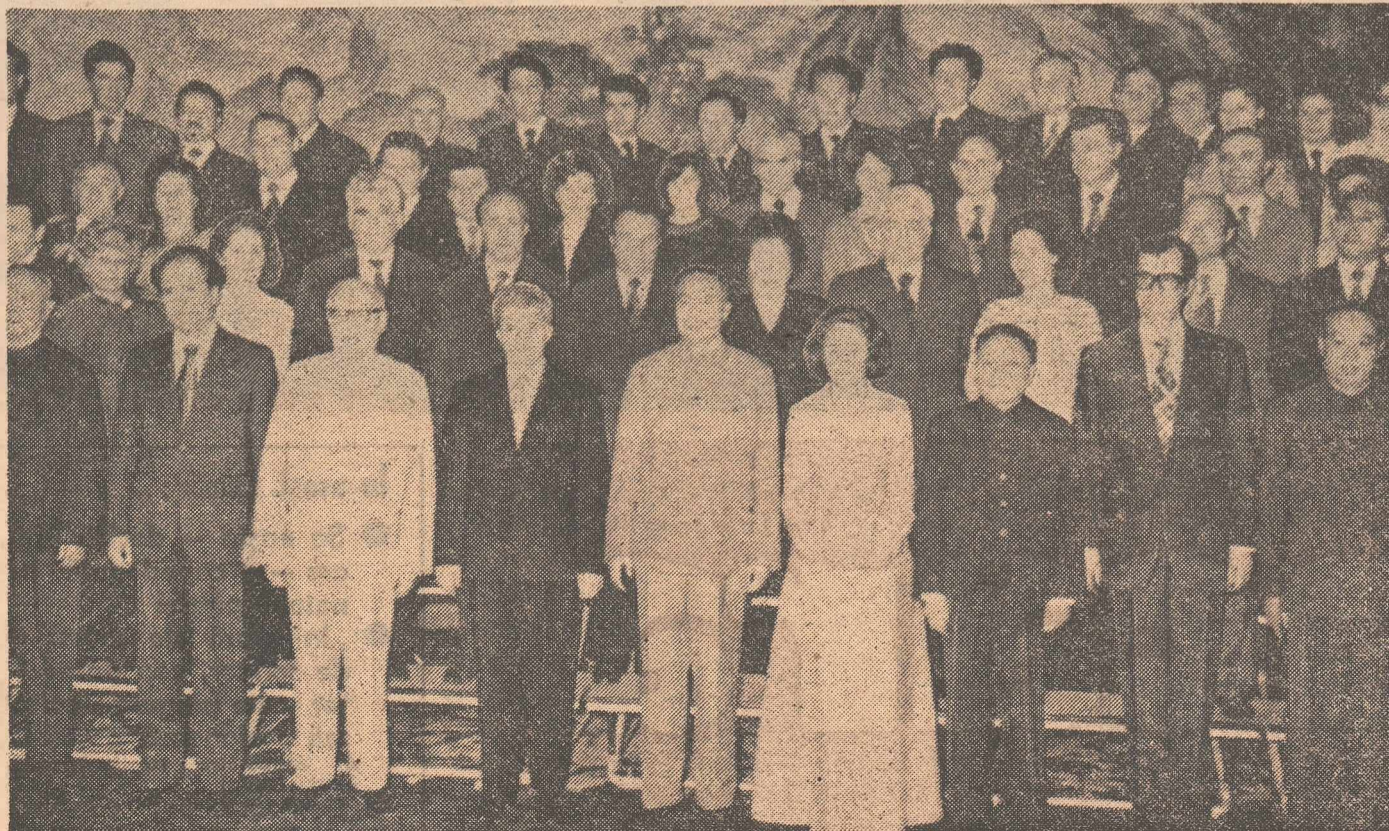
Călduroase manifestări de stimă și prietenie, pe marile bulevarde ale capitalei chineze, la sosirea distinșilor soli ai României

Despre această vizită
tovarășul Hua Kuo-fen
a afirmat:

„va face în mod
sigur ca prietenia
chino-română
să ajungă pe o
nouă culme”

Emoționant omagiu din partea celor mai tinere prezențe la spectacolul de gală

Înaintea banchetului din seara de 15 mai, oferit în onoarea tovarășului Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu

Dimineața zilei de 15 mai 1978. Pe aeroportul internațional Pekin, pavoazat cu drapelul de stat ale Republicii Socialiste România și Republicii Populare Chineze, domnește — ca pretutindeni în capitala chineză — o atmosferă vibrată, sărbătorească. Este așteptat aici tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, care face o nouă vizită oficială de prietenie în această țară, la invitația tovarășului Hua Kuo-fen, președintele C.C. al P.C. Chinez, premierul Consiliului de Stat al R.P. Chineze. Președintele României este însoțit în această vizită de tovarășa Elena Ceaușescu, de tovarășii Cornel Burtică, Dumitru Popescu, Ștefan Andrei, Vasile Mușat și Vasile Pungan.

Primindu-l pe tovarășul Nicolae Ceaușescu într-o revărsare de intensă bucurie, cu multă căldură și profundă prietenie, ca pe un oaspete stimat, ca pe cel mai de seamă sol al poporului frate român, locuitorii Pekinului, au transformat acest prilej într-o grandioasă sărbătoare populară.

Principalele momente ale ceremoniei sosirii sint transmise în direct la posturile de radio și televiziune chineze.

În aclamațiile entuziaste ale mulțimii, care agită stegulețele celor două țări și mii de buchete de flori, într-o atmosferă de puternică însuflețire, tovarășul Hua Kuo-fen adresează înalților oaspeți români un călduros cuvânt de bun venit pe pământul Chinei populare. Cei doi conducători de partid și de stat se salută reciproc, își string mîinile îndelung.

Primele momente sînt impresionante: trecerea în revistă a companiei de onoare formată din unități de infanterie, marină și aviație, lungul culoar format de oameni ai muncii și membri ai miliției populare, de numeroși tineri și tinere ce cîntă și dansează, aclamațiile mulțimii care scandează îndelung, în limbile română și chineză „Bun venit” oferă imaginea sugestivă a acestei vibrații de prietenie sinceră și călduroasă ce condensează în sine sentimentele de stimă și prețuire față de conducătorul partidului și statului nostru, față de poporul român, constructor al socialismului. Numeroase orchestre, fanfare, mii și mii de evantaie, eșarfe, buchete de flori confecționate pentru sărbătoare din materiale strălucitor colorate, la care se adaugă pitorescul și tradiționalul dragon, reprezentat în variate exemplare, sub forma unor dansatori în măiestre costume naționale, întregesc acest prim moment cu care fac cunoștință solii poporului român la sosirea în orașul Pekin.

Coloana oficială de mașini intră în Pekin pe bulevardul principal, care se întinde pe o lungime de 12 kilometri. Imensa populație aflată pe întregul bulevard — apreciată, de gazde, la cîteva sute de mii de persoane — îi conferă acestuia o semnificație emoționantă, de traseu al prieteniei româno-chineze. Este o animație, o însuflețire, o atmosferă așa cum cunoaște Pekinul numai cu prilejul unor sărbători de seamă. Difuzoarele transmit muzică populară românească și chineză.

Un alt moment grandios: la intrarea coloanei oficiale în Piața Tien An-Mien, transformată într-o uriașă scenă în aer liber, pe care evoluează sute de ansambluri artistice de dansuri populare chinezești, în ritmul susținut de muzica nenumăratelor formații orchestrale. O tumultuoasă mare de mătase, culori, optimism și entuziasm, iată cum ar putea fi descrisă în cîteva cuvinte imaginea pieței în clipa cînd tovarășul Nicolae Ceaușescu, tovarășa Elena Ceaușescu, ceilalți oaspeți români, conduși de tovarășul Hua Kuo-fen și de celelalte persoane oficiale chineze străbat mulțimea. Se ovaționează puternic pentru trainica prietenie româno-chineză, pentru continua dezvoltare a relațiilor de colaborare și solidaritate dintre partidele, popoarele și statele noastre.

Astfel a debutat vizita la Pekin a înaltei solii de prietenie, pace și colaborare a poporului român pe pământul marii țări socialiste și prietene — Republica Populară Chineză.

În aceeași atmosferă festivă, vibrată, cu aceleași sentimente de intensă bucurie și prietenie a fost întîmpinat tovarășul Nicolae Ceaușescu, în dimineața zilei de 16 mai, de muncitorii de la Întreprinderea de țesături din Pekin. Cu căldură și prietenie, cu manifestări sărbătorești, l-au întîmpinat, de asemenea, pe președintele Republicii Socialiste România și mii de ostași din Divizia nr. 6 de tancuri, întîlnirea cu secretarul general al P.C.R. fiind salutată ca un eveniment deosebit. Seara, 18.000 de spectatori, în marea sală a sporturilor din Pekin, s-au ridicat în picioare, aplaudind furtunos intrarea tovarășului Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu, care au asistat aici la un grandios spectacol de gală artistic-sportiv. Momente din primele zile ale vizitei, cu adevărat emoționante, exprimînd într-o sinceritate și solemnitate copleșitoare, prețuirea pentru România, pentru președintele ei, pentru prietenia și conlucrarea multilaterală dintre popoarele noastre.

de milioane, salută cu entuziasm tovarășul Nicolae Ceaușescu

Tovarășul Nicolae Ceaușescu primit cu deosebită căldură de colectivul Intreprinderii de țesături din Pekin

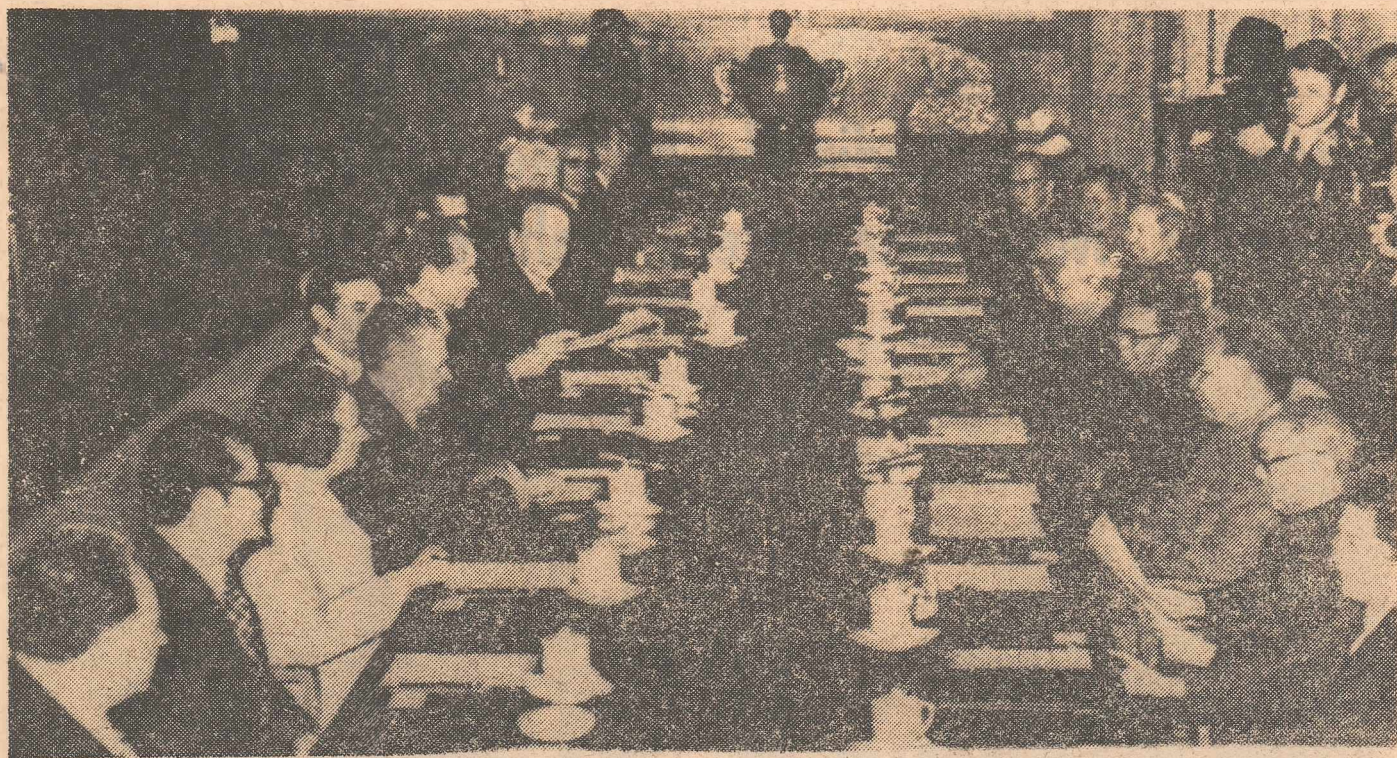
În cadrul vizitei la Divizia nr. 6 de tancuri, tovarășului Nicolae Ceaușescu îi este prezentată tehnica de luptă din dotarea unității

La spectacolul de gală artistic-sportiv organizat în onoarea înalților oaspeți români

În prima zi a noii vizite la Pekin,
tovarășul Nicolae Ceaușescu a spus:

„Doresc să-mi exprim din nou
convingerea că vizita și convorbirile
pe care le vom avea vor intensifica
prietenia, colaborarea
și solidaritatea dintre partidele,
țările și popoarele noastre”

Dialog rodnic, perspective ample dezvoltării și mai puternice a relațiilor tradiționale româno-chineze

Într-un spirit de căldură prietene și înțelegere tovarășească — specifică relațiilor de strinsă colaborare dintre Partidul Comunist Român și Partidul Comunist Chinez, dintre Republica Socialistă România și Republica Populară Chineză — luni, 15 mai, au început la Palatul Adunării Reprezentanților Populari a R. P. Chineze convorbirile dintre tovarășii Nicolae Ceaușescu și Hua Kuo-fen. Continuata în ziua următoare, întrevederea la nivel înalt româno-chineză a

prilejuit un schimb de informații și păreri între cele două părți în legătură cu dezvoltarea construcției socialiste în țările noastre, cu evoluția relațiilor de prietenie și colaborare dintre Partidul Comunist Român și Partidul Comunist Chinez, dintre cele două țări și popoare, precum și în legătură cu situația internațională, cu principalele probleme ale vieții politice mondiale, ale luptei popoarelor pentru progres, socialism și pace.

A fost subliniată cu satisfacție dezvoltarea

continuă a raporturilor de solidaritate și a colaborării între cele două partide, țări și popoare și au fost exprimate dorința și hotărârea de a se găsi, în cadrul actualei vizite, noi și variate posibilități de extindere a colaborării în toate domeniile, astfel încât noile convorbiri la nivel înalt româno-chinez să marcheze o etapă nouă, superioară în cronica relațiilor noastre, în interesul accelerării progresului celor două țări, al cauzei păcii, socialismului și înțelegerii internaționale.

Iată ce scrie presa chineză

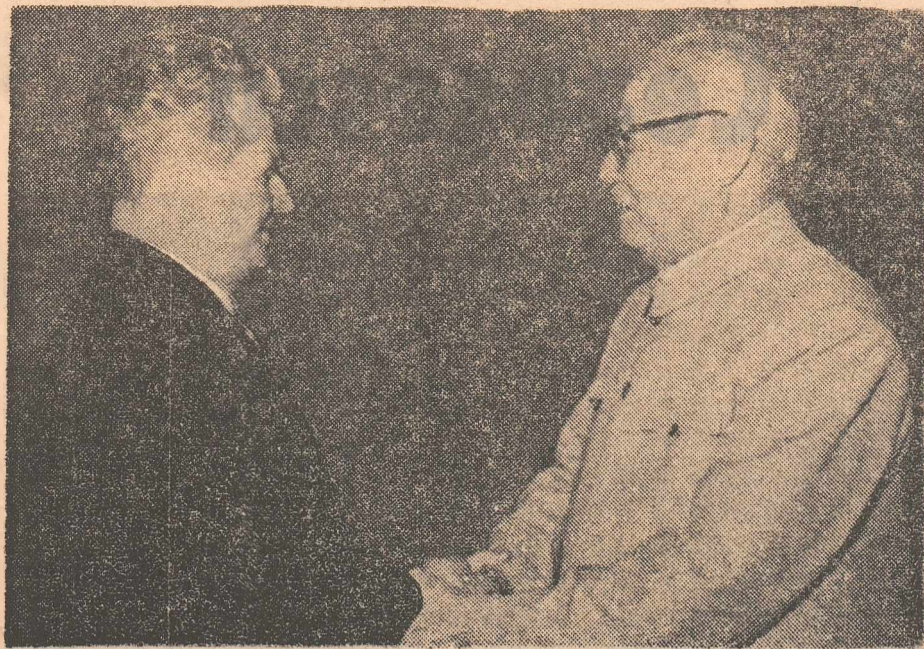
„Poporul chinez este deosebit de fericit să exprime cele mai calde urări de bun venit solului poporului român”, „conducător iubit, eminent al partidului și statului”, care „timp de decenii și-a consacrat toată înțelepciunea și energia cauzei eliberării și construcției socialiste în România și a adus contribuții excepționale la independența și prosperitatea țării”. (Jenminjibao)

„De la vizita din 1971 în China a tovarășului Nicolae Ceaușescu, relațiile chino-române, întemeiate pe principiile marxism-leninismului și internaționalismului proletar, au cunoscut o puternică dezvoltare. Contactele prietenești dintre cele două țări au crescut constant”. (Agenția China Nouă)

„Prietenia dintre poporul chinez și poporul român va fi întotdeauna durabilă și vie ca brazii de pe munții Kunlun și Carpați și eternă ca apele fluviului Iantzi și ale Dunării”. (Jenminjibao)

VIZITA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU ÎN R. P. CHINEZĂ

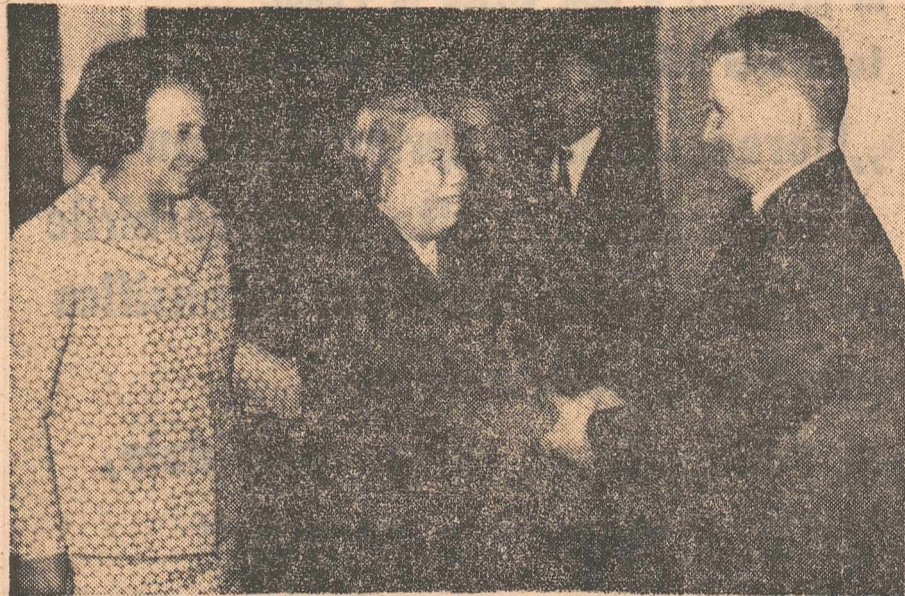
Întâlnire cu tovarășul Ie Cien-in

În numele Comitetului Permanent al Adunării Naționale a Reprezentanților Populari, tovarășul Ie Cien-in, președintele Comitetului, a adresat tovarășului Nicolae Ceaușescu un călduros

bun venit, subliniind că noua sa vizită în China va conduce la dezvoltarea și mai puternică a relațiilor dintre cele două partide, țări și popoare.

Primirea tovarășei Den In-ceao

La reședința din Pekin, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu au primit vizita tovarășei

Den In-ceao, vicepreședinte al Comitetului Permanent al Adunării Naționale a Reprezentanților Populari, soția fostului premier Ciu En-lai.

Vizite ale tovarășei Elena Ceaușescu

În dimineața zilei de 16 mai, tovarășa Elena Ceaușescu a vizitat Institutul de chimie de pe lângă Academia de științe a Chinei. Directorul institutului, prof. Li Ta-kan, după ce, adresând urări de bun venit, a exprimat satisfacția și onoarea de a primi vizita înaltului sol al poporului român — remarcabil om de știință, cu o activitate binecunoscută și apreciată în China — a prezentat obiecti-

vele și temele de cercetare ale institutului pe care-l conduce.

Mulțumind pentru primirea deosebit de călduroasă — expresie a prețurii de care se bucură poporul român în China — tovarășa Elena Ceaușescu a reliefat apoi contribuția pe care oamenii de știință, intelectuali din cele două țări o pot aduce la dezvoltarea relațiilor de prietenie și solidaritate dintre partidele și popoarele noastre.

În aceeași zi, tovarășa Elena Ceaușescu a vizitat expoziția de artizanat deschisă de curând la Pekin, expoziție ce reunește

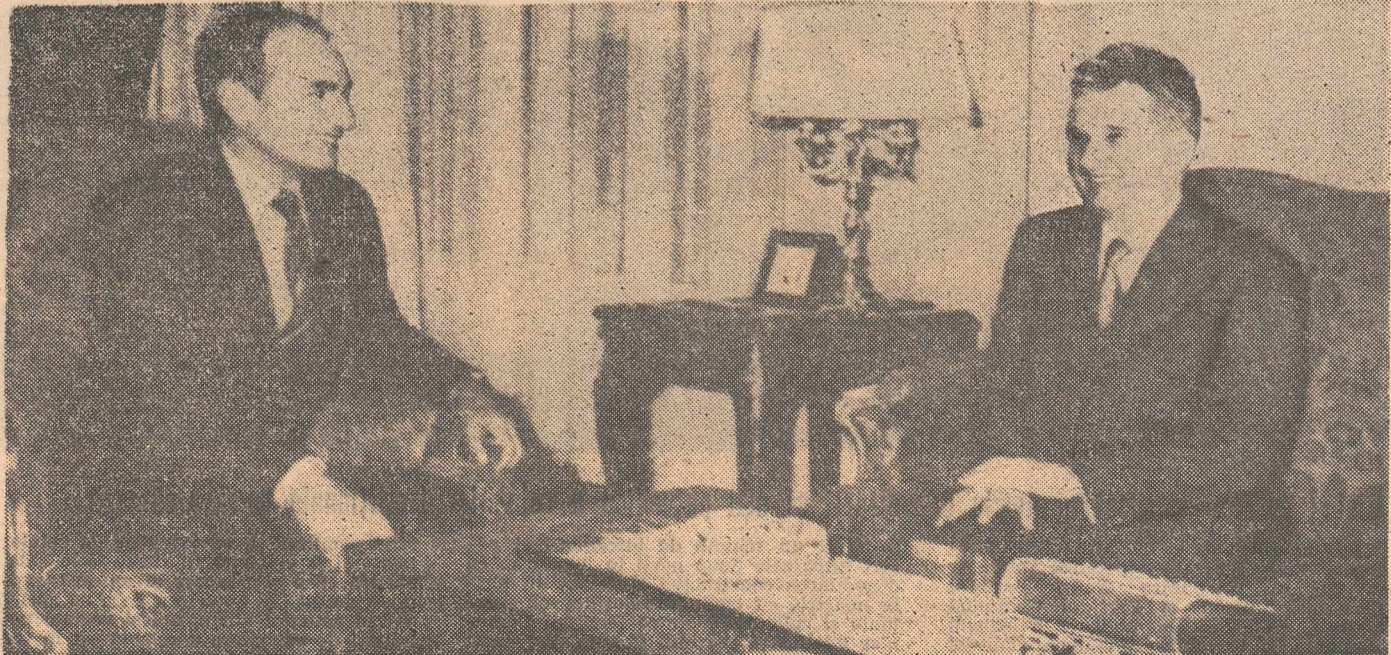
exponate reprezentative pentru talentul și măiestria artizanilor din toate regiunile Chinei.

Convorbiri oficiale între președintele Nicolae Ceaușescu și Șahișahul Iranului, Mohammad Reza Pahlavi Aryamehr

În drum spre Republica Populară Chineză, cu prilejul escalei la Teheran, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu s-au întâlnit în seara zilei de duminică, 14 mai, cu Șahișahul Iranului, Mohammad Reza Pahlavi și împărăteasa Farah Pahlavi. În aceeași seară, la Palatul Niavaran, au avut loc convorbiri între președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și Majestatea Sa Imperială, Șahișahul Iranului, Mohammad Reza Pahlavi Aryamehr.

Convorbirile au prilejuit examinarea stadiului relațiilor dintre România și Iran, exprimându-se satisfacția deosebită pentru dezvoltarea multilaterală a raporturilor de colaborare între cele două state, atât pe plan bilateral, cât și în planul vieții internaționale. Abordarea perspectivei relațiilor de colaborare economică și de altă natură în domeniul de interes comun a prilejuit manifestarea hotărârii celor doi șefi de stat de a acționa pentru aprofundarea și extinderea colaborării româno-iraniene, în conformitate cu înțelegerea stabilită în timpul precedentelor dialoguri la nivel înalt, cu convingerea că aceasta servește cauzei progresului și dezvoltării celor două popoare și țări, păcii și securității în lume.

În timpul convorbirilor, desfășurate într-o atmosferă cordială, prietenească, a avut loc de asemenea un schimb de vederi în probleme internaționale actuale, subliniindu-se dorința celor două țări de a conlucra la soluționarea problemelor complexe care confruntă omenirea, în deosebi dezarmarea și lichidarea subdez-

voltării, de a contribui la promovarea principiilor noi în relațiile dintre state, a unor raporturi de egalitate și respect între națiuni, a unei noi ordini economice

internaționale, a politicii de pace și înțelegere în lume.

★
Duminică seara, la Palatul Niavaran, în cadrul întrevederii pe care tovarășa

Elena Ceaușescu a avut-o cu împărăteasa Farah Pahlavi, a avut loc o convorbire, care s-a desfășurat într-o atmosferă cordială.

Expoziția de carte și mijloace de informare și educare a oamenilor muncii

În prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu, a altor tovarăși din conducerea de partid și de stat, sîmbătă, 13 mai, a avut loc inaugurarea „Expoziției de carte și mijloace de informare și educare a oamenilor muncii”.

Organizată în sala „Dalles” din Capitală expoziția constituie un rodnic bilanț al literaturii și artei românești contemporane a cărei înflorire se manifestă în spiritul hotărîrilor adoptate de Plenara C.C. al P.C.R. din noiembrie 1971, ale Congresului al XI-lea și Conferinței Naționale ale partidului, ale Congresului educației politice și al culturii socialiste. Ea exprimă înalta prețuire acordată activității spirituale din țara noastră, continua preocupare pentru afirmarea plenară a capacității creatoare a poporului român. Cîteva cifre sînt grăitoare pentru realizările obținute de producția noastră editoria-lă: în perioada 1976—1977 editurile de stat ne-au oferit 7 505 titluri într-un

tiraj de peste 160 de milioane de exemplare, volume publicate în limba română și în limbile naționalităților conlocuitoare. Cele 4 500 de titluri expuse în standurile expoziției sînt o selecție reprezentativă din aparițiile de cărți din primii doi ani ai cincinalului. Un loc central este consacrat literaturii social-politice, mijloc important de educare a maselor muncitoare în spiritul eticii și echității socialiste, al patriotismului revoluționar, de formare a omului nou, constructor al orînduirii socialiste. În această perioadă au fost tipărite 718 titluri de literatură social-politică în aproape 15 000 000 exemplare.

Cele 57 de volume cuprinzînd biografi și selecții din vasta operă a tovarășului Nicolae Ceaușescu — ce au apărut pînă acum în 25 de țări — prezente în expoziție sînt o dovadă concludentă a marelui interes de care se bucură pe întreg cuprinsul planetei viața, activitatea și gîndirea președin-

telui țării și o recunoaștere a contribuției sale la rezolvarea problemelor majore ale contemporaneității.

În expoziție se află și lucrarea secretarului general al partidului „România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate”, volumele XIII și XIV în limbile română, maghiară și germană, precum și volumele XI—XII în limbi de circulație internațională, apărute în această perioadă.

De asemenea, sînt prezentate și cărți de istorie care ilustrează pe baza celor mai noi cercetări și descoperiri momente semnificative ale istoriei României.

Un loc important îl ocupă cartea beta-ristică originală care în această perioadă a cunoscut tiraje impresionante — 1 317 titluri în peste 23 milioane de exemplare. Volumele de versuri, proză, critică și istorie literară sînt o dovadă a sprijinului de care se bucură la noi creația originală și totodată ilustrează

și preocuparea editurilor noastre de a valorifica moștenirea culturală.

După cum informează editorii, în anul 1976—1977 au fost tipărite în limbile naționalităților conlocuitoare — maghiară, germană, sirbo-croată, ucraineană, idîș 1 063 titluri în peste 8 milioane exemplare, ceea ce este o expresie a drepturilor de care se bucură toți cetățenii țării, indiferent de naționalitate.

De un interes deosebit se bucură și standurile cu noutăți ale cercetării românești în știință și tehnică — 1 347 lucrări de profil care au văzut lumina tiparului în 23 milioane de exemplare, cu cărți pentru copii și tineret, cu albume într-o prezentare grafică ireproșabilă sau cu cărți traduse în limba română — peste 750 de traduceri din literatura universală într-un tiraj de peste 27 milioane exemplare etc.

Expoziția evidențiază și contribuția presei și radioteleviziunii la unirea eforturilor națiunii noastre socialiste în opera de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate. Se arată că la noi sînt tipărite anual sute de ziare în tiraje de milioane și milioane de exemplare — dintre acestea, publicațiile naționalităților conlocuitoare numără 52 de titluri în 770 000 exemplare. Radiodifuziunea și televiziunea — la rîndul lor importante mijloace de informare și educare — au aproximativ cîte 3,1 milioane abonați.

Expoziția marchează și alte aspecte ale activității culturale de la noi. Panourile indică faptul că în 1977 au fost realizate 23 filme artistice de lung metraj, 8 filme pentru televiziune, 323 filme documentare științifice, utilitare și de protecție a muncii și 34 filme de desen animat. Din iulie 1976 pînă în decembrie 1977 au fost puse în scenă 417 spectacole în premieră, din care 201 cu piese române contemporane, 79 premii absolute și 89 în limbile naționalităților conlocuitoare.

O secțiune deosebită a expoziției este consacrată fenomenului grandios pe care îl reprezintă Festivalul național „Cîntarea României”, amplă manifestare care a demonstrat marile resurse creatoare de care dispune poporul nostru și care a contribuit decisiv la valorificarea lor.

Expoziția — prin afișe, panouri, fotografii etc. — dovedește totodată că în acești ani activitatea culturală care s-a desfășurat la noi a însemnat o contribuție majoră la patrimoniul culturii naționale și universale.

GALERIA PERSONALITĂȚILOR MUNCII

Maistrul Alexandru Ionescu, un om căruia într-o orchestră i s-ar spune vioara-ntîi

— Tot timpul m-am gîndit să revin acasă dar cine bănuia măcar că pe locurile unde s-a construit uzina, altădată pășuni pentru vite și teren agricol, muncit pe timpuri și de părinții mei, se va face o fabrică? Așa că după 28 de ani de peregrinări, în 1968, la 1 Mai chiar, am devenit, din nou, localnic, pentru că Bobi-nești, unde mi-am făcut casa și unde am copilărit, este la numai 6 km de Balș. Am fost al 17-lea angajat al uzinei! Sint, deci, și vechi și nou în comună, pentru că, primind o sumă importantă de bani pentru o invenție aplicată la „Electropu-tere” Craiova, mi-am făcut o locuință nouă și zdravănă, că am avut de crescut trei copii. Munca mea a fost aceeași peste tot, dar I.O.B.-ul mi-a luat drumurile din picioare, că tare mă ostenisera. Oamenii cum să se uite la mine? Cum mă uit și eu la ei... Aaaa, că sînt „doar” maistru? Păi Gimnaziul industrial, din Balș, a fost, cred eu, cel mai bun din România! Prin mina mea au trecut mulți ingineri stagia-ri, unii au ajuns directori generali în ministere, alții ingineri șefi la mari întreprinderi și cînd mai vin prin Balș mă caută și vorbim ca pe vremuri, că tot eu am rămas mai în vîrstă... Cum să vă explic? Oamenii pe care-i conduc au un fel al lor de-a se preface indiferenți, dar ei te încearcă de fapt, vor să le arăți ce știi. Dar necazuri n-am avut, că meseria îl pune pe oricine la respect. Eu n-aștept, cînd unul sau altul dă de necaz, să rid de el ori să glumesc măcar. Trag halatul pe mine, merg cu el la fața locului și pun mina, ajut, rezolv. Vreau să-i învăț ceva, nu să-i pun la pînc. Mi se pare mai util.

Deoarece oamenii îl solicitau prea des, amînam discuția pentru seara zilei. Pînă atunci, am aflat însă multe, foarte multe despre îmbunătățirile aduse de maistrul Alexandru Ionescu unor sectoare produc-

tive ale I.O.B.-ului. Nimeni nu le știe numărul, ceea ce probează că sînt numeroase, dar inginerul Nicolae Ionescu, directorul întreprinderii, este de părere că actuala configurație a secției de reparații mecanice și autoutilari reprezintă un corolar al muncii maistrului Alexandru Ionescu, care aici la Întreprinderea de osii și boghieri din Balș este șef de secție

— Să vă explic de ce. Am început, ceea ce avea să devină acțiunea de autoutilare, cu o linie, în plin cîmp, cu o automacără, cîteva ciocane și aparate de sudură. Apoi, ne-am schimbat dintr-un atelier într-altul, cîrpidu-ne cum am putut mai bine. Maistrul Ionescu a fost suflatul, dar și priceperea, iar în 1974, cînd tovarășul Nicolae Ceaușescu a vizitat Balșul și i-am arătat prima încercare a unei instalații complexe de tehnologie pentru călirea bandajelor de la roțile monobloc, operație care mărea rezistența și durata de exploatare a acestor piese, secretarul general al partidului ne-a dat aripi, încurajindu-ne să perseverăm, sfătindu-ne cum am putea reuși pe deplin. Ei bine, acest cuport, proiectat de specialiști, a fost executat, montat și îmbunătățit, aici, la Balș, maistrul Alexandru Ionescu fiind ceea ce în orchestrele simfonice se numește vioara întîia. Asta se cheamă, mai modern vorbind, inginerie tehnologică. Secția condusă de maistrul Alexandru Ionescu dă, în prezent, o producție de 60 milioane lei anual. Stați de vorbă cu el și despre aceste reușite.

Nu mai că sfatul directorului I.O.B. nu-i chiar atît de simplu de urmat.

M-am revăzut cu maistrul Ionescu, i-am pus întrebări cît m-am priceput de meșteșugite, dar n-am obținut decît prea puțin, față de așteptări și față de renumele interlocutorului. Pentru că lui totul i se părea foarte simplu, atît de simplu

încît, vorbind mai mult cu mîinile și folosind orice obiect aflat pe masă: pachetul de țigări, cel cu chibrituri, serumiere, tocul ochelarilor mei, bucățele de hîrtie etc., le transforma în cubilouri, în blocuri de oțel, în vagonete de linie îngustă și așa mai departe. Cel mai bine se simțea cînd imi lua pixul din mîină și schița un profil, un ax și alte asemenea elemente, printre care se invită toată ziua, de o viață. N-aș spune că nu era preocupat de eficiența rezolvărilor sale, invenții sau inovații, dar mai curînd neformat precis asupra lor deoarece, cum mi-a și spus, de altfel, ceea ce-l interesa, în primul rînd, era să schimbe o soluție imperfectă ori s-o îmbunătățească pe alta atunci cînd simțea că e necesar. Nu o dată s-a exprimat cam așa: „proiectantii nu prevăzuseră” sau „în proiect era greoi” ori „greșit”. Și atunci i-am cerut să-mi spună ce-l animă pe un om ca el, pe un inovator, iar tovarășul Alexandru Ionescu, mi-a replicat că este autodidact, că n-a învățat definiții, dar crede că „nu numai înzestrarea cu care s-a născut ei, așa, un orgoliu, o ambiție, de a descurca incelilele. Cînd mă împotmoleam, apelam și la alții cu știință teoretică, să-mi facă niște calcule de rezistență a materialelor, să lucrăm cu mașini grele, nu cu jucării și mi le făceau. Ideea poate n-o aveau, dar aveau bunăvoință. Cel mai bine discutăm problemele astea în consiliul tehnic-științific al uzinei, din care fac și eu parte. Probleme sînt destule, că dacă ar fi să zic cum zic alții: ce enare scofală ați făcut cînd tehnologia este din import?, am să le răspund că am făcut, pentru că tehnologia începe de la debitare, dar pînă în punctul ăsta ce ne facem?”

N-am putut să aflu cite inovații i se datorează, dar am remarcat că, prin orice hală sau atelier treceam, puteam întîlni ideile maistrului transpuse în fapt. El a mai adăugat doar atît, ca o justificare, nu lipsită de mîndrie: „Cînd voi pleca de aici, vreau să știu că am lăsat ceva în urma mea. Asta le spun și inginerilor tineri să facă”.

Am luat din nou drumul uzinei, mediu în care maistrul se simțea mai destins și, în fața unei instalații, ne-am oprit. Era una din creațiile sale. Îl ascult explicatiile.

— Proiectantul nu prevăzuse nimie pentru găurirea la interior a roților, după forjare. Răminea o încălțătură care trebuia debavurată, ca să poată merge piesa

la sablaș și prelucrări mecanice. Operațiile se făceau manual, cu un pistol cu daltă...

N-are nici un rost să descriu un sistem, mai ales că a fost schimbat, folosindu-se ideile maistrului Alexandru Ionescu, care a imaginat și realizat un procedeu cu acționare cu aer („avem destul în uzină”), și un jghlab de alimentare, pe care roțile înaintează organizat, munca omului fiind mult ușurată. La sablaș, un alt dispozitiv de încărcare, tot pneumatic, cu o bandă transportoare; la scoaterea de la sablaș aud din nou „proiectantul nu prevăzuse nimie” și înțeleg că va urma o altă rezolvare ingenioasă și, în hala strungurilor carusel, pentru prelucrat roți, o altă „găselniță” a acestui neastîmpărat gînditor, în ale tehnicii; la alezat, alte realități decît cele indicate de proiect, pentru echilibrarea statică; la „ruperea” maselelor de lingouri, funcționează o presă ieșită tot din imaginația maistrului Alexandru Ionescu și care își face treaba ca și cum ar fi vorba despre crengi uscate, nu de oțel (înainte se tăiau cu un fierăstrău circular, pierdere de timp, efort suplimentar, neajunsuri); tot o presă se folosește și la ruperea blumurilor, folosindu-se oxigazul, dar în cantități cu mult mai mici decît prin procedul inițial. La acest punct de lucru, stăruie ceva mai mult, deoarece imi închipui că punerea la punct a noului sistem a cerut un timp îndelungat. Răspunsul: „a tinut, să zic așa, cam 2—3 luni”. Economistul întreprinderii, cercetează dosarul respectiv, și-mi dă amănunte privind eficiența acestui singur dispozitiv: 636 378 lei adunați din diferențele „mici” de la oxigen — 3,30 în loc de 12,90, reducere consum de la 1,83 mc de tăietură pe vechiul procedeu, la 0,47 mc pe cel nou, — economie de materiale, economie de... etc. La sistemul de manipulare a roților, economiile depășesc 350 000 de lei.

Cred că nu mai sînt necesare și alte cifre. Îl abordez încă o dată pe tovarășul Alexandru Ionescu și-l întreb dacă pot să-l laud în „Flacăra” pentru cele văzute.

— Să ne lăudați pe toți că n-am muncit de unul singur. În unele probleme fără colaborarea cu inginerul Schiopu nu ajungeam departe. În altele, dacă nu era directorul Ionescu, rămîneau pe loc. În ceea ce mă privește, nu vă grăbiți, că mai am cîteva ani pînă la pensie și încă atîtea de făcut.

MANOLE CARTAN ■

Despre o fabrică de fabrici sau despre noile valențe ale solidarității muncitorești

Ilie Gheorghe este și el unul dintre acei numeroși ilfoveni din preajma Bucureștiului care, în urmă cu zece ani și mai bine, s-au lăsat de grădinar și s-a îndreptat spre Capitală, cu scopul declarat de a „construi industrie” după ce, firește, va fi învățat o meserie. Și care întreprindere era mai renumită, și mai ales, mai aproape de Heana, comuna sa natală, decât „Republica”? Și, după un stagiu de câțiva ani la renumita uzină, iată-l pe Ilie Gheorghe sau Gheorghe Ilie (faptul nu mai are importanță, de vreme ce, acasă, lumea tot Marin îl strigă) îndreptându-se, din motive personale, dar cu un „pașaport de lăcătuș crescut la Republica”, spre întreprinderea de cabluri și materiale electroizolante, fabrică ce se întinde pe aproximativ 80 de hectare, tot cam prin zona „Cățelu”. Mă întreba lumea, povestește el, ce m-a apucat să mă duc acolo, la sirme, chestie care mă cam pusesse pe gânduri la început, cind nu prea știam nici eu bine cum stau lucrurile la ICME. Dar, după cităva vreme, m-am liniștit și i-am liniștit și pe alții. Nu mi-a fost greu, de pildă, să le explic, să priceapă și ei, că le-ar veni greu să aibă telefon la domiciliu, să le ajungă lumina și la etajul zece, unde stau ei, de cind s-au mutat la bloc, sau, că tot ce este cablu de energie, cablu pentru nave, sau cablu de semnalizare toate se fac aici, la ICME.

Dar, ceea ce este mai important pentru Ilie Gheorghe este faptul că aici, la întreprinderea din „Cățelu”, el a venit direct

la „Autoutilare”. O spune cu mândrie, cu mândria celui care „construiește industrie”, după cum mărturisea „în tinerețea lui”, deși acum n-are decât 31 de ani, „virsta aceea, despre care dumneavoastră, scrieți că este a tuturor posibilităților”.

— Și ce înseamnă totuși să fii la Autoutilare, scris cu a mare, cum vrei dumneata?

— Ar trebui, în primul rind, să vă spun ce înseamnă autoutilarea ICME-ului.

— Fie și așa.

— Despre istoria ei, despre primii ei ani, ar fi mai bine să vă vorbească maestrul Gavrilă, venit aici de aproape treizeci de ani. Eu am să vă spun altceva, care să vă dovedească că atelierul nostru este o mică fabrică, unicat în felul ei. Pentru că acum sint muncitor în toată puterea cuvintului, gândesc că ceea ce facem noi se cheamă, de fapt, solidaritate muncitorească. Sună cam prețios? Să vă explic. În tinutul Năsăudului, chiar în capitala județului, despre care eu știu că și-a făcut industria cam tot de atita vreme de cind am învățat eu lăcătușerie, se înalță o fabrică cu profilul întreprinderii noastre. Firește, pentru că economia țării are nevoie de ea. Ei bine, pentru ca cei din Bistrița să cumpere toate utilajele din străinătate — la noi neexistind o asemenea fabrică și să fie, nici n-ar renta — treaba asta ar costa mult. După cum ne îndeamnă secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, ne putem folosi foarte bine inteligența noastră ca

să chibzuim banii țării. De aici a plecat totul. Cine să facă aceste utilaje, dacă nu noi, care avem și vechime și pricepere? Astfel că, pină la sfirșitul anului, Autoutilarea noastră trebuia să construiască patru mașini de infuniat pentru Bistrița. Se cheamă deci că noi sintem și tata și mama întreprinderii din orașul amintit. Nu se cheamă asta solidaritate?

Stind mai apoi de vorbă cu proiectanții și cu oamenii de la execuție, toți făcind parte din atelierul de autoutilare al ICME-ului, mi s-a spus că denumirea de mașină de infuniat n-ar trebui să stîrnească zimbete, fie și pentru simplul motiv că asemenea mașini, care presupun o proiectare complexă, au o valoare foarte mare. Astfel, și o comparație pe înțelesul tuturor nu este nepotrivită, în vreme ce un strung costă în jur de o sută de mii de lei, o mașină orizontală de impregnare hirtie, utilaj executat tot aici, la autoutilare, costă în jur de șapte milioane lei. Ce este important de reținut este faptul că, în perioada actualului cincinal, aproximativ 72 la sută din utilajele necesare acestui domeniu al industriei se execută în țară, majoritatea aici la ICME. Procentaj ridicat dacă ținem seama că în cincinalul trecut cam același procentaj reprezenta utilajele cumpărate din străinătate.

Diferența de procentaj, ne explică maestrul Ștefan Gavrilă, omul „recomandat” de Ilie Gheorghe, se numește, de fapt, asimilare. Asimilarea unor noi produse, adică executarea unor utilaje scumpe pe piața mondială cu propriile noastre puteri, cu mintea noastră.

— Se spune că sinteți unul dintre cei mai vechi muncitori al uneia dintre primele secții de autoutilare din țară.

— Așa și este. Adică sintem printre cele mai vechi autoutilări din industria noastră socialistă, iar eu lucrez aici din 1959.

— Și ce făceați la început?

— Nu mese, scaune sau bancuri de lucru, cum făceau și mai fac unii. Aici s-au

realizat primele extrudere din țară. Primele cabluri de energie au fost făcute cu utilaje construite de autoutilarea noastră. Priviți fotografiile acestea: primele băi de cositorie realizate la ICME, în urmă cu mulți ani și, apoi, utilajele de ultimă oră, deși au și ele ceva vechime, mașinile de infuniat.

— Acum la ce lucrați?

— La mașinile de impregnare orizontale. Sint primele două realizate integral în țară. Asta înseamnă cam 7 milioane lei valută economie.

— De cind lucrați la ele?

— De aproape trei ani, incluzind și proiectarea. Unii cred că ar fi mult. Aparent. Pentru că noi n-am așteptat să se finalizeze tot proiectul și am atacat lucrarea pe subansamble. Aitfel, proiectul dura cam un an și jumătate, venea pregătirea execuției plus tehnologia, se adunau, una peste alta la vreo patru ani. Iar dacă ne realiza proiectul un institut de profil, ne costa și mult mai mult. Și am uitat să vă spun că montajul întregii instalații îl realizăm tot noi, autoutilarea. Pentru că maestrul Gavrilă amintise, de proiectare, ne-am interesat de ceea ce se află nou pe planșetele proiectanților, de la autoutilare. „Deocamdată, trei utilaje de mare capacitate, ne spune inginerul Nicolae Enache, la sfirșitul lunii aprilie plecînd spre execuție o mașină de încercat la uscat”. „Dar, intervine Dumitru Penci, secretarul organizației de bază de la autoutilare, să nu uităm că planul de execuție al atelierului, în acest an, ridică foarte mult cota, așa zice eu, cota valorii întregului nostru colectiv”.

Anul trecut, întreprinderea de cabluri și materiale electroizolante întâmpina reale dificultăți cu planul. Iată că anul acesta, ca urmare a unei mai bune organizări, lucrurile s-au îndreptat și un important indicator, productivitatea, s-a mărit simțitor.

RAZVAN BĂRBULESCU

În aceste zile, starea normală în agricultură — starea de veghe neîntreruptă

● Furtunile și ploile din ultimul timp au produs pagube recuperabile mai ales datorită eforturilor oamenilor, promptitudinii cu care au răspuns chemării organizațiilor de partid.

● A fost efectuată în timp util prima prașilă la sfecla-de-zahăr.

● Dăunătorii — inamicul numărul unu în această primăvară. Pericolul a fost înlăturat. Spre deosebire de anul trecut, aprovizionarea cu insecticide și erbicide a funcționat ireproșabil.

● Timpul rece afectează în principal pomicultura. Pină în prezent pagubele sint neînsemnate.

● În aceste zile, campania se concentrează în legumicultură; au fost plantate roșiile; se lucrează la plantatul ardeilor, al vinetelor și tutunului. Se anunță recoltă bogată.

● A început prașitul mecanic la porumb; cind apar aceste constatări, a început și prașitul florii soarelui.

● Pentru circa 15—20 de zile, mobilizarea generală a mecanizatorilor, a tuturor lucrătorilor din agricultură; de promptitudinea intervenției lor depind calitatea și cantitatea producției din acest an.

● În rindul specialiștilor domnește optimismul.

Acestea sint constatările raidului efectuat de noi, luni, 15 mai, în cooperativele agricole de producție din Sinești, Hagiști, Movilița și Roșiori

(Ilfov). Redăm în continuare discuția purtată la ferma nr. 8 I.A.S. Afumați, cu ing. Aurel Floroiu, șeful fermei.

— Care sint culturile de bază ale fermei?

— Porumbul, floarea-soarelui, grîul, orzul.

— La grîu și orz mai aveți de lucru?

— Orzul a dat în spic. Zilele acestea vom avea spic și la grîu. Ultima ploaie a prins foarte bine. Așteptăm căldură: atît. Vom avea o producție bună.

— Porumbul e mic. Cum îl apreciați în raport cu starea ideală în care ar trebui să se prezinte și în raport cu anii trecuți?

— Din toate punctele de vedere, creșterea este normală. După prima erbicide, erbicidele premergentă, cultura este curată.

— Ce înseamnă erbicide premergentă?

— Erbicidele pe care o facem sămînței înainte de însămînțare. Porumbul se află acum în perioada optimă pentru erbicidele a doua. În stadiul de vegetație cind el crește de la patru la opt foi îl putem erbicide fără nici un pericol. Acum executăm cea de-a doua erbicide.

— Spuneați că este curat.

— Foarte curat. Mă refer la felul cum arată el în mod obișnuit după numai o singură erbicide. Concomi-

tent cu erbicidele, după cum puteți observa, procedăm și la fertilizarea solului.

— Urmează, în continuare, prașila manuală?

— Conform tehnologiei pe care o adoptăm în acest an, prașila manuală se reduce la cazuri de strictă necesitate. Prașila manuală se execută numai în cooperativele de producție. Lucrările în ferme sint complet mecanizate.

— Și dacă plouă?

— Oricît ar ploua, porumbul nu e amenințat. Curat cum se află și erbicidele, o ploaie nu ne-ar afecta decât pe noi, lucrătorii din agricultură. Ne-ar reduce timpul de intervenție. În aceste zile, starea normală în agricultură, după cum se știe, este starea de veghe neîntreruptă. Stăm cu ochii pe culturi; toate forțele sint mobilizate...

— Cît de mobilizate?

— Atît cît am putut-o face: putem interveni și termina totul în cîteva ore.

— Care ar fi timpul ideal în continuare?

— Să fie cald și în fiecare săptămînă să plouă măcar o singură dată.

— Și floarea-soarelui?

— Peste așteptările noastre. Am și început prașila mecanică; am întrerupt-o din cauza ploii.

— Astăzi nu plouă și totuși nu se lucrează.

— Dimineată, pămîntul era moale.

Cum ar fi acum, am putea intra cu mașinile; pentru cîteva ore de lucru nu riscăm totuși. De miine dimineată începînd nu mai este nici un fel de risc: putem relua.

— La floarea-soarelui de ce nu erbicideți?

— Erbicidele pe care le avem și care există în general sint dăunătoare florii soarelui.

— Ce se întimplă cu dăunătorii?

— Ca în nici un an, în această primăvară am fost pur și simplu invadați de răușți și de omizile sirmoase, niște omizi negre foarte periculoase; într-o singură noapte sint capabile să distrugă o întreagă cultură. A trebuit să tratăm de mai multe ori, ca niciodată. După ploaie au dispărut, pericolul rămîne totuși.

— Cine sint mecanizatorii?

— Localnici; din comuna Movilița; niște băieți minunați, inimosi, săritori și harnici. Întrajutorarea cu cooperativele de producție locale este un fapt curent și beneficiarii sintem deopotrivă, pe rind, la nevoie.

— Furtuna de la începutul lunii a produs multă îngrijorare...

— Și nouă multă bătaie de cap. Au fost solarii care de-a dreptul au zburat. În după-amiaza și în noaptea care a urmat n-a dormit nimeni. Rezultatul: pagubele s-au redus la polietilena care s-a deteriorat; răsădirile au fost toate salvate; culturile sint după cum le vedeți, adică excelente.

— Cum vedeți anul agricol 1978?

— Un specialist n-are dreptul moral de a-l vedea decât într-un singur fel, adică foarte bun.

NICOLAE CRISTACHE

OLIMPIADELE ȘCOLARE

În prima jumătate a lunii aprilie, Bucureștiul și alte opt mari centre urbane din țară au găzduit finalele olimpiadelor școlare, concursuri desfășurate sub egida Ministerului Educației și Învățământului, a Comitetului Central al U.T.C., precum și a diferitelor societăți științifice. Actuala ediție a reunit încă din faza locală zeci de mii de elevi, finalele bucurându-se de participarea a 3.600 de tineri. Astfel, afirmăm dintr-un început, anticipând, într-un fel, o parte din concluzii, actuala ediție a constituit, cel puțin în ceea ce privește participarea, un adevărat succes față de edițiile precedente. Cât despre celelalte concluzii (firește, nu ne propunem să epuizăm numărul lor), sperăm ca ele să reiasă din rîndurile acestui reportaj ce încearcă să surprindă opinii și păreri ale premianților, precum și ale profesorilor care i-au pregătit sau care au făcut parte din comisii, un sondaj la patru discipline: matematică, fizică, istorie și chimie.

ÎN „CANTONAMENTUL” DIN CITADELA FIZICII ROMÂNEȘTI

În splendidul „orașel” al fizicienilor — am numit platforma Măgurele, de lângă București — loturile largite ale elevilor care se pregătesc pentru olimpiadele internaționale de matematică și fizică coexistă pașnic într-un „cantonament” prelungit. Primul interlocutor este directorul liceului de matematică și fizică din această platformă, Sandu Marin, care a făcut parte și din comisia centrală a olimpiadei de matematică. „O spun cu multă bucurie încă de la început, afirmă dînsul, olimpiada din acest an a marcat față de cea din 1977 un important pas înainte în ceea ce privește calitatea. Cît despre nivelul de pregătire al concurenților pot afirma, ținînd seama și de discuțiile pe care le-am avut și cu celelalte cadre didactice, că toți elevii au manifestat o pregătire care le-ar da dreptul să intre la facultate chiar și acum”.

Călin Bogdan Enescu este elev în clasa a XI-a a Liceului de matematică și fizică „B.P. Hasdeu” din Buzău și a cîștigat premiul I oferit de Ministerul Educației și Învățământului.

— Am înțeles că ai participat și la olimpiada de anul trecut. Cum ți s-a părut ediția din acest an față de cea din 1977?

— Anul acesta problemele au fost mai complicate, mai apropiate de tipul celor care se dau la olimpiadele internaționale. La finala din 1977 m-a încurcat, ca și pe alții de altfel, analiza și bineînțeles că acum am pus accentul tocmai pe analiză.

— Ești selecționat și în lotul pentru olimpiada internațională de matematică, motiv pentru care te afli la Măgurele în pregătire și nu la Buzău. Cum a fost selecția pentru lot?

— S-au dat două baraje, de fapt două probe. Prima a fost deosebit de drastică. Se dăduseră nouă probleme în patru ore și jumătate. Nu știu dacă le-a făcut cineva într-un timp atât de scurt! A doua probă sau baraj s-a apropiat de normal și astfel s-a putut încheia lotul. Dacă rămîn în echipă, îmi îmbogățesc experiența „internațională”, pentru că am participat și anul trecut la Belgrad, unde am luat premiul III.

Victor Nistor, elev în clasa a X-a a Liceului de matematică și fizică nr. 1 din București, participă la olimpiade încă din clasa a V-a și a colecționat pînă acum trei premii întîi.

— Poți să-mi spui foarte scurt părerea ta despre actuala olimpiadă?

— A fost frumoasă.

— Ei, nici chiar așa de scurt.

— Problemele au ieșit din tipicul anilor anteriori. De fapt, este o linie ascendentă vizibilă de la o olimpiadă la alta.

— Ai spus că a fost frumos. Cum a-ți, se poate vorbi, de pildă, despre creație la matematică, mai ales într-un timp limitat al unei probe?

— Bineînțeles. Este vorba de probleme la care poți găsi soluții ingenioase. Număr mic de pagini, dar mult rațio-

nament. Altfel spus, pagini întregi de calcul reduse la câteva propoziții care nu cuprind nici un egal, nici un minus, nici un plus etc.

Andraș Nemethy este un băiat zdravăn și tăcut, care a venit tocmai de la Sighișoara, unde este elev în clasa a XII-a la Liceul industrial nr. 2, după ce la Timișoara a cîștigat premiul special U.T.C.

— Nu mi s-a părut prea dificilă olimpiada din acest an. Este însă adevărat că m-am pregătit foarte bine la analiză. Am găsit și niște cărți mai rare, cursuri universitare: Siretchi, Miron Nicolescu sau Introducerea în combinatorică a lui Tomescu. Nu știu de ce se găsesc atât de greu, cînd ele ar trebui să fie la îndemîna oricui se interesează de matematică.

Ileana Paraschiv, elevă în clasa a XIII-a a Liceului de matematică și fizică nr. 4, cîștigătoare a premiului special U.T.C., ne spune următoarele: „Nu m-am pregătit în mod special pentru olimpiadă pentru că sînt în ultimul an și firește mă așteaptă concursul de admitere la facultate. Astfel că olimpiada a fost un bun prilej pentru a-mi verifica stadiul de pregătire la matematică”.

În același cadru, oferit de Liceul de matematică și fizică de pe platforma Măgurele m-am întîlnit și cu unii dintre cîștigătorii de la olimpiada de fizică, concurs despre care profesoara **Adriana Teodoru**, aveva, de asemenea, numai cuvinte de laudă. „În ultimii zece ani, ne spunea dînsa, dificultatea acestor concursuri a crescut foarte mult și bineînțeles că și pregătirea elevilor a fost pe măsură. Rezultatele reflectă totodată, drumul bun pe care se află învățămîntul nostru în acest domeniu. Dacă în urmă cu ani li se cerea concurenților să răspundă unor adevărate teste de memorie, unii ajungînd să scrie perfect aproape niște tratate teoretice, cam din 1970 încoace s-a pus din ce în ce mai mult accentul pe capacitatea de gîndire și creativitate a elevilor. În plus, anul acesta s-a constatat un progres și în mînuirea probelor de laborator care, înainte, făceau pur și simplu ravagii, răsturnînd rezultatele de la probele teoretice. Anul acesta însă, le-au consolidat. Aș vrea să mai adaug referitor la această ediție, desfășurată la Timișoara, că ajutorul facultăților a fost deosebit de concret și consistent. Cadrele didactice universitare au făcut propuneri de subiecte și teme de laborator, s-au întîlnit cu elevii după prima zi de concurs și au discutat cu ei problemele date, soluțiile lor, au corectat lucrări, au asigurat baza materială a probelor de laborator pentru lucrările desfășurate simultan. Astfel că este pentru prima dată cînd cadrele didactice universitare au fost implicate direct și pe mai multe planuri în olimpiadă. Este un bun cîștigat și rezultatele s-au văzut: lucrări de un foarte bun nivel calitativ”.

Să vedem acum care a fost părerea unora dintre concurenți, elevi aflați, de asemenea, în stagiul de pregătire pentru olimpiada internațională.

Tudor Toma, de la Liceul „Nicolae Bălcescu” din București (premiul I la clasele a XII-a) se arăta din capul locului impresionat de obiectivitatea juriului și de subiectele interesante și frumoase, „pentru băieții deștepti”, care stimulasem capacitatea de gîndire a concurenților.

— Ce înseamnă un subiect „frumos” în fizică?

— Un subiect dificil care îți dă o mare satisfacție după rezolvare. De exemplu, lucrarea de laborator privind determinarea indicelui de refracție cu ajutorul imaginii formate printr-o lentilă convergentă, permitea o mare varietate de soluții.

Francise Heuberger, elev în clasa a XII-a a Liceului industrial de construcții de mașini nr. 10 din Arad, premiul I la concursul pentru liceele industriale, mărturisea că în ciuda unei concurențe restrînsă (trei participanți) s-a simțit bine și s-a bucurat că și-a transformat mențiunea de anul trecut într-un premiu I, fapt pentru care, desigur, trebuie felicitat și profesorul său de fizică **Hans Breier** prezent și la

concurs, la Timișoara. Mai puțin bucuros s-a arătat **Ioan Zsako** de la Liceul de științe ale naturii din Cluj-Napoca (cl. a X-a) căruia i s-a părut că proba de laborator „nu presupunea nici un fel de inventivitate, măsurătorile fiind baza”. L-a consolat însă premiul oferit de ziarul Banatechi Novine, precum și selecționarea în lotul pentru internaționale.

Ultimul interlocutor a fost **Alexandru Dumitru** din clasa a XIII-a a liceului ce ne găzduia convorbirea, care a cîștigat anul acesta al doilea premiu I, care a obținut la două olimpiade internaționale două premii trei, care a primit, după olimpiadă, numeroase scrisori din țară cuprinzînd întrebări de genul „cum se reușește în viață?” sau „cum ai reușit să înveți atât de mult la fizică, că eu nu pot?” și, în sfîrșit, care a ratat selecția pentru internaționale din cauza timpului prea scurt.

— Chiar, cum crezi că se reușește în viață?

— De unde să știu eu? Cum se cîștigă o olimpiadă? E cu totul altceva: cu ceva talent, pasiune pentru fizică și, desigur, foarte multă muncă. Există, pe lângă programa școlară, foarte mult material bibliografic: reviste, cărți de specialitate. Dacă lucrezi mult apar destul de puține probleme noi. Acest lucru explică probabil și premiul pe care l-am luat anul acesta.

ELEVII DIN ALBA IULIA ȘI-AU OMAGIAT ORAȘUL OBTÎNÎND CELE MAI MULTE PREMII

Cea de-a doua ediție a Olimpiadei naționale de istorie s-a desfășurat anul acesta într-un alt oraș în care istoria „îți vorbește la fiecare pas, cu fiecare zid, cu fiecare piatră”, orașul în care **Mihai Vodă-Viteazul** a înfăptuit visul de veacuri al românilor: Unirea într-o singură țară. (Amintim că ediția întîi a olimpiadei naționale de istorie s-a ținut anul trecut în fosta Cetate de scaun a Moldovei, la Suceava). De fapt, se poate spune că acest concurs a fost mai mult decît ceea ce implică noțiunea propriu-zisă, aceea de întrecere. A fost o adevărată sărbătoare, organizatorii (instituțiile amintite la începutul reportajului) fiind sprijiniți cu multă însuflețire de gazde, de organele de partid locale, astfel încît, prin strădania colectivă, Olimpiada națională de istorie a cîștigat și semnificația unui omagiu adus trecutului nostru glorios.

În același timp concursul a prilejuit elevilor din județul Alba obținerea unui adevărat succes, aceștia cîștigînd trei premii întîi (două oferite de M.E.I. și unul de Institutul de istorie „N. Iorga”).

Am rugat-o pe profesoara de istorie **Constanța Ivancu**, de la Liceul „Horia, Cloșca și Crișan” din Alba Iulia, care „povestește” istoria țării de peste trei decenii, să ne spună care este părerea dînsa despre această ediție a olimpiadei. „Prima concluzie, și cea mai importantă, îmi pare a fi aceea că elevii îndrăgesc istoria patriei. Că o studiază cu multă pasiune, că o privesc nu doar ca pe un obiect de studiu, ci, dacă vrei, ca pe o problemă de conștiință. Este în egală măsură și meritul profesorilor care i-au pregătit, care au știut să le sădească această dragoste în suflet. În ceea ce privește concursul propriu-zis, acesta s-a bazat pe lucrări de sinteză care presupuneau și multe cunoștințe, dar și o abordare sintetică, o capacitate de generalizare a faptelor istoriei. Aici s-au întîlnit și unele neajunsuri. Nu toți copiii au o capacitate dezvoltată de sinteză. Au fost destui cei care s-au pierdut în amănunte, neglijînd privirea de ansamblu. Istoria nu se învață numai din manualele școlare. Priviți cabinetul nostru de istorie, avem un material didactic foarte variat, documente, cărți de valoare, memorii, fotografii. Este adevărat că însuși orașul este un adevărat tezaur istoric, dar mă întreb, care colț din această țară nu păstrează urme ale istoriei noastre?”

Iată că **Sanflora Macavei** a venit de la liceul cu profil pedagogic „Horia, Cloșca și Crișan” din Abrud.

— Este prima olimpiadă la care am participat, ne mărturisește **Sanflora Ma-**

cavei, și vă spun sincer că deși istoria îmi plăcea ca obiect de studiu, o adevărată pasiune pentru ea am făcut ceva mai tîrziu, iar rezultatul este acest premiu I. Profesorul nostru de istorie, care este și directorul școlii, **Victor Mesaroș**, are foarte multe reviste și cărți de istorie pe care este bucuros să ni le pună la dispoziție. M-au impresionat foarte mult, de asemenea, cuvintele tovarășului **Nicolae Ceaușescu**, care spunea, odată, următoarele cuvinte: „Oare cum s-ar simți un popor care nu și-ar cunoaște istoria și nu ar cinsti această istorie? Nu ar fi ca un copil care nu și-a cunoaște părinții și se simte străin în lume?” Există atîta adevăr, atîta dragoste de țară, de strămoși în aceste cuvinte încît le socotesc de căpătîi pentru fiecare conștiință a acestei țări. Concursul a fost bine organizat, iar subiectele bine alese. Într-adevăr, fără o privire sintetică asupra evenimentelor istoriei, fără să știi să tragi concluzii asupra unei perioade, nu se poate studia istoria.

Cristian Radu, din clasa a XII-a a Liceului „Horia, Cloșca și Crișan” din Alba Iulia, deținătorul premiului I al Institutului de istorie „N. Iorga” îmi mărturisește că, într-un fel, a crescut într-un adevărat cult pentru istorie, deoarece atît tatăl, cît și mama ei l-au istorisit încă de cînd era mică foarte multe lucruri despre daci și romani.

— Cum ți-ai gîndit subiectul tău: „Unitate și independență de la epopeea lui Mihai-Vodă Viteazul pînă la marea unire de la 1918”?

— Am încercat să mă transpun în situația fiecărui personaj, să gîndesc ca ei în acele împrejurări, ținînd seama de toate datele conștiinței lor.

Corina Dobeștean este cea mai mică dintre cele trei premiate, fiind de abia în clasa a IX-a a liceului din Alba Iulia.

— Spune-mi **Corina**, ce a însemnat pentru tine această participare la olimpiada de istorie?

— Foarte mult. Am citit cărți privind istoria României pe care nu le cunoșteam, am întîlnit documente care m-au impresionat, iar timpul acesta de pregătire a fost pentru mine un fel de timp al istoriei, de înțelegere a ei.

PLOIEȘTIUL — RESTUL ȚĂRII : 5—5

Liceul industrial de chimie din Ploiești, orașul în care s-a ținut faza finală a olimpiadei de chimie a cîștigat nici mai mult, nici mai puțin de 11 premii (dintre care două premii întîi), dînd lotului pentru olimpiada internațională jumătate din numărul său, adică 5 elevi. Deoarece asupra acestui liceu ne-am propus să revenim cu un reportaj mai amplu, îl lăsăm pe profesorul **Ștefan Ilie** (profesorul celor doi cîștigători ai locului întîi, **Adrian Pănaite** și **Gheorghe Bătrînescu**) să ne ofere cheia acestui succes.

„Este vorba de fapt de o pregătire complexă, desfășurată în timp, atît în perioada anului școlar, cît și în vacanțele mari în tabere organizate în diferite colțuri ale țării, tabere în care elevii noștri fac și chimie, dar se și recrează. În afară de acest lucru, elevii participă la activitatea de cercetare a unor mari întreprinderi sau institute de cercetare, cum sînt Combinatul petrochimic Brazi și Institutul de cercetări petrochimice. Încolo ce să vă mai spun, pasiune și multă muncă”.

În loc de concluzii, am rugat-o pe **Julietta Iancu**, inspector general la Ministerul Educației și Învățămîntului, să ne spună cîteva cuvinte despre organizarea și rezultatele actualii ediții a olimpiadei. „Prin conținutul și rezultatele obținute, concursurile din acest an au marcat o îmbunătățire substanțială față de anii anteriori, reflectîndu-se astfel progresele înregistrate de învățămîntul românesc așezat pe baze noi, revoluționare. Elevii au manifestat un interes mult mai larg pentru aprofundarea disciplinelor de învățămînt, ceea ce a creat disponibilități sporite de selecție și afirmare. La disciplinele privind științele exacte s-a remarcat o creștere a capacității de analiză și sinteză, folosirea unor soluții originale, precum și aplicarea în practică a cunoștințelor. Aceste rezultate sînt și o urmare a măsurilor luate și a eforturilor depuse de minister, de U.T.C., de inspectoratele școlare, de societățile științifice pentru o temeinică pregătire a elevilor și rezultatul acestor eforturi, credem noi, au fost încununat de succes”.

RAZVAN BARBULESCU ■

Din partea Comitetului cetățenesc al circumscripției electorale II din cadrul sectorului 8:

„Cartea „CHIRURGUL” de dr. docent Tiberiu Ghiteșu, lansată de Editura științifică și enciclopedică, și care se adresează atât specialiștilor cât și marelui public, este căutată cu mult interes. Din păcate însă cartea fiind editată într-un tiraj redus, s-a epuizat încă din primele zile ale apariției. Întrucât tematica acestei cărți este de cel mai larg interes, cum am mai spus, vă rugăm la rindul nostru a sprijini reeditarea lucrării. Vă mai facem totodată cunoscut că lucrarea „CHIRURGUL” fiind văzută întâmplător de un medic englez care ne-a vizitat țara, și căruia i-a fost tradusă parțial, și-a exprimat regretul că nu o poate citi în limba engleză. După cum se arată în revista FLACĂRA nr. 5/1978 în articolul „Mesajul științific al unui mare chirurg”, cartea „CHIRURGUL” aduce o contribuție într-un domeniu medical mai puțin abordat, fiind comparabilă doar cu 2 sau 3 lucrări similare din străinătate. Reeditarea ei, așadar, precum și eventuala sa traducere într-o limbă de circulație internațională, se impune, credem, de la sine. (Semnează președintele, secretarul precum și un număr de 13 cetățeni)

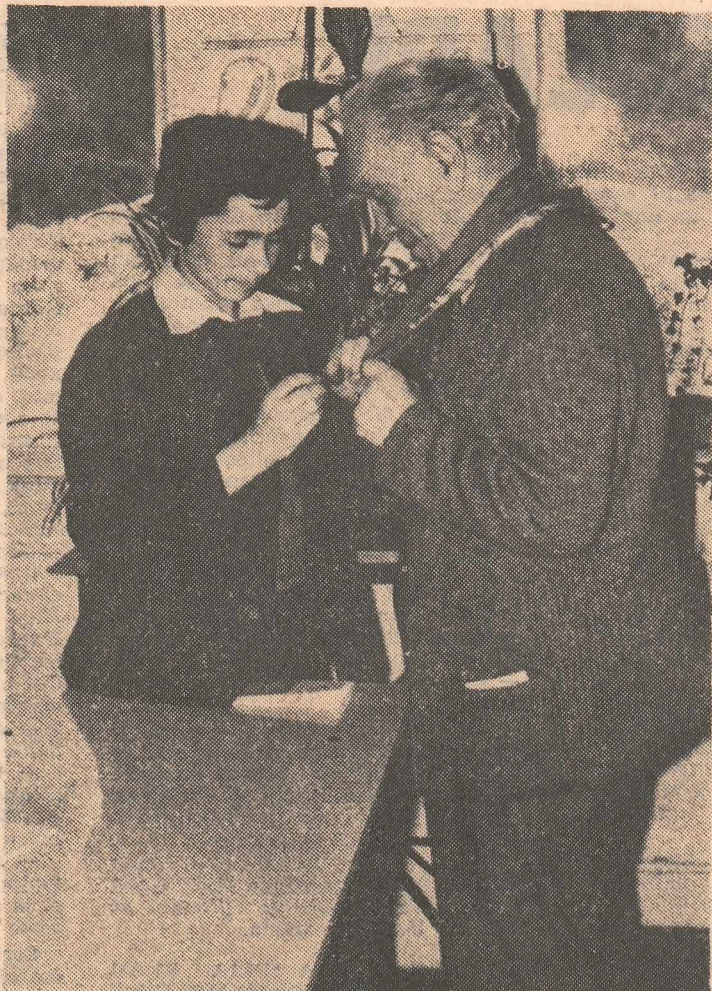
Consiliul popular al orașului Eforie :

„Referitor la scrisoarea apărută în revista FLACĂRA din 27 aprilie a.c., prin care un GRUP de cetățeni din Eforie Sud semnala menținerea unor grămezi de moloz pe un teren viran din strada Dr. Cantacuzino, vă informăm că au fost luate măsurile de curățire integrală a acestuia. De asemenea, terenul în cauză a fost dat cetățenilor din vecinătate pentru a-l cultiva cu zarzavat. Vă mulțumim pentru sprijinul acordat.”

Sintem 32 de locuitori cu apartamente proprietate personală în blocul din strada Victoriei nr. 47, Pitești, Argeș, și vă aducem la cunoștință următoarele : de la darea în folosință a blocului nostru, deci din 1968 și până în 1971/72 am funcționat cu punct termic propriu instalat la subsolul clădirii, avind căldură suficientă. În anul 1972 am fost racordati la hotelul „Muntenia”, din apropiere, ce se construise între timp. De atunci suferim din pricina lipsei de căldură, au fost zile când afară erau minus 20 de grade, iar în apartamentele noastre 12 grade. Punctul termic de la „Muntenia” ne răspunde că pe ei nu-i interesează, să ne adresăm I.J.G.C.L.-ului, I.J.G.C.L.-ul ne amină de la o zi la alta, în schimb nu ne eliberează încăperea de la subsol unde a funcționat propriul nostru punct termic, pe care ea nu apare ca proprietar — este vorba de I.J.G.C.L. Pitești, situat pe strada Victoriei nr. 105, la care noi am reclamat de mai multe ori, fără a primi însă nici un rezultat. (Scrisoarea este semnată de Mihai Petrică, președintele asociației de cetățeni, precum și de un număr de 9 membri.)

Mă numesc Tudor Marcu, domiciliu în București, sector 6, strada Dr. Marinescu nr. 1, telefon 31 07 80. Am cumpărat anul trecut un aparat de tricotaș manual, de uz casnic, tip RECORD, produs de cooperativa „Metalurgia” din Cluj-Napoca, strada B.N. Antal nr. 53. De la bun început nu ne-am putut folosi de acest aparat din cauza a două piese ale căror cirlige trebuiau să se întrepătrundă — fiind disproporționate, păreau a proveni de la două aparate desobite, astfel că nu se puteau folosi. Am telefonat, conform indicațiilor din prospect, președintelui cooperativei clujene, care mi-a spus foarte binevoitor să trimit aparatul la dîșni, pentru a primi un altul în stare de funcționare. Am făcut așa cum mi s-a spus, am trimis aparatul prin poștă încă din noiembrie 1977, dar nici până astăzi nu am mai aflat nimic de soarta lui și de posibilitatea de a reintra în posesia banilor pe care i-am cheltuit în acest scop.

Sintem Margareta Bălan, Toma Carol Bălan și Francisca Marieta Bălan din Brașov, strada Poarta Schei 37 și vrem să vă aducem la cunoștință următoarele : numitul Nicolae Anastasie Pistol din Brașov, strada Coșbuc nr. 1, contravenind și încălcînd grav normele privind construcțiile de locuințe și depășind prevederile autorizației, a realizat un acoperiș mansardat peste acoperișul casei noastre

Al doilea mare eveniment al Organizației Mondiale a Sănătății — Ziua sănătății — care anul acesta a avut ca temă „Atenție la hipertensiunea arterială”, va fi ziua dedicată „Ocrotirii naturii și mediului ambiant” programată pentru 5 iunie. În întipărirea acestui eveniment se înscrie o interesantă și originală acțiune desfășurată la Cluj-Napoca, în paralel cu „Săptămîna științei și tehnicii românești”. Este vorba de „Săptămîna de luptă pentru ocrotirea naturii și a mediului inconjurător”, inițiată de cadrele didactice ale Școlii generale nr. 14 și desfășurată în colaborare și cu sprijinul Consiliului municipal al pionierilor, Comisiei județene de Cruce Roșie etc. Între obiectivele urmări-

rite menționăm : informarea activă a maselor de elevi despre interacțiunile și interrelațiile dintre mediul inconjurător și sănătatea lor ; introducerea tineretului în tainele ocrotirii mediului inconjurător ; difuzarea în rândul elevilor a peste 2000 materiale și broșuri legate de ocrotirea naturii ; întâlniri cu oameni de știință, comunicări, referate etc. În cadrul acestor întâlniri, va fi trimis o fotografie reproducind un moment emoționant : elevul Radu Racoviță — strănepotul savantului român Emil Racoviță — înmîinează acad. prof. Eugen Pora cravata de „pionier de onoare”, după încheierea dialogului despre ocrotirea naturii și mediului inconjurător. (Dr. Emil Florea, Cluj-Napoca)

te cu circa 1 metru, supunînd-o astfel unei premature uzuri. Clădirea noastră este declarată monument istoric prin actul 2520/23 mai 1955 — H.C.M. 1160/1965. Autoritățile locale ne-au dat dreptate, faptaşul fiind publicat în ziarul local ca recalcitrant care încalcă legile ; printr-o adresă, nr. 41445/28.IX.1976, ne comunică sistarea lucrărilor : de asemenea Direcția monumentelor istorice ne comunică dispunerea sistării lucrărilor executate de Pistol ; ziarul „Drumul nou” din 15 iunie 1977 critică faptele acestuia — toate cele de mai sus vi le trimitem în anexă. Și totuși, clădirea se înalță continuu sub privirea oblauditoare ale autorităților locale, care deși au emis decizia 563/28 iulie 1977 de demolarea părții de acoperiș, nu a întreprins nimic pînă în prezent privind executarea ei.

Din partea Consiliului popular al județului Ilfov :

„Referitor la scrisoarea adresată revistei FLACĂRA de către Niculae V. Andrei din comuna Cioplani, prin care acestia sesizează că nu i s-a deținut încădrarea la I.J.G.C.L. Ilfov, secția Buftea, vă comunicăm la biroul plan, retribuție, personal-invățămînt din cadrul I.J.G.C.L. Ilfov, se află contractul de încadrare al tovarășului N.A. pe funcția de inginer proiectant — anul I de activitate — cu numărul 39 din 22 februarie 1978, încadrarea fiind valabilă cu data de 24 februarie 1978... Se constată că la data de 7 martie a.c., cînd s-a făcut sesizarea acestuia către revistă, nu erau perfectate formele de încadrare a sa, care s-au întocmit cu efect retroactiv de la data menționată mai sus.”

Miliția municipiului Timișoara — Biroul pază și ordine :

„Privind sesizarea făcută revistei FLACĂRA de către Elena Barba din Timișoara, bd. Leontin Sălăjan nr. 69 : din conținutul acesteia reiese că numitul Gheorghe Bugariu, de la adresa de mai sus, vine în re-

petate rînduri în stare vădită de ebrietate, maltratîndu-și familia, provocînd scandal și conturbînd liniștea locatarilor. În urma verificărilor făcute s-a stabilit că cele sesizate sînt reale. De asemenea s-a stabilit că soția lui B.G., Maria, a solicitat ca soțul ei să fie internat într-o unitate sanitară pentru a i se acorde ajutorul de specialitate. Ca urmare, numitul Gheorghe Bugariu a fost internat la Spitalul de neuropsihiatrie din localitatea Jebel, unde se află în prezent sub tratament.”

Mă numesc Viorel N. Boeru și domiciliu în Cimpina, strada M. Eminescu nr. 8, apartamentul 6. De la darea în folosință a acestui bloc, proprietate de stat, în anul 1971, din cauza construcției greșite a sistemului de canalizare — teava interioară fiind mai mare în diametru decît cea exterioară — avem de suferit, toți locatarii de la parter, de repetate inundații ; nu mai în acest an, apartamentul în care locuiesc a fost inundat de trei ori. Această situație a fost adusă la cunoștință în numeroase rînduri întreprinderii de gospodărire locală Cimpina. În ultima ședință de alegere a noului comitet de bloc a asistat și un delegat din partea dîșnilor care ne-au promis că situația se va rezolva, asta a fost în decembrie anul trecut, situația nu s-a schimbat însă cu nimic. Menționez că o lucrare asemănătoare — de remediere a instalației de canalizare exterioară — s-a executat cu trei ani în urmă la un bloc vecin, deci cei de la I.G.C. sînt în deplină cunoștință de cauză.

Din partea U.J.C.A.P. Brașov : „La scrisorile adresate revistei FLACĂRA prin care diverși cetățeni criticau activitatea lui Ion Aldulea, director la Stațiunea centrală de cercetare pentru cultivarea paștilor din localitatea Măgurele — Brașov, vă comunicăm că numai anumite probleme corespund realității. Precizăm că în data de 27 mar-

tie a.c., în ședința Secretariatului Comitetului județean de partid, s-a analizat pe larg activitatea lui Ion Aldulea, hotărîndu-se totodată să fie pus în discuția adunării generale a organizației de bază și scos din funcția de director, deoarece s-a constatat că tovarășul a manifestat o serie de lipsuri în conducerea și organizarea muncii, în relațiile cu subalternii săi din unitatea respectivă... De asemenea, au mai fost sancționați și scoși din funcție și din unitate dr. Mircea Marian și ing. Teodor Marușcă, care au manifestat o serie de lipsuri în activitatea lor. În prezent, datorită măsurilor luate de organele de partid și de stat, în unitatea respectivă s-a îmbunătățit climatul de muncă, existînd preocupare pentru îndeplinirea sarcinilor care le stau în față.”

Am fost foarte bucuros cînd, după îndelungi căutări, aflîndu-mă într-o deplasare în municipiul Birlad, am găsit o hotă absorbantă pentru aragaz, pe care am cumpărat-o imediat. Poșed certificat de garanție al I.I.S. — METALICA Oradea pentru hotă absorbantă FAV 60, produs nr. 1487, cu parafa CTC din 15 august 1973, precum și prospectul respectiv prin care sînt asigurat că hota purifică aerul viciat din bucătărie în timpul gătitului prin reținerea de către cele două filtre a vaporilor de apă, particulelor solide și a unor gaze ce rezultă atunci, asigurînd un aer curat în întregul apartament. În același prospect se precizează însă că „nu se acordă garanții pentru încărcătura cu cărbune activ”. Adică, cum ? Poate că din pricina asta, hota pe care am cumpărat-o și am instalat-o imediat în bucătărie, conform instrucțiunilor, are un efect absolut NUL ! Ventilatorul și becul funcționează, aspectul ei este foarte atrăgător — vecinii mi-au admirat-o! — dar eu am, ca și înainte, toate mirosurile de mîncare în apartament, ca să nu mai spun în bucătărie. Aș fi foarte bucuros dacă vreun reprezentant al I.I.S. METALICA — Oradea, trecînd prin București, mi-ar face o vizită : l-aș ține în bucătărie cît timp îi preparam friptura, s-ar convinge poate „pe viu” de calitatea piesei livrate. În acest scop, îmi declin numele și adresa : inginer G. Nicolescu, Alcea Pajura nr. 1, bloc 30, scara A, apartamentul 2 — sectorul 8, București.

Mă numesc Doina Sbăreca, locuiesc în Cluj-Napoca. În ziua de 13 aprilie a.c. — să mai zică cineva că nu e zi cu nenoroc ! — am poposit în Tg. Jiu împreună cu soțul, fiica și o nepoțică, intenționînd să vizităm celebrele sculpturi și monumente aflate aici, să vedem minunatele, nemuritoare opere ale lui Brâncuși. Din păcate, sensul acestor rînduri este altul, pentru că ne-a intristat, ne-au îndurerat metodele, manierele cu care am fost întimpinăți de cei datori să ne asigure o cazare cît de cît civilizată. La orele 14, soțul a aflat că la hotelul GORJUL nu putem fi cazati, întreg hotelul fiind reținut pentru participanții la campionatul de baschet, fiind îndrumați la hotelul CARPAȚI, unde am închiriat camera nr. 23, cu chitanța nr. 5129. Am fost nevoiți să acceptăm această cameră, cu numai trei paturi, într-un hotel de categoria a III-a. Am găsit aici o murdărie de nedescris — asta la 7 ore după încheierea chitanței de acceptare ! — un veritabil depozit de sticle goale, din unele ieșind damf de băutură proaspăt folosită, mucuri de țigări pe jos și în scrumierele pline ochi ; lenjeria patului de culoare gri, folosită, așa cum o lăsaseră pasagerii dinaintea noastră, prosoapele de asemenea folosite etc. Abia dimineață am putut aduce la cunoștință directorului aceste lucruri, cerînd să ni se schimbe măcar lenjeria, atît el cît și recepționera de serviciu ne-au răspuns cu impertinență, că „adică ce vreți de la un hotel de-a III-a ?! Să vă schimbăm paturile ?” Cu chiu, cu vai ni s-au dat un cearsaf pentru trei paturi, trei cearsafuri de plapumă și 1 față de pernă... și acestora rupte, „bia ne-am putut acoperi. Regret nespun că tovarășii de la hotelul CARPAȚI ne-au stricat toată plăcerea acestor excursii, că a fost nevoie de întreg talentul soțului meu pentru a ne descrie măcar puțin frumiele, la plecare, că oameni sosiți în acest frumos municipiu, pentru a-i admira minunatele valori artistice, se lovesc de indiferența și neglijența

unor lucrători din comerț, destinați a fi aici tocmai pentru a-i ajuta pe cei în trecere să se sirtă dacă nu „ca acasă”, măcar în condiții demne de igienă și odihnă.

Din partea Întreprinderii de utilaj petrolier „U.P.E.T.” — Tirgoviște :

„Referitor la scrisoarea tovarășului Alexandru Mărgărit, lăcătuș în cadrul întreprinderii noastre, adresată revistei FLACĂRA, vă facem cunoscut : 1) Tovarășul A.M. a solicitat spațiu din fondul locativ de stat, dar cererea nu i-a putut fi satisfăcută, el avînd proprietate personală în comuna Viforita, județul Dimbovița, pentru care plătește impozitele respective. 2) Trecerea în fondul statului a apartamentului proprietate personală, pe care l-a contractat în 1977, nu este posibilă, avînd în vedere că din luna august 1977 au început să i se rețină rate din împrumutul făcut la CEC. 3) Avînd în vedere greutățile materiale pe care le are, întreprinderea i-a venit în ajutor prin rezolvarea cererii de încadrare a soției sale în întreprindere. În urma acestei încadrări, tovarășul A.M. s-a declarat mulțumit, avînd acum posibilitatea de a locui în condițiuni foarte bune și de asemenea a-și onora obligațiile pe care le are atît față de stat, cît și față de familie.”

Din partea Liceului economice și de drept administrativ nr. 1 — Iași :

„Vă comunicăm că tovarășul Victor Rotaru, om al muncii din serviciul liceului nostru, care s-a adresat revistei FLACĂRA în legătură cu acordarea de locuință, a primit un apartament de 2 camere în cartierul Tătărași, începînd cu data de 15.03.1978. Adresa lui actuală este : str. Vasile Lupu nr. 124, bl. A.1, scara A, etaj 1, ap. 4 ; numărul de contract este 15645/1978.”

Poșta redacției

● Ion Drăgulin — Tirgoviște. Alocația de stat pentru copii este un drept ce se acordă la cerere. Potrivit Decretului 246/1977 aceste drepturi se acordă numai de la data stabilirii lor, deci nu se pot acorda retroactiv. Dv., dacă nu ați solicitat la timp drepturile la alocație, acestea vi se pot acorda începînd cu luna următoare celei în care au fost stabilite pe baza actelor depuse și a cererii.

● Maria Hossu — Tirgu Mures. Ați fost ajutat să vă înscrieți prin OFM la un curs de calificare postliceală de 6 luni, organizat în cadrul Fabricii de mătase din municipiul Sighișoara, pentru noua fabrică de mătase din Tirgu Mures.

● Victor Marinescu — București. Membrii caselor de ajutor reciproc ale pensionarilor pot efectua activități obștești în cadrul caselor, activități care, în prezent, este necesar să fie extinse.

● Mihai Manase — Sighișoara. COM de la Complexul C.F.R. analizînd situația dv. locativă a hotărît ca în cursul acestui an să vă atribuie o locuință.

● Liliana Popescu — Pitești. Vi s-a creat posibilitatea de către forurile locale să vă înscrieți la concurs pentru ocuparea unui post de contabil în cadrul întreprinderii de autoturisme Pitești.

● Niculina Mileșcu — București și Eufrosina Cristea — comuna Belciugatele (Ilfov). Problemele în care ne-ați solicitat tîn strict de organele de miliție, unde vă sfătuiam să vă adresați.

● Silvia Toma — Brașov. Doctorului Vasile Boici vi puteți scrie la Centrul metodologic de recuperare-terapie Boici, bd. Victoriei nr. 40, Timișoara.

MARGA NEDELEA

● Anunțăm pe cititorii noștri care doresc să ni se adreseze personal în rezolvarea diferitelor probleme că o pot face în fiecare zi între orele 10-13 iar luni, marți și miercuri între orele 10-17.

● „FLACARA” nu ia în considerare scrisorile anonime. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți.

La Brăila, piscicultura nu înseamnă vânătoare și nici pescuit sportiv, ea devine tot mai mult industrie

În 1973, spre sfârșitul anului, a început în județul Brăila, în cadrul Complexului hidroameliorativ Nămolosa — Măxineni — Racovița, amplasarea celei mai mari crescătorii piscicole din țară: 22 bazine de creștere a puietului, 8 bazine pentru iernat, 17 bazine de reproducere, 3 bazine de depozitare a peștelui, 5 bazine pentru prematurare, 48 bazine pentru maturarea reproducătorilor, în total o suprafață de 2000 hectare. Mai mult decât toate amenajările piscicole ale întreprinderii la un loc! Producția scontată, conform parametrilor proiectați, este de 4 milioane kilograme crap anual!

Hrana va fi cărată spre bazine pe 17 kilometri de cale ferată îngustă. Va fi nevoie de doi mecanici de locomotivă. Lungimea digurilor, puse cap la cap, însumează peste 200 kilometri și distanța dintre Brăila — București. Amenajarea trebuia să intre în funcțiune, în totalitate, la 31 decembrie 1976. N-a intrat nici în prezent și vom vedea mai încolo de ce. Anul trecut, în martie, s-au populat câteva bazine. Urmare, întreprinderea nu și-a realizat planul, în 1977, cu 600 tone pește.

— Anul acesta și-l va realiza? Întreb pe Aurelian Șisu, inginer șef al întreprinderii, unul dintre cei mai buni piscicultori pe care i-am întâlnit noi până acum, cunoscut în toată lumea pescarilor, din Delta Dunării și până sus, la Suceava.

— Nu știu cum să vă spun; ne cunoaștem de nițică vreme și nu vreau să vă mint. Eu cred că nu-l facem. La ora actuală, din 1200 hectare, am populat cam 700 hectare cu 180 tone puiet. Trei eleștee nu s-au dat încă în funcțiune și nu vor produce nici anul acesta. N-am stat prea bine nici cu puietul, avem și acum un deficit de 100 tone, am căutat peste tot în țară, dar n-am găsit să cumpărăm. Crescătorii asta e un colos și înghite mult puiet. Știți ce facem acum? Pescuim puiet de caras din Dunăre și populăm cu el bazinele; cit o fi.

— Bine, dar...

— Știu, vreți să spuneți că e un pește

neproductiv, inferior crapului. Așa este. Dar decît nimic, e mai bine așa.

Eleșteele aici, la Măxineni, au suprafețe întinse, la vânturi se produc valuri mari care sapă digurile, le erodează, le rup. În perioada de probă s-au rupt trei diguri. E adevărat, nu numai din cauza vântului ci, așa cum ne declara șeful șantierului, inginerul Constantin Teodoru, de la Trulstul de construcții pentru îmbunătățiri funciare Galați, digurile s-au rupt și pentru că instalațiile de alimentare și evacuare au fost prevăzute cu tuburi din beton simplu, care în timpul exploatarei de probă s-au spart, n-au rezistat la coloana de 4—6 metri de pământ. Cine trebuia să prevadă aceasta? Constructorul nu spune că era obligatia proiectantului, I.S.P.I.F. București, Secția Galați, care n-a ținut cont nici de natura terenului, un teren făinos care la ploaie și la valuri curge pur și simplu, și care trebuia dat măcar la taluze. După ruperea digurilor a apărut nevoia suplimentării devizului cu zece milioane lei și s-au dat taluzele expuse vânturilor de nord. Dar în zona aceasta vânturile bat din toate părțile și au apărut alte pericole: eroziuni puternice în bazinul decantor care se dălează în întregime. La punctul Corbul Nou, la crescătorie, echipa lui Gheorghe Popoiu lucrează cu vreo 7 oameni la dalarea taluzelor. Alți vreo 100 de oameni lucrează pe alte taluze, la bazinul decantor, la cele trei eleștee care încă nu sînt date în funcțiune.

— Când trebuia să fie gata lucrările? Întreb pe șeful de echipă.

— Mi se pare că la 1 Mai.

— 1 Mai, anul trecut?

— Aaa, bine, asta e al doilea sau al treilea termen!

Constantin Dumitru, mecanic (pescăria se face acum și cu mecanici), îmi atrage atenția că „drenorul ăsta nu e la cotă și, vedeți, nu se scurge apa”. Iar dacă nu se scurge apa în întregime, înseamnă că în eleștee rămîn oaze cu zeci de tone de pește pe care n-ai cum să-l scoți, decît dacă evacuezi apa cu pompă, aceasta înseamnă cheltuială în plus, chin, iar investiția nu-și atinge scopul. Trebuie, de asemenea, să se re-

vizuiască întreg sistemul de dalare, deoarece digurile sînt încă netasate și dalarea taluzelor se face prost, rămîind pericolul de eroziune al digurilor.

— Nu știu ce să zic, ne mărturisește inginerul șef Aurelian Șisu, dar, zău, T.C.I.F.-ul n-a prea luat în serios lucrarea asta; au crezut poate că o predau unor oameni care nu știu ce e aia pescărie. Din cauza întîrzierilor, a remediilor, a amînărilor, noi nu ne vom face planul. Și nu e deloc ușor.

La rîndul său, șeful șantierului, inginerul Constantin Teodoru, ne declara: „Am făcut și greșeli, e adevărat; am îngropat, de pildă, tuburi nerostuite ca lumea, apa a început să țîșnească prin tub, și, ca să remediez aceste lipsuri ale noastre, a trebuit să facem adevărate minuni. Termenul de dare în folosință este, adevărat, mult depășit, dar sîntem hotărîți să nu plecăm de pe șantier pînă nu vom lăsa totul în regulă. Această lucrare este amenajarea piscicolă pilot în țară și nu o putem neglija”.

Vorbele șefului de șantier nu prea mai au nici strălucire și nici acoperire. Minunile sînt aplaudate cînd, într-adevăr, prin riscul lor se realizează ceva deosebit, nu cînd îți repari propriile neglijențe. Pe timpul și cheltuiala cui s-au făcut toate aceste remedieri, amînări de termene, suplimentări de fonduri? Pe socoteala statului, pe socoteala întreprinderii piscicole care nu și-a realizat planul cu 600 tone de pește, al cărui plan e primejduit de ne-realizări și anul acesta, pe socoteala noastră, a tuturor.

Dublîndu-și capacitatea cu această modernă amenajare de la Măxineni, întreprinderea piscicolă Brăila are nevoie acum de oameni, cadre care să exploateze la parametrii proiectați, nu oricum, această mare investiție.

Se prevăd 130 de persoane (piscicultori, ingineri, tehnicieni, economiști, muncitori necalificați, manipulanți etc.), iar în prezent sînt școlariți doar 32 de oameni și conduc crescătoria doar doi ingineri, din care unul e stagiar. În aceste condiții, oricît s-ar strădui acești doi tineri ingineri, dealtfel inimoși,

dornici de a face treabă, investiția nu ar putea, credem, produce în bune condițiuni la parametrii proiectați. Centrala peștelui, ne spunea inginerul șef, Aurelian Șisu, trebuie să respecte documentația, studiul tehnico-economic și să ne aprobe numărul de piscicultori prevăzuți pentru buna exploatare a investiției.

Știm și noi că pescăria nu se face, nici măcar la Brăila, pe asfalt. Știm că la ora actuală, pentru pescăria brăileană se „joacă o carte mare” ca să iasă din anonimatul în care a intrat, zic unii, de la îndiguirea Insulei Mari a Brăilei. Dar mai știm că la Brăila, la Galați, la Buzău chiar, mai sînt unii ingineri piscicoli care, iată, măcar acum s-ar putea întoarce la vechea lor dragoste, la meseria pentru care s-au pregătit în facultate. Întreb pe inginerul Mihai Oprea, șef de fermă, cum îi e somnul, știind că au de realizat 2000 kg crap la ha luciul de apă.

— Dorm cu ghionturi.

— Și ce trebuie întreprins ca să vă liniștiți somnul?

— La nivel de întreprindere, trebuie să se organizeze un curs serios și să mai calificăm măcar vreo 30 de oameni. Să mai aducem și cîțiva ingineri cu experiență și să asigurăm exploatarea cît mai eficientă a acestor mari investiții, cea mai mare și cea mai modernă amenajare piscicolă din țară. E o treabă de mare răspundere care nu ne privește numai pe noi, întreprindere, ci și pe tovarășii din centrală. Și așa vrea să mai ridice o problemă care se impune: noi în general pescuim toamna. Și toamna aici, în capătul ăsta de Bărăgan, plouă mult, pămîntul se desfundă, iar noi tragem cu cîte două tractoare de o remorcă încărcată cu pește. Cade în sarcina proiectantului să mai caute niște resurse și să ne facă drumuri de acces; și, de asemenea, să revizuiască întreg sistemul de evacuare a apei, deoarece apa nu se evacuează în totalitate gravitațional, așa cum se prevede în proiect.

Este adevărat, la Brăila, piscicultura nu înseamnă vânătoare, nici pescuit sportiv. Ea devine, trebuie să devină, tot mai mult industrie. Dar pînă a se situa pe această treaptă, cei răspunzători de destinele pisciculturii mai au cîteva lucruri esențiale de făcut. Despre cele mai multe am vorbit și noi în această anchetă.

N. GRIGORE MARĂȘANU ■

Cînd funcționarii se răfuiesc între ei cu cererile oamenilor muncii

Mare lucru să te poți numi pe lumea asta inspector, cu deosebire atunci cînd, de și s-ar cere actele mai pe îndelete, n-ai putea să dovedești vreo calificare ci numai să-nvîrți pe sub nasul celui atît de curios o simplă diplomă de absolvire, în urmă cu vreo cincisprezece ani, a unui liceu teoretic. Într-o asemenea situație aflîndu-se și Petre Giotoiu, numai el poate ști cîte coroane de flori multicolore se pot cîștiga în mișcare pe axul de diamant al sufletului său bacalaurat într-o zi de pe la sfîrșitul anului 1976, cînd a fost primit să lucreze la Consiliul popular al municipiului Tirgu Jiu ca inspector, și încă nu orice fel de inspector, ci unul care urma să se ocupe de probleme de spațiu locativ. Viitorul tînărului de 32 de ani se deschidea atunci ca o parășută mătăsoasă și dulce la pipăit, cu ajutorul căreia putea să planeze liniștit printre oameni poate chiar pînă cînd piciorul i-ar fi atins linia de atingere a anului de pensionare. Dar parășuta asta avea un ghimpe, iar ghimpele cu pricina s-a nimerit să fie chiar colegul mai vîrstnic al celui ce, proaspăt protăpît pe scaunul primăriei, privind pieziș la reverele hainei pentru a-ndevărta la vreme cu cîte-un bobîrnac energetic scamele, primea pe cetățenii intrați în birou pentru a explica — puțini — că vor să schimbe, iar cei mai mulți că — neavînd deloc — vor locuință. Astfel, în scurtă vreme junele inspector constată că șirul petenților se îndreaptă mai puțin către el și mai mult către Grigore Frățulescu, celălalt inspector cu care împărțea încăperea. Faptul i s-o fi părut jignitor, pe bună dreptate, și-a încercat să găsească o lămurire. Să fi fost vîrstă, de peste 50 de ani, a celui-lalt și credința onora că anii mai mulți sînt și o garanție de seriozitate? Să fi fost, apoi, amănuntul că inspectorul Grigore Frățulescu lucrea de mai mult timp la primărie și deci era mai cunoscut? Ori vecinul de birou lua mită?

Ultima explicație, demnă de luat în vedere, s-a întipărit în mintea tînărului inspector ca un cui abia scos de pe o vatră încinsă. Mai încolo, cînd au apărut și unele confirmări ale cumplitei bănuielei, cuiul s-a adîncit și mai mult și Giotoiu a pus mina pe creion și pe hîrtie și-a dat de veste miliției. Foarte repede, cu incunoștințarea forurilor de conducere ale județului, s-a pornit ancheta. Primăria orașului a aflat, cum s-ar zice, ultima — ceea ce, omenște judecînd lucrurile, n-a fost deloc plăcut — cu toate că în desfășurarea anchetei în primul rînd Consiliul popular avea să-și dea, bineînțeles, concursul. Din această întorsătură a lucrurilor și din dovedirea, treptată, a vinovăției inspectorului Grigore Frățulescu, Petre Giotoiu a înțeles însă, se vede, că și-a creat un statut propriu care-i dădea dreptul să facă mai mult ce credea el de cuviință decît ceea ce atribuțiile de serviciu îl obligau. S-a înșelat însă, după cum ar fi putut să bage și el de seamă foarte bine pe 6 aprilie același an, 1977, cînd este sancționat cu avertismenț „pentru faptul că a comentat ordinele primite și a manifestat o atitudine ireverențioasă față de sarcinile trasate de conducerea unității”. Ca martor apărător de dreptate Giotoiu suferă, firește, din cauza acestei sancțiuni, dar nu înțelege că suferințele și le provoacă singur. În același fel procedează dealtfel și la încheierea procesului Frățulescu, pe 19 august 1977, cînd aduce în fața instanței trei cereri aparținînd unor cetățeni din Tirgu Jiu care cereau casă, și arată că petițiile — deși fuseseră primite cu vreau an în urmă — nu fuseseră înregistrate de către Frățulescu tocmai cu gîndul vinovat de a-i face pe oameni să dispere în așteptare și să-i determine să cotrobăiască prin pungă după niscaiva parole. Spre surprînderea și totală derută a vajnicului cetățean care se hotărîse să dea ajutor în felul acesta justiției, chiar în aceeași zi i se desface contractul de muncă. Pentru

faptul că a depus mărturie, zice și astăzi Giotoiu. Nu pentru aceasta, afirmă conducerea Consiliului popular, ci pentru faptul că fostul inspector „a sustras și nu a prezentat la registratura Consiliului popular, și ca atare la rezoluția conducerii, cererile oamenilor muncii: a lui Nicolae Pistol, conducător auto, prin care solicita repartizarea unui apartament; a Valentinei Cucu, încadrată la Creșa nr. 4, prin care solicita locuință; a lui Alexandru Popovici, prin care solicita schimb de locuință”. În referatul Comitetului executiv al Consiliului popular, care a stat la baza deciziei de desfacere a contractului de muncă, se mai arată: „Cererile au fost reținute cu rea credință, cu intenția de a se folosi de ele, așa cum a și procedat de fapt la data de 19 august 1977, cînd le-a prezentat justiției în calitate de martor, fără știrea Comitetului executiv cărui li erau adresate în persoana președintelui Consiliului popular”.

Cum era de așteptat, Petre Giotoiu contestă decizia aceasta și acționează Consiliul popular în judecată. La Tirgu Jiu pierde însă, și făcînd cerere de strămutare a procesului, pierde și la Tribunalul județean Argeș. Problema, s-ar zice, e clasică în justiție. Unul spune da, altul spune nu. Mai corect, amîndouă părțile susțin același lucru, făcîndu-se răspunzătoare una pe alta de aceeași vină. Petre Giotoiu afirmă că Grigore Frățulescu a reținut cererile, iar Consiliul popular, cum am văzut, îl acuză pe primul de aceeași faptă. Întrucît căi de soluționare juridică definitive mai există încă, în ceea ce ne privește ne vom rezuma la discutarea unui singur și cel mai important — după părerea noastră — aspect al problemei. Nu punem la îndoială, de aceea, că Petre Giotoiu spune adevărul atunci cînd susține că el a intrat în posesia cererilor cu pricina în februarie 1977, deși o dată zice că le-a găsit prin mapele lui Grigore Frățulescu, iar altă dată, tot el zice că le-a găsit în cosul de gunoi de lângă biroul acestuia. Așa sînd lucrurile, rezultă că Grigore Frățulescu a ținut sub obroc aceste cereri din vara lui 1976 pînă în februarie 1977, cînd le-a luat Petre Giotoiu pentru a le mai ține și el la rîndu-i vreo jumătate de an — din februarie pînă în au-

gust 1977 — cînd le-a prezentat ca probă în instanță împotriva lui Grigore Frățulescu, care, în ciuda numelui său, încercînd să fie frate cu oricine dar numai pe bani, a fost condamnat la trei ani închisoare, pedeapsa fiind grațiată conform decretului 115/1977 și urmînd a fi executată prin muncă, potrivit prevederilor decretului 218/1977. (A fost mutat însă într-un post unde nu va mai avea prilejul să ia mită și, dealtfel, însăși rămînerea sa în aparatul Consiliului popular se află sub semnul întrebării, după cum ne spunea tovarășul Nicolae Iacobescu, primarul orașului.)

Iată, așadar, cum trei cereri semnate de trei locuitori ai orașului Tirgu Jiu, prin care ei solicitau sprijin în rezolvarea problemei locuinței, nici măcar într-una mai puțin importantă, au ajuns să fie la un moment dat — cam lung acest „moment” care s-a întins pe un an — un mijloc de răfuială și de hotărîre a „supremației” într-un „birou”. Pe scurt: ceartă de funcționari, pe spezele cîtorva cetățeni care așteptau, ne putem închipui, cu sufletul la gură, din zi în zi, un răspuns. Pentru vina lui, cum arătam, Grigore Frățulescu și-a primit pedeapsa. Petre Giotoiu n-a înțeles însă nici astăzi, după cum ne-am convins vorbind cu el, că s-a făcut vinovat, ca martor, cît și cel care era acuzat, reclamantul adevărat — deși nu s-au manifestat ca atare — fiind de fapt cetățenii cărora cel doi „inspectori” le-au adus prejudicii.

Acum, din cît ne spunea Marin Volintiru, juristconsult al Consiliului popular municipal, Petre Giotoiu lucrează la Combinatul minier Oltenia, pe platforma Rovinari, și se ocupă tot de probleme de spațiu locativ. Poate că nu se mai numește inspector dar asta n-are nici o importanță. Deși, mai știi? Duoa unii e mare lucru să te poți numi pe lumea asta inspector, să fii bacalaurat de liceu teoretic, să porți cămăși albe și să ai program de birou. Mîntea îți joacă atunci pe metru patrat un fel de căluș îndrăcît al ideilor cu care trebuie să fii foarte atent căci altfel — după cum arătam mai sus — își dau singure cu bîta peste picioare...

DUMITRU ELIADE ■

Călătorie în lumea de mâine via Cluj-Napoca

— Al IV-lea Simpozion „Informatică și conducere” —

„Matematică trebuie să știe toată lumea, nu numai precupețele și specialiștii”, obișnuia să spună Grigore Moisil. Și a tot repetat-o până ce cuvintele lui s-au întipărit adinc în conștiința noastră. Ele au devenit aforism, deoarece ilustreau pregnant, într-o formă glumească, o realitate fundamentală, o mutație survenită în societatea contemporană. Dar în acest sfârșit de veac s-a mai descoperit că „universul în care trăim nu mai este un univers mecanic (Newton) și nici măcar un univers de lumină (Einstein), ci un univers de comunicare”, la temelia căruia stă informația. Cei ce o studiază sub multiplele ei aspecte sînt informaticienii. Iată de ce aforismul lui Moisil poate fi astfel completat de viața noastră cea de toate zilele: „Informatică trebuie să știe toată lumea”. Afirmatie care poate șochează, dar apare justificată și de cel de-al IV-lea Simpozion de informatică și conducere și de expoziția EXPRODINF '78, desfășurate în zilele de 10—13 mai la Cluj-Napoca sub egida Laboratorului județean de informatică, a Consiliului județean al sindicatelor și a Comisiei județene a inginerilor și tehnicienilor, în cadrul Festivalului național „Cîntarea României”, ediția a II-a. Peste 1500 participanți din toată țara, de profil foarte divers: profesori doctori, doctenți, universitari, matematicieni, economiști, electroniști, medici, directori de centre de calcul, oameni din producție și elevi. Uimește și varietatea preocupărilor.

Este un semn al vremii faptul că un colectiv de cercetători este compus din Mircea Tostogan, economist la I.A.S. Acățari, Mureș, Ioan Rus, matematician la Centrul teritorial de calcul electronic Tîrgu Mureș, Ileana Ursu, de la Academia „Ștefan Gheorghiu”, Pavel Hurduban, de la Stația de mașini agricole Nocrich, Sibiu, Dumitru Bizu, de la Liceul agricol Tîrgu Mureș și Dan C. Stegăroiu, lector la Facultatea de științe economice din Cluj-Napoca. Ei au făcut comunicări privind „măsurarea stilului de muncă”. Una din lucrări (Rus, Ursu, Stegăroiu, Bizu) trapează prin însuși titlul ei: „Programarea pe sistemul Felix-C 256 a metodologiei de măsurare a stilurilor de muncă ale cadrelor de conducere din întreprinderile socialiste”. Așadar, stilul de muncă poate fi apreciat, cuantificat, și cu ajutorul calculatorului electronic.

După ce discuți cu un tînăr analist de sisteme de la Centrul teritorial de calcul electronic Cluj-Napoca, Ioan Nagy, află, la despărțire, că este inginer electrotehnician, matematician și economist, avînd terminate toate studiile de specialitate respective, și fiind deci titularul a trei diplome universitare. Iar el se recomandă: „Informatician”. Nu este un caz singular, pentru simplul motiv că informatica însăși este o știință de frontieră, care ignoră bariere rigide.

ESOP, MISTRAL ȘI SOCRATE LA RECICLARE

Dar ce este informatica, la urma urmei? Să reproducem această definiție — pentru cei, sperăm, puțin, pe care încă nu o știu — după marele matematician francez André Lichnerowicz: „Este cazul, cred eu, să luăm acest cuvînt în sensul cel mai larg, făcîndu-l să acopere un complex de «pricipii»: prelucrarea informației și, fără îndoială, automată, de asemenea analiza sistemelor și modelarea, programarea matematică, teoria controlului și metodele statisticii. Întreg acest ansamblu îl voi boteza convențional informatică, pentru că acest tot este omogen, izvorăște din aceleași demersuri intelectuale, își găsește o bună parte din eficacitatea sa, reală sau presupusă, în folosirea calculatoarelor și pune probleme prin implicațiile sale sociale”.

În această lume a informaticii, după cum am avut surpriza s-o aflăm la

simpozion, în afara termenilor de stricată specialitate pe care doar cei inițiați sînt chemați să-i înțeleagă și să-i minuiască, trebuie să acceptăm și faptul că ESOP nu mai are nimic comun cu fabulele, ci doar cu un anumit sistem pentru prelucrarea datelor statistice operative și curente; că MISTRAL s-a strămutat din Provența natală pe meleagurile noastre în chip de sistem de documentare automată, iar SOCRATE este nevoit, la cumpăna veacului, să implementeze lucrări de gestiune a materialelor. Îndeletniciri prozaice, dar utile, botezate de informaticienii ingineri după inițialele programelor respective. Și totuși această lume a informaticii este departe de a fi prozaică, inaccesibilă artelor, după cum o vădește, între altele, și prezența la simpozion a matematicianului Răzvan Andonie, de la Centrul de calcul electronic al Centralei industriale de autoca-mioane-tractoare Brașov, a lui Adrian Marian, absolvent al secției de design a Institutului de arte plastice „Ion Andreescu” din Cluj-Napoca, și a muzicologului Pavel Pușcas — toți în jur de 25 de ani. Ei au prezentat modele vizual-sonore, create cu ajutorul calculatorului pe baza unor subtile corespondențe, cu grijă studiate și împletind în mod original îndrăzneala artistică și rigoarea matematică. Modelele lor au produs senzație: ele nu sînt simple jocuri ale gândirii, își pot găsi interesante și variate aplicații în proiectarea și desfășurarea unor bunuri de larg consum, precum și în educația școlară și în alte domenii. Valoarea lor o atestă și numeroasele premii obținute de creatori la diverse reuniuni din țară și de peste hotare, precum și aprecierile unor eminenti oameni de cultură.

În fine, însuși faptul că sub același acoperiș, ca să spunem astfel, în cadrul aceluiași simpozion de informatică, a funcționat o întreagă secțiune „a elevilor”, patronată de sectorul de pregătire a cadrelor din Institutul central de informatică și Liceul de informatică din Cluj-Napoca, apare și el ca un semn al vremii. Între alții, doi elevi și-au spus părerea privind introducerea prelucrării automate a datelor de la întreprinderea de produse zaharoase-Feleacul, folosind metoda analizei diagnostic.

„SĂ NE ÎNTILNIM, SĂ NE CUNOAȘTEM, SĂ NE CORELĂM EFORTURILE”

— Tovarășe doctor Vasile Peteanu, sînteți printre cei mai calificați pentru a comenta acest simpozion, în calitatea dv. de gazdă, de președinte al Laboratorului județean de informatică și de director al Centrului teritorial de calcul electronic Cluj-Napoca.

— De fapt, există o anumită anomaliu. Informaticienii din țara noastră nu au un cadru constituit, o asociație a lor sau o societate, măcar o simplă revistă în care să facă schimb de experiență, de idei. Or, întîlniri ca aceea la care asistați și dv. aduc mult folos. Pînă se va crea un cadru, am luat noi inițiativa, pe plan local, pentru asemenea manifestări mai largi. Ne găsim la al IV-lea simpozion! Vedeți dv., calculatoarele electronice sînt dispersate în țară — lucru absolut normal. Dar în absența unor canale de comunicare stabile, a unei reviste etc. se poate întîmpla ca o aplicație oarecare pentru întreprindere — necesitînd adesea o mare cheltuială de energie și chiar de forță creatoare — să fie proiectată în paralel în zece puncte din țară.

— Dar Institutul central de informatică? Oare nu el este forul care are și menirea de a asigura schimbul de experiență permanent, de a servi drept „liant”?

— Desigur. Dar, pe de o parte, nu toate centrele de calcul și, în general vorbind, nu toți cercetătorii trimit la Biblioteca națională de programe rezultatele muncii lor, iar pe de altă parte lucrările aflate în fază de proiectare nu-și găsesc locul în Biblioteca națională. Deci, pentru moment, pînă ce vom avea un cadru mai adecvat etc. singura soluție este să ne întîlnim, să ne cunoaștem, să ne corelăm eforturile în simpozioane ca acesta. Este singura manifestare cu participare de masă care reunește informaticienii și cadre de conducere din întreprinderi din toată țara. Iată cifrele:

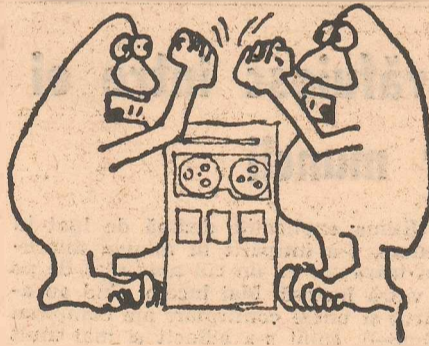
în 1975 — 600 participanți, în 1976 — 1200, în 1977 — 1200 la Cluj-Napoca, și 500 la Satu Mare, în partea a doua a simpozionului. În fine în 1978: 1500 la Cluj-Napoca și, în partea a doua, la Oradea, circa 800.

— Care sînt problemele abordate cu prioritate în această primă parte a simpozionului?

— Fără îndoială, cele cu un caracter economic. Ne preocupăm intens de transpunerea în practică a indicațiilor conducerii superioare de partid privind intensificarea procesului de integrare a sistemelor de conducere cu mijloacele de prelucrare automată a datelor. Sute de comunicări sînt axate pe probleme de stringentă actualitate economică. Și în județul nostru s-a acumulat o anumită experiență. Astfel, la cele două mari întreprinderi clujene, „Unirea” și „Tehnofrig”, s-au proiectat sisteme informatice complexe, care și-au dovedit eficiența. O altă problemă importantă, discutată amplu în cadrul simpozionului, o constituie teletransmisia și teleprelucrarea datelor. Terminale de calculator se adaptează la firul telefonic obișnuit — există și tipuri românești: Telerom TT și DAF — și, odată cu ele, informatica pătrunde pînă în cele mai îndepărtate birouri, pînă în secțiile de producție, permițînd și lucrul în regim conversațional: maistrul sau inginerul întrebă, calculatorul răspunde! Sînt probleme de mare actualitate, pe care le-am expus schematic la extrem, cu scopul însă de a evidenția unul din centrele de atenție ale simpozionului.

Despre „continuarea” de la Oradea (informatica în slujba medicinei) vom vorbi într-un număr viitor. Pentru mo-

**CĂ
ORATORIE
DEVIN OBIECTE
DE CONTROVERSĂ**

Ilustrațiile sînt extrase din volumul „DISPLAY INFORMATIC”, editat cu prilejul Simpozionului de informatică de către Consiliul județean al sindicatelor Cluj, Comisia județeană a inginerilor și tehnicienilor, Laboratorul județean de informatică, Studioul de radioteleviziune Cluj. Motoul: „Conducere — informatică — decizie — creativitate”.

ment, rămînem la Cluj-Napoca. Nu a stat în intenția noastră de a prezenta o imagine de ansamblu a comunicărilor sau de a le ierarhiza. Ne mulțumim doar să amintim cîteva din ele, în ideea de a reliefa pătrunderea masivă a informaticii — măcar pe planul preocupărilor de cercetare, dacă nu totdeauna și în aspectele ei foarte concrete — în cele mai diverse domenii.

DE LA „REZMIN” LA PERLA APUSENILOR, O TRASĂTURĂ DE UNIRE: INFORMATICĂ

Aplicația „Rezmin”, prezentată de specialiștii ai Centrului teritorial de calcul electronic Baia Mare, calculează rezervele geologice din punct de vedere calitativ și din punct de vedere cantitativ pe zăcăminte, filoane, orizonturi, panouri grupate pe sorturi de mineralizație, categorii de rezervă, grade de pregătire și grupe de clasificare.

La Centrul informațional și de calcul al Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, în cadrul sistemului de conducere pentru ramura zootehniei, au fost elaborate o serie de sisteme pentru conducerea selecției taurinelor, ovinelor, porcinelor și păsărilor „de rase grele”. Pachetele de pro-

grame elaborate răspund caracterului științific al procesului de selecție, oferă posibilitatea stocării și prelucrării unui volum foarte mare de date, asigurînd fundamentarea procesului de decizie. Se urmărește controlul producției și al reproducției, testarea animalului după performanțele proprii și ale descendenților.

Specialiștii ai Institutului de cercetare și proiectare Cluj-Napoca au prezentat aplicația SUAPA, care permite să se cunoască: repartiția teritorială a surselor de apă luate în evidență, cu principalele lor caracteristici; debitele minime, medii, maxime, captate și disponibile pe orizonturi teritoriale; repartiția debitelor în funcție de felul sursei și calitatea apei; zonele teritoriale insuficient studiate și asupra cărora, în funcție de perspectivele de dezvoltare a rețelei de localități, va trebui să se îndrepte atenția în etapa următoare.

Lucrarea unor informaticieni de la Institutul de cercetări și proiectări electrotehnice din București evocă în chip ciudat și neașteptat un eteric personaj shakespearian, ARIEL. Acest Ariel al veacului nostru nu este însă un spiriduş şăgalnic și plin de poezie, ci se îndeletnicește cu regăsirea automată a titlurilor de cărți, articolelor de revistă și altor categorii de documente de bibliotecă, în conformitate cu anumite criterii tematice, sub forma cuvintelor-cheie.

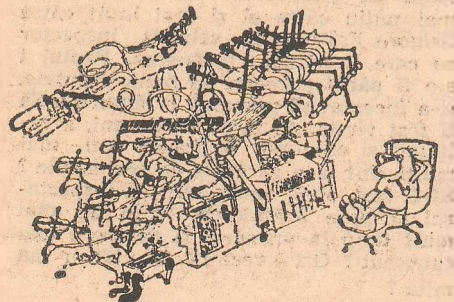
O lucrare întocmită la Institutul de cercetări și proiectări de automatizări București și la Centrul de calcul al Ministerului Industriei Construcțiilor de Mașini are ca scop acreditarea ideii de a se proiecta o rețea națională condusă cu ajutorul calculatoarelor pentru supravegherea continuă și avertizarea asupra concentrațiilor periculoase de elemente dăunătoare din aer. Această rețea, în cooperare cu Institutul național de meteorologie, ar contribui la prevenirea poluării și la menținerea calității aerului.

Un reprezentant al întreprinderii cinematografice a județului Cluj pledează pentru un sistem informațional al planificării și analizei activității cinematografice. (Din păcate, gîndim noi, informatica este nepuțincoasă să asigure și producerea unui număr mai mare de filme românești de înaltă ținută artistică. Oricum, pînă atunci, este utilă, pe plan economic, ceea ce nu e puțin lucru, și raționalizarea propusă de sistemul informațional în discuție.)

În fine, tot pentru a releva ubicuitatea informaticii, vom aminti și de colaborarea dintre un inginer de la Centrul teritorial de calcul electronic Cluj-Napoca și un specialist în domeniul turismului. Obiectul de studiu: stațiunea balneoclimaterică Moneasa, Arad. Această localitate, „Perla Apusenilor”, va cunoaște în următorii ani o dezvoltare fără precedent. În acest context a fost întreprinsă o amplă investigație sociologică: a fost chestionat un eșantion reprezentativ reprezentînd mai mult de 10 la sută din oamenii muncii veniți în stațiune în ultimii trei ani, iar informațiile culese au fost prelucrate electronic; pe această bază au fost întocmite schițe adecvate privind dezvoltarea în perspectivă, pe toate planurile, a stațiunii.

Însăși această alternare de subiecte — de la minerit și selecția taurinelor la viitorul „Perlei Apusenilor” — toate studiate și interpretate electronic, vădește de ce, într-un anume sens, azi „informatică trebuie să știe toată lumea”. Iar dacă nu s-o știe, cel puțin s-o iubească și s-o accepte ca o realitate statornică a lumii de azi și de mâine.

LIONEL NIȚESCU ■

Domeniu în plină afirmare:

MEDICINA NUCLEARĂ

În ultimii ani, vocabularul oamenilor de diferite specialități s-a îmbogățit cu noțiuni noi, noțiuni până nu demult imposibile de asociat dar care, foarte repede, au trecut în limbajul curent, fără să mai stîrnească mirarea cuiva, generațiile mai tinere preluându-le ca pe ceva obișnuit: lingvistica-matematică, psihologia-cibernetică, medicina nucleară și altele. Chiar dacă scepticilor și conservatorilor li s-a părut cam ciudat fenomenul, fiecare din proaspetele ramuri științifice născute din combinarea altora tradiționale, și-a cîștigat dreptul la viață, depășind ceea ce s-a putut crede, la un moment dat, că reprezintă doar o modă ori o tentativă sortită eșecului.

Medicina nucleară face parte din această categorie, astfel încît, mergînd la **Institutul de endocrinologie** și căutîndu-l pe cunoscutul și recunoscutul cercetător dr. **Leonard Dumitriu**, specializat în țară și peste hotare în noua disciplină, a trebuit să consemnez răspunsul său fără dreptul de a mă mai mira: „Specialitatea? Doctor de medicină nucleară.” Este drept că, la intrarea în pavilionul rezervat acestei noi ramuri medicale, trecusem un prag real de 30-40 cm înălțime, plasat sub un cadru metalic, de o grosime apreciabilă, al cărui secret aveam să-l descopăr la plecare, văzînd desenată, pe un panou de sticlă, o siluetă umană și două becuri, unul verde și altul roșu, al căror rost este să marcheze gradul posibil de iradiere a celui care-și petrece un timp oarecare în spațiile destinate medicinei nucleare. Cu toate acestea, personalul secției este ori vrea să pară indiferent în fața severului avertizor. Atenția oricărui vizitator este puternic captată nu numai de conștiința locului unde se află dar și de elemente concrete, vizuale, de pildă, de pavimentul scăriilor și al pardoselii culoarelor, pe care le străbate, colorate în negru și galben. Mă aștept să văd oamenii echipați în costume de cosmonauți, plutind la o înălțime de cel puțin cîțiva centimetri față de sol, astfel încît, întîlnindu-l în cabinetul său pe cercetătorul principal dr. **Leonard Dumitriu** îmbrăcat cu o cămașă roz, cu cravată ușor desfăcută la gît, stînd la un birou obișnuit (chiar și calculatorul de pe masa sa nu mai mi se părea o prezență bizară), m-am simțit deconectat, ba chiar încrezător, ca în oricare așezămînt spitalicesc în care pătrunzi altfel decît în calitate de pacient... Medicina nucleară a început să aibă o istorie, adică un trecut (pe plan mondial fixat în deceniul al cincilea al secolului, pe plan național, cîțiva ani mai tîrziu), un prezent clar și un viitor mai greu de precizat dar, de pe acum, încărcat de presupuneri dintre cele mai încurajatoare dacă nu chiar exaltante. Desigur, pentru noi cel puțin, aspectul cel mai important se leagă de starea acestei tinere ramuri în România și, în special, în cadrul **Institutului de endocrinologie**, mai cu seamă că includerea ei ca practică, într-un spital, s-a datorat academicianului Ștefan Milcu, directorul institutului. Disciplina, în sine, este strîns legată de evoluția aparatului de specialitate și a derivat, în mod evident, din ceea ce,

tradițional, se numea radiologie. Medicina nucleară reprezintă o interferență sau o acordare, dacă vreți, a ceea ce fizica și tehnica modernă au pus la dispoziția științei pentru sănătatea omului. O încercare de reprezentare grafică a noii specialități ar profila un triunghi, ale cărui laturi sînt **aparatura, radiofarmaceuticele (radioizotopii) și omul**. Noutățile pe care medicina nucleară le-a adus se includ în cîteva direcții, poate tradiționale pentru oricare altă ramură a medicinei, dar cu o pondere absolut mai pregnantă: posibilități de cercetare privind precizarea diagnosticului, forme noi de tratamente și, așa cum ne asigură dr. **Leonard Dumitriu**, foarte multe speranțe. Mi se pare deosebit de frumos, dacă nu chiar nobil, ca un om, muncind într-un mediu agresiv, să vorbească despre speranțe, stînd într-o cămașă roz și desfăcut lejer la cravată, adică expus și fără teamă. „Desigur, tot ceea ce este radiație reprezintă un pericol (ca principiu), dar aici forța nucleară este folosită în scopuri nobile, iar noi nu mai sîntem atît de tineri și neinformați pentru a ne speria”, îmi spune acest om deloc vorbăreț, deloc dispus să se laude, înapt ori, mai curînd, neinteresat de interviuri ci aplicat spre studiu. Aflu, astfel, că expunerea copiilor la raze radioactive este contraindicată și că trebuie să se facă numai cu recomandare medicală bine documentată, în special zona gîtului și a capului și că, întocmai ca și abuzul de medicamente, recurgerea la tratamentul cu raze poate fi mai curînd dăunătoare. „În Statele Unite ale Americii, cu ani în urmă, s-a constatat că sursa cancerului tiroidei a fost tocmai expunerea copiilor la raze. În același timp, continuă dr. **Leonard Dumitriu**, neoplasmul recurge la terapia radiațiilor, dar în doze mici care sînt, pe cit se pare, stimulatoare. Afirmății foarte certe în acest sens sînt încă pîndite de risc”.

M-am întrebant dacă medicina nucleară reprezintă o revoluție pentru știința respectivă, dar interlocutorii care mi-au răspuns au fost de părere că mai aproape de realitate ar fi aprecierea potrivit căreia această ramură poate fi definită ca ceva nou, ceva care completează, în mod eficace, alte discipline mai vechi ale medicinei, dar care dispune, totodată, de propriile sale posibilități de investigație și tratament. Ca de obicei, cînd se ivește o noutate, se înregistrează un aflus de public în direcția respectivă, în cazul de față către speranță. Doctorul **L. Dumitriu** apreciază că pacienții sînt îndrumați, în mod tot mai frecvent, de colegi spre cabinetele de medicină nucleară (astfel de cabinete există în București ca și în alte cîteva mari centre din țară, deși nu toate dispun de posibilitățile și dotările unității **Institutului de endocrinologie**, fără discuție cea mai puternică fiind convinși de eficiența acestora. Comparația care mi se oferă este edificatoare: toată lumea este convinsă de utilitatea folosirii automobilului, dar nu oricine știe cum anume funcționează un motor! „La noi în institut există o mare încredere în noua disciplină”, continuă dr. **L. Dumitriu**, și

trebuie s-o spun, odată cu aceasta apare și primejdia de abuz, pentru că, față de vechile metode, de cele devenite tradiționale, cele noi sînt mult mai rapide dar includ și un quantum de nocivitate pe care nu toți medicii îliau în calcul. Pe de altă parte, medicina nucleară este de departe cea mai scumpă, mai ales pentru statul nostru care și-a asumat întreaga responsabilitate a sănătății publice, cum este și firesc pentru un stat socialist. Aceasta nu înseamnă însă că, cel puțin în medicina nucleară, s-a conturat, din partea ministerului de resort, o politică anume, realizările de care dispunem fiind mai ales rodul unei înțelegeri și sprijin din partea Centrului național de energie nucleară ca și al muncii de pionierat desfășurată de unii savanți, cum a fost **Horia Hulubei**, cu vederi largi. Mă întrebăți ce dăm noi medicinei clasice? Două elemente deja cunoscute: diagnostic și tratament, dar ambele foarte noi, specifice. De pildă, la endocrinologie, unde s-au făcut începuturile pentru că însăși medicina nucleară a debutat cu glanda tiroidă, din cauza iodului radioactiv, dăm soluții extrem de eficace în depistarea cancerului tiroidian și tratament la fel de eficace. În primul rînd, s-a obținut o sporire deosebită a capacității de vizualizare a acestei glande ca și a celei paratiroide, a glandelor suprarenale. De la metoda oarbă, adică de la palpate, s-a trecut la fotografie, la localizarea exactă a zonei lezate. În plus, se poate studia funcționalitatea acestor glande, ceea ce constituie un ghid de mare precizie pentru alegerea și aplicarea tratamentelor. De aici rezultă și niște consecințe economice foarte importante, intrucît durata de spitalizare se reduce cu mult, oamenii fiind redați totodată proceselor productive mai devreme decît atunci cînd se recurge la tratamentele „clasice”. De foarte multe ori, aplicînd tratamentul cu radioizotopi se elimină intervenția chirurgicală. Statistic se poate demonstra că, aproape fără excepție, cancerul tiroidei este vindecat, dacă se aplică la timp și în mod corect. Este, dacă vreți, un aspect nu lipsit de importanță, deoarece afirmația mea înseamnă profilaxie”.

Într-una din sălile de operație, dr. **Niculae Cernăianu** a terminat o intervenție și se pregătește să redevină... un om obișnuit, dar și un „martor” al afirmațiilor, după opinia mea, destul de rezervate ale medicului **Leonard Dumitriu**.

— Medicina nucleară ne-a ridicat foarte mult calificarea profesională, deoarece datorită ei am avut, practic pentru prima oară, un control obiectiv și permanent asupra acțiunii noastre de chirurgi. Comparația care-mi este cea mai dragă este aceea cu piloții de vinătoare, care-și caută singuri adversarii, fără să-i vadă, fără să fie preveniți, situație egală și pentru cel mai experimentați ca și pentru novici. Tot timpul viteza trebuie să fie foarte mare. Timpul foarte zgîrciți. Acum sîntem conduși de la sol de un radar care nu greșește: medicina nucleară, care ne indică precis ținta, dușmanul, boala. De aceea, la noi, cancerul de tiroidă (iodocaptant) a devenit o boală vindecabilă în timp util, și, îndrăznesc să afirm chiar și mai mult decît atît:

sîntem eficaci și în cazurile apariției unor metastaze pulmonare, deoarece cancerul endocrino-dependent nu se supune integral legilor oncologiei clasice.

Am vizitat diversele instalații: camera de dozări, scintilografii, calculatorul medical (cel mai mare din țară), am văzut instalația de ultrasunete, care acționează corelat cu scintilografii de diagnostic, am văzut pacienți și am vorbit cu unii dintre ei. Prima observație, care mi s-a impus, a fost aceea, ulterior confirmată și de medici, că această unitate realizează o excelență colaborare cu bolnavii aflați în tratament, pe baza unei sincerități absolute: diagnosticul le este comunicat de îndată ce a fost stabilit, chiar dacă boala se cheamă cancer. Mentalitatea celor aflați în tratament se schimbă complet în clipa cînd își cunosc diagnosticul și șansele pe care le au, îmi spune dr. **N. Cernăianu**. Deși nu sînt foarte tînăr, n-am văzut încă, în acest spital, un pacient bine operat și tratat de cancer tiroidian, murind. Nu prea demult, deși corect operați, din punct de vedere chirurgical, șansa de viață era minimă.

În privința cercetărilor și izbînzilor originale, aparținînd colectivului de la Institutul de endocrinologie, mi s-au precizat doar două (deși în programul celui de-al III-lea Congres național de endocrinologie din octombrie 1976, ținut la București, am întîlnit mult mai multe lucrări interesante: sintetizarea unui radiofarmaceutic pentru vizualizarea glandelor suprarenale (premieră europeană), obținut în colaborare cu cercetătorii de la Centrul de chimie organică din cadrul **ICECHIM**, și o tehnică de tratament a cancerului tiroidian cu doze mari de radio-iod, care asigură recuperarea bolnavului într-un timp scurt, tehnică bine apreciată și peste hotare de unde sosesc numeroși pacienți pentru a beneficia de ea.

Aparatura utilizată (în camera de scintilație instalația respectivă avea circa 100 de mii de repere), problematica foarte diversă, implicațiile altor științe ca fizica, în principal, și matematica, cer medicului nuclear o pregătire specială, care — în momentul de față — se obține prin cursuri de cîteva luni de calificare organizate în cadrul Comitetului de stat pentru energia nucleară, dar care credem că se impune a fi inclusă în programul învățămîntului superior, măcar într-unul din anii de studiu ai facultății respective, deoarece instalațiile tehnice, oricît de moderne vor fi, nu pot înlocui pregătirea medicului. Deși acest articol s-a limitat la o vizită în cadrul **Institutului de endocrinologie**, apare evident că medicina nucleară este implicată astăzi într-o serie întregă de alte specialități, cu foarte puține excepții (practic cazuistica fiind nelimitată iar metodele specifice acut competitive cu tot arsenalul cunoscut în materie de analize). Poate de aceea, la despărțire, dr. **Leonard Dumitriu** mi-a spus, oarecum dezamăgit: „Regret că n-am putut să vă furnizez un titlu senzațional de revistă, dar munca noastră este o treabă foarte serioasă, de mare profesionalitate”.

EMANUEL VALERIU

Oul lui Columb era un... ac de seringă

Inhalatorul stațiunii balneoclimaterice **Slănic Moldova** a fost construit cu peste o jumătate de veac în urmă, imediat după începerea acțiunii de sistematizare. Prin 1929, a fost dotat cu aparate de inhalat **Popper**, foarte moderne la ora aceea, dar care pe parcurs s-au dovedit a fi fragile, mari înghițitoare de bani, datorită în primul rînd componentelor de sticlă, ce se sparg foarte ușor și, totodată, cer o manoperă specializată la fabricare. Un calcul sumar indică un consum anual de „sticlărie” echivalent cu 30 000 lei. La acest inconvenient se adaugă altele de natură tehnică: jiglerele pentru inhalatii nu sînt confecționate la parametrii corespunzători, unghiul de inclinare nefiind perfect, uneori cu deplasare laterală; brațul de legătură al celor două duze fiind tot din sticlă se rupe ușor; orificiile duzelor sînt de cele mai multe ori prea largi, particulele pulverizate fiind astfel prea mari; duzele se inundă; pulverizarea nu este de calitate.

Cu toate acestea, ele funcționează și azi, făcînd notă discordantă cu aparatura ultramodernă a celor 5 baze de tratament. Puteau fi înlocuite cu aparatură de ultimă oră, dar aceasta nu era realizabilă decît prin import. Valoarea setului varînd între 263520—807690 lei valută, în funcție de cele 3 modele puse la dispoziție de partenerii externi. Poate că unii s-ar fi grăbit să le

cumpere, însă dr. **GHEORGHE MUNTEANU**, medicul șef al Policlinicii balneare, a fost de altă părere. Cu răbdarea ce îl caracterizează, el a urmărit timp de 13 ani, exact cît s-a scurs de la venirea sa în stațiune, toate capriciile acestui aparat și pînă la urmă a dovedit că îl cunoaște atît de bine, încît îl poate înlocui cu un altul, conceput și construit de el.

Aparatul de inhalatii universale, creația medicului specialist **Munteanu**, funcționează pe același principiu ca al celor actuale, soluțiile constructive și parametrii funcționali fiind însă net superioare. În primul rînd, materialele folosite la confecționare sînt inoxidabile, ceea ce face practic nelimitată viața aparatului, prin creșterea rezistenței la manipulare și evitarea coroziei de la apa minerală. Apoi, modul de îmbinare a elementelor componente permite întreținerea ușoară, aparatul putînd fi spălat și curățat în fiecare zi. În plus, folosirea unei duze cu un capăt foarte efilat, capilar, cu posibilitatea de îmbogățire cu aer a fluxului de pulverizare, oferă condiții de reglare a intensității de pulverizare, ceea ce duce la utilizarea aparatului atît la inhalatii, cît și la aerosoli, lucru ce nu se putea realiza cu vechiul aparat.

De fapt, noutatea primă a aparatului conceput de doctorul **Munteanu** constă

tocmai în duză, care nu este altceva decît un... ac de seringă. Nu un ac nou, ci unul uzat, tăiat la o anumită distanță de bază. Aruncate pînă în urmă cu cîteva luni, acele uzate se dovedesc deosebit de utile, deoarece, avînd deja cele mai fine orificii care se fac la ora actuală, pot fi alese după dimensiunea acestora, în funcție de gradul de pulverizare dorit. Cînd nu mai corespond, se înlocuiesc cu altele, fără nici o pierdere.

Dar noutăți la aparatul de inhalatii universale sînt mult mai multe. Amintim, mai întîi, că pulverizarea apei minerale este mult mai fină (picăturile pulverizate lovesc pentru a doua oară pereții vasului) și, deci, pacientul o poate inhala mai ușor. Pentru comparație, merită inserată experiența făcută de autor în această privință. Astfel, timp de 15 secunde (în două rînduri) s-a măsurat viteza de sedimentare a particulelor aerosolizate într-un cilindru gradat de un litru, atît la aparatele vechi, cît și la noul aparat, precum și la un alt aparat de aerosoli cu ultrasunet, adus din import. Timpul de sedimentare a vaporilor a fost de 14-16 minute la vechiul aparat, de 18-21 minute la cel din import (electronizat, folosind cristale de cuarț etc.) și de 20-21 minute la noul aparat. Deci, realizarea doctorului **Munteanu** este net superioară aparatelor **Popper** și de aceeași valoare cu ultimele creații mondiale. De notat însă că aparatul românesc are o construcție simplă, pe cînd cel străin una sofisticată, cu destule inconveniente,

între care și procurarea elementelor de schimb.

Pretîndu-se foarte bine la tratamentul cu ape minerale, noul aparat nu utilizează energia electrică, iar apa caldă nu mai trebuie recirculată, deoareceatorul a conceput și un sistem care asigură încălzirea soluției ce urmează a fi pulverizată. În rezervor se pot introduce, astfel, soluțiile medicamentoase și apa minerală la temperatura optimă necesară (34-37° C). Economile realizate sînt de 192 mc apă caldă pe zi și 81 656 lei pe an. Dacă adăugăm și economiile realizate cu retribuirea personalului, care se reduce simțitor, într-un an se obțin 147 408 lei beneficii, în loc de 30 000 lei pierderi. Notînd că la construirea noului aparat (care poate fi realizat pe plan local) se cheltuiesc doar 5 000 lei, valoarea celor 30 de aparate necesare ar fi amortizată într-un singur an. O soluție, deci, care ar putea fi folosită de toate stațiunile balneoclimaterice din țară.

Iată motivul pentru care atragem atenția asupra ei, în speranța că toți cei interesați vor reacționa cu promptitudine, realizîndu-se astfel însemnate economii valutare. **Aparatul de inhalatii universale**, conceput de dr. **Gheorghe Munteanu**, funcționează cu bune rezultate (este și mai estetic, nu creează repulsi pacienților) de trei luni în stațiunea **Slănic Moldova** și în curînd, într-o primă etapă, i se vor alătura alte 20. Este o realizare care merită toată atenția.

CORNEL GALBEN

SE NAȘTE — DECISĂ DE OM — O

Pe șantierul Canalului Dunăre-Marea Neagră — cel mai mare dintre șantierele României de azi — sînt de excavat, spun proiectele, peste 3 milioane de metri cubi de pămînt. Adică, vreo cîteva Ceahlăuri. Adică, vreo cîteva munți, culcați sub liniile dulci ale orizonturilor Dobrogei, vor trebui clintiți din somn, clintiți din loc, vor trebui desfăcuți din coerența de eră a rocilor, apoi puși în mișcare, bucată cu bucată, spre alte zări, ca într-o repetiție generală a unei orogeneze ce, evident, n-o să mai aibă loc. În locul lor, pe întreg acest spațiu, adică pe spațiul dintre Mare și Dunăre, tăind transversal Dobrogea, va fi Canalul.

În sistemul de ape al României, unul din cele mai bogate și mai armonice dintre cîte se știu pe planeta noastră, sistem a cărui bază geometrică este Dunărea, a cărui cutie de rezonanță e marea, a cărui sursă sau castel de zămislire, pierdut cu turnurile în nori fabuloși, sînt Carpații, Canalul va fi cel mai tînăr riu, de fapt un riu uriaș, un fluviu, un întins bulevard de apă purtînd pe spinarea lui cohorte de nave. Deci va fi, ca mișcare a vieții pe undele lui și pe țărîmul lui, riul cel mai uman, deci va fi, ca produs uman, riul cel mai obedient la porunca omului, supus în întregime omului, toate mișcările, toate secretele, toate energiile lui fiind decise de om, fiind în mina omului.

Aceasta este lucrarea, cea mai spectaculoasă lucrare hidrotehnică din țară și una dintre cele mai interesante ale lumii. Iar opera finită va fi — trecînd peste rostul ei economic — un prodigios monument de civilizație, de nouă civilizație a naturii în Românie, într-o vreme cînd omul nu numai că poate supune natura, dar poate lucra asemenea ei. Poate — mai exact spus — să creeze el însuși natură, incluzînd-o deplin în țiparele sentimentelor lui despre ea, ale vrierilor lui despre ea, și construînd-o astfel încît ea să se recunoască pe sine în chiar gestul lui. Un gest care-l servește desăvirșit și pe el, omul, dar și natura. Un

gest prin care fauna, flora și cerul Dobrogei se vor schimba, se vor colora altfel, vor fremăta altfel, umanizarea geografiei, deci și a microclimei, încheind o altfel de intimitate a locurilor, dificil de definit la ceasul de față, dar foarte necesară. O intimitate căreia omul, de pe acum, îi poartă, nerăbdător, nostalgia.

Cum se construiește acest Canal, această nouă apă, această nouă natură a României?

INTR-O COLOANĂ DE BLINDATE,

CAUTÎND O LOPATA

Pămîntul care trebuie excavat e alcătuit, ni se spune, din straturi de calcar, de nisip și de loess, amestecate haotic, de parcă natura, cînd le-a lucrat, a ezitat între mai multe proiecte, abandonîndu-le pe rînd, sau poate ratîndu-le, cu perseverența tantică, dar oarbă, a sîbolului care, ridicînd cu umerii mușuroaie, le lasă izbeliștii în chiar pragul ajungerii lor la lumină. Aceasta înseamnă, pentru constructori, schimbarea „din mers”, în funcție de structurile diferite, neomogene, ale pămîntului, de duritățile cu diferite valori ale rocilor, a instrumentelor muncii, a tehnologiilor ei. Aceasta înseamnă, practic, că fiecare metru care se sapă, reprezintă o problemă, că nicăieri nu se repetă aceleași soluții, că munca, pe acest șantier, are un neprevăzut pe care nu-l întîlnești în alte părți. Fiindcă — e de prisos s-o mai spunem — un canal, ca și o linie aeriană de înaltă tensiune, sau ca și zborul unui avion, își alege traseul cel mai scurt, traseul optim, indiferent la accidentele reliefului, care nu pot decide, necum deturna proiectul inițial, reprezentînd soluția economică cea mai bună.

Deci problema problemelor, la această uriașă construcție, ține, la ora de față, de tehnică, mai precis spus, de mobilitatea ei, de capacitatea ei de cuprindere și de stăpînire, într-un sistem unitar de lucru, a diversității materialului supus prelucrării, a acestui pămînt anarhic, în care calcarul, nisipul și loessul se logo-

desc absurd, în absurda logodnă intervenind, ca partener în plus, mai capricios decît toți, mai imprevizibil ca toți, și apa freatică, dușmanul numărul unu al constructorilor de pretutîndeni. Aici, mai dușman ca oriunde, el ieșind în fața constructorilor pe parcursul întregii lucrări, în toate zilele și nopțile ei. La construcția unei case, a unei fabrici, a unei hidrocentrale, la orice construcție, în afara unui canal, apa freatică, odată fundațiile înălțate, rămîne numai o amintire, un fior umed al începuturilor, înfrigurînd doar amintirile. Aici, ea va fi pretutîndeni, pînă se va săpa ultimul metru cub din cele 3 milioane.

Deci problema problemelor, la ora de față, este tehnica și cei ce o stăpînesc. O tehnică — ni se spune — cu o gamă a utilajelor, mecanismelor și tehnologiilor extrem de largă, de variată, de complexă, de inedită, o tehnică foarte modernă, pregnant specializată, solicitînd cunoștințele oamenilor, solicitîndu-le efortul de adaptare, deci de gîndire, deci de inteligență, la un mod ce echivalează, chiar pentru meșteri vechi și experimentați, cu un mare și permanent examen.

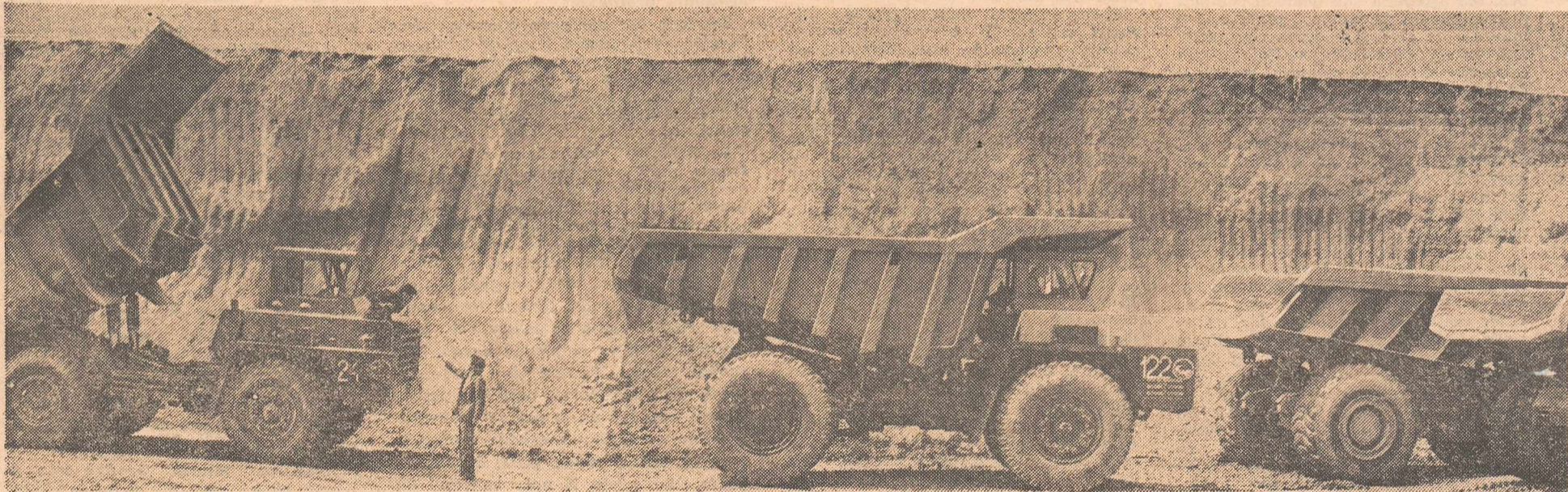
Cel ce ne spune aceste lucruri este inginerul Iacint Țoringhibel, directorul Întreprinderii de utilaj greu pentru construcții, una din marile întreprinderi anume create aici, pe platforma Canalului, pentru nevoile șantierului, adică pentru mecanizarea lucrărilor lui. Proportia mecanizării, la ceasul de față: peste 95 la sută. Proportia utilajelor noi, de concepție inedită, cu performanțe tehnice inedite, a căror carieră românească — și nu numai românească — se inaugurează pe acest șantier: la fel de mare. Adică, pe lîngă clasicele (deși nu vechi!) excavatoare electrice mari, cu capacități între 3 și 8 metri cubi, se pot vedea (mai exact, au putut fi văzute, testarea acestora aici făcîndu-se, în prezent ele fiind așteptate să se întoarcă în lungi coloane) excavatoare de 8-10 metri cubi, operă a constructorilor de la „Progresul”-Brăila. Mai pot fi văzute, pe lîngă clasice

„Belaz”-uri sau autobasculante românești de 16 tone, autobasculante, tot românești, de 50 de tone, premiere ale Brașovului, și ele testate aici, experimentate aici, pe șantierul Canalului. Pe acest gigant „poligon de încercare” ce, după opinia interlocutorului nostru, „își merită banii” fie și numai pentru acest motiv, adică pentru serviciile ce le aduce, ca poligon, industriei românești a utilajelor de construcții. În curînd pămîntul va fi transportat și cu ajutorul benzilor, uriașe eșarfe ce vor înfășura

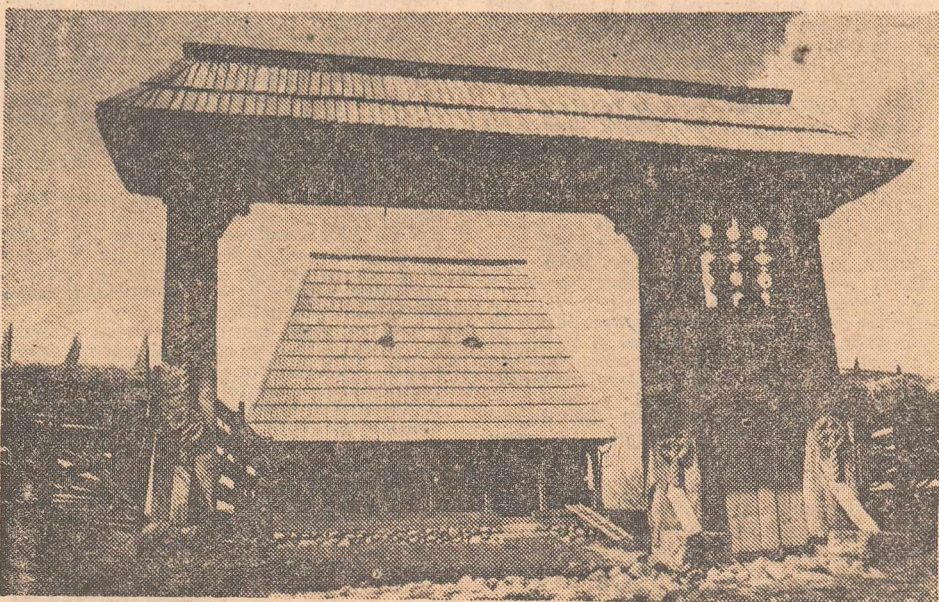
Pe șantierul Canalului

șantierul, desfășurîndu-l de fapt spre toate zările, ducînd masele de calcare, nisipuri și loessuri, scoase din albia marelui bulevard de apă, acolo unde este nevoie de ele, adică la construcțiile viitoarelor porturi.

În timp ce inginerul Iacint Țoringhibel, vechi constructor, om cu școală Hunedoarei și a Podului de la Giurgeni Vadu Oii, ne oferă această sumară prelegere tehnică, o vibrație a pereților biroului său, ca un scurt cutremur, nămută, instantaneu, privirile spre fereastră. Trece un camion. Trece, de fapt, uzină pe roți, de proporții cum n-am mai văzut. Este o autobasculantă de 120 de tone, avînd, în fiecare dintre roți, mîtoare, avînd, pe roți, o uriașă clădire de fier, greoaie dar elegantă ca o navă aștrală, avînd, deasupra întregului edificiu, un om, la volanul lui. Sintem terțați să facem o fotografie, dar nu uzoarecare instantaneu, fiindcă instantaneu ar strivi, ar aplatiza imaginea, ci o fotografie cu nițică regie, care să impună chiar și în pagina de revistă, ceea ce obiectul însuși, în primul rînd, și în fine, adică cea de-a treia dimensiun

Mergi, iubite cetitorule, și vezi muzeele artei și arhitecturii țărănești din Maramureș!

...Doi români tăcuți și de treabă, trecuți de cincizeci de ani, înalți și ciolănoși, ostensc de cîteva zile, cu graba aceea înceată dar, pînă la urmă, uimitor de harnică a oamenilor de la munte, să taie cu joagărul, pe lung, niște blăni groase dintr-un lemn de șapte, opt metri lungime. E o după amiază întunecată, cu cerul coborît, apăsător de ploaie reci. Au desprins, de-acum, cîteva felii și, în iarba deasă, mustind de apă, lemnul pare să lumineze moale. O lumină tihnită poartă, de asemenea, cămășile bătrînești ale meșteșugarilor și nădragii lor largi de cînepă. Fierul hîrșie fără grabă. Blăniile de copac sînt pentru restaurarea pereților unor case maramureșene strînse de pe tot întinsul județului și aduse ca să fie montate și reparate aici, pe platou.

Să privim puțin în jur. Vedem mai multe gospodării țărănești. Toate dau o impresie de putere și sănătate. Casele n-au mulțime de camere, dar cum stau bine înfipte în mijlocul ogrăzii, cu iarba în jur întreținută ca un gazon, arată încăpătoare și primitoare. Sînt lucrate în întregime din lemn. Chiar și ciulele sînt de lemn. Acoperișul de șindrilă are panta abruptă. Gardurile sînt împletite, mai toate, din nuiele. Platoul e la intrarea în Sighetu Marmăției, cum vîi pe șosea dinspre sud. Pe o mică înălțime, stă semeț o

biserică, de lemn și ea, o minunăție de stil și sunet. Intrăm în curți prin porțile mari, cu broderia lor de cioplitură și citim, pe pragul de sus al ușii casei, anul fabricii. Într-un loc scrie 1690, în altul 1730. Gospodarii au însemnat alături și anul pe stil vechi, adică cu ce măsoară mai bine de șapte milenii de la începutul începuturilor. Deocarenda, au fost strămutate douăzeci de case. În limbaj muzeistic li se zice unități. În scurtă vreme, numărul unităților va ajunge la șazece. Sint casele cele mai mindre ale Maramureșului, care să spună de vechime, de continuitatea ființei românești, de forța creatoare a poporului. Mergi printr-casele astea, răsfirate pe înălțime. Sighetu Marmăției pare să fie tare de departe, ferestrele mici și oarbe au ceva neliniștitor, așezarea, trîncicia, echilibrul locuințelor te găsesc curînd cu un soi de împăcare, de încredere care parcă nu mai aveai cunoștință. Ciți prunci, ce frumusețe de coconi, cocoane se vor fi născut sub bunătațe și pacea acestor acoperișuri. După Măzeul satului din Capitală, vom avea foarte curînd, în nordul Maramureșului, o rezervă de arhitectură țărănească, un al doilea muzeu al satului cum nă există multe în lume. Noi știm că muzeele sînt instituții unde sînt expuse și păstrate cu grijă științific bunuri patrimoniale. Ideea de a fa

CAPODOPERĂ A NATURII PATRIEI

Drept pentru care Elena Ghera, colega mea, ar vrea ca lângă colos să fie și-un om, un clasic constructor, cu clasică lui lopată. Inginerul Țoringhibel cade pe gânduri. Dumnezeu știe, zice el, de unde am putea procura așa ceva, adică un om cu lopată. Adică, de fapt, o lopată. Putem procura, zice el, orice tip de excavator din gama „Castor”, adică din cele mai noi, mai mari, mai moderne excavatoare produse de întreprinderea brăileană, dar o lopată — de unde?

Pe șantierul Canalului Dunăre-Marea

loace audio-vizuale) cu care i se predau cunoștințele necesare.

I-am cunoscut, pe șantierul Canalului, pe mulți din acești constructori, fiecare din ei un specialist, dublat, evident, de un pasionat, un pasionat al noului, un pasionat al muncii pe care o face, pasiune născută dintr-o înaltă conștiință, conștiința însemnătății gestului lui pentru țară, pentru prezentul și viitorul construcției românești. Ei, foarte mulți dintre ei, sînt tineri, lucrînd în cadrul Șantierului național al tineretului. Ei au venit din toată țara, mulți dintre ei nu din marginile, ci din însuși centrul de foc al construcției românești, de pe culmile ei, ca să urce, aici, trepte în plus, spre o culme nouă. Ei au venit de pe șantierul Sistemului hidroenergetic și de navigație Porțile de Fier I, ei au venit de la Rovinari, ei au venit, în număr mare, de aici, din Dobrogea, unde construiseră mari fabrici și combinate, mari edificii portuare, mari sisteme de irigații, sau acel monument de pe Dunăre care e Podul de la Giurgeni-Vadu Oii. Un astfel de om este șoferul Ion Cabău, un tânăr de vreo 30 și ceva de ani, stăpîn al volanului unui „Belaz”, adică al unei autobasculante de 27 de tone. Un schimb, la volan, lucrează el, apoi predă volanul soției sale, șoferiță pe același „Belaz”. Își împart munca, astfel, șase zile din săptămîna, doar într-a șaptea nu și mai împart eforturile, ci le despart. Într-a șaptea, ea trebuie să gătească (gătește pentru toată săptămîna), el trebuie să curețe mașina (tot pentru toată săptămîna), luna o iau de la-nceput. Victoria Cabău nu-i singura femeie care lucrează pe șantierul Canalului, sînt sute altele, neveste și fiice ale constructorilor, devenite aici, grație școlilor de calificare, bobinatoare, strungărite, electricieni, conducătoare de foreze, mecanici pe utilaje simple, dar și pe utilaje complexe, dacă puterile le ajută și dacă ambiția le ridică acolo. Elena Oprîș este excavatoristă, conduce un excavator de 2,5 m.c. e vestită pentru munca de calitate, de „mare finete”, ni se spune, pe care o săvir-

șeste de la începutul lucrărilor. Spațiul nu ne îngăduie să-i cităm pe toți frunțașii marelui șantier, pe toți pasionații muncii, ei, de fapt, nici n-au prea fost citați pînă acum, n-a fost timp pentru asta, adică pentru citări pe ordine de zi, fiindcă într-o astfel de gigantică bătălie cum e construcția noii albie a Dunării către Mare nu prea e timp de ordine de zi, nu e timp de numit pasiunea, cînd totul se sprijină pe pasiune. Pe pesiune și, cînd e cazul, pe eroism. Un fapt, dintre multe. La un excavator electric de 8 metri cubi a apărut, nu demult, o defecțiune, defecțiunea amenința cu întreruperea muncii, ceea ce ar fi însemnat, la fiecare 24 de ore de stagnare a utilajului, că 10 000 de metri cubi de pămînt n-ar mai fi fost săpați. Șeful de echipă Ionită Gheorghe, împreună cu maistrul Costică Botea, cu electricianul Nicolae Biriș, cu inginerul Gheorghe Ivașcu, au muncit, fără pauză, vreo trezeci de ore, adică mai mult de o zi și o noapte, sudînd, vîrîți în niște chesoane, în poziții istovitoare, adică întinși pe burtă, și fiind extrași din acele chesoane doar atunci cînd brațele amorteau, cînd ochii li se împăienjneau, cînd singele își încetina circulația. Atunci erau extrași din chesoane, frecionați zdravăn, și, cînd obrații începeau să li se coloreze, cînd ochii li se limpezeau, intrau la loc, în acele chesoane în care sudau întinși pe burtă.

DESCOPERIM LOPATA, CA PE O ALT FEL DE EMBLEMĂ A PASIUNII

Străbătînd șantierul, descoperim totuși și o lopată!

Evenimentul are loc la una din cele șase așa-numite „tabere” ale constructorilor. Aceste „tabere” sînt niște colonii, de fapt niște microorașe, compuse din moderne pavilioane, fiecare pavilion fiind împărțit în apartamente de două camere, cu bucătărie, cu dușuri, cu lumină electrică, cu încălzire centrală, cu rețea de canalizare, cu apă curentă. Taberele au cluburi, au dispensare, au cantine cu autoservire, au mici baruri, au alei în-

grijite, despărțind zone verzi, încărcate de flori și arbori decorativi. Iar pentru îngrijirea zonelor verzi este nevoie și de lopeți.

În tabăra în care poposim, la ceasul înalt al amiezii de mai, e liniște. Marile mișcări epice, zgomotele, tumultul șantierului se petrec undeva, departe, în niște culise ale pămîntului sau subpămîntului. Aici, în primul plan al scenei, în fața unui pavilion, un om în salopetă, înarmat cu o lopată, plantează flori. Va merge la lucru în schimbul al doilea, sau poate că a venit din schimb acum, și, fiindcă nu se simte obosit, fiindcă e primăvară, fiindcă e cald și senin, a ieșit în fața pavilionului să planteze flori. Face gingașa operație cu guturi cumiști și tandre, ca și cum nu cu aceleași miini ar fi opintit în manetele unui excavator sau ar fi invîrțit, cu efortul întregii ființe, volanul greu ca o piatră de moară al unei basculante-colos de nu mai știu cite tone.

Oameni veniți din toată țara încep să se simtă, aici, acasă. Munca lor e acum aici, deci casa lor e acum aici. Pînă cînd vor pleca — poate, cu primul vapor ce va șuiera din sireni pe apa Canalului Dunăre-Marea Neagră — ei vor face totul pentru ca locul acesta, în panourile-i largi ca și în detaliu, în uriașa construcție pe care-o întemeiază cu mari eforturi, cu risipă de pasiune, de eroism, de inteligență, ca și în firul detrandafir pe care-l înfig delicat în pămînt, să poarte — pentru cei care vor veni — urmele trecerii lor.

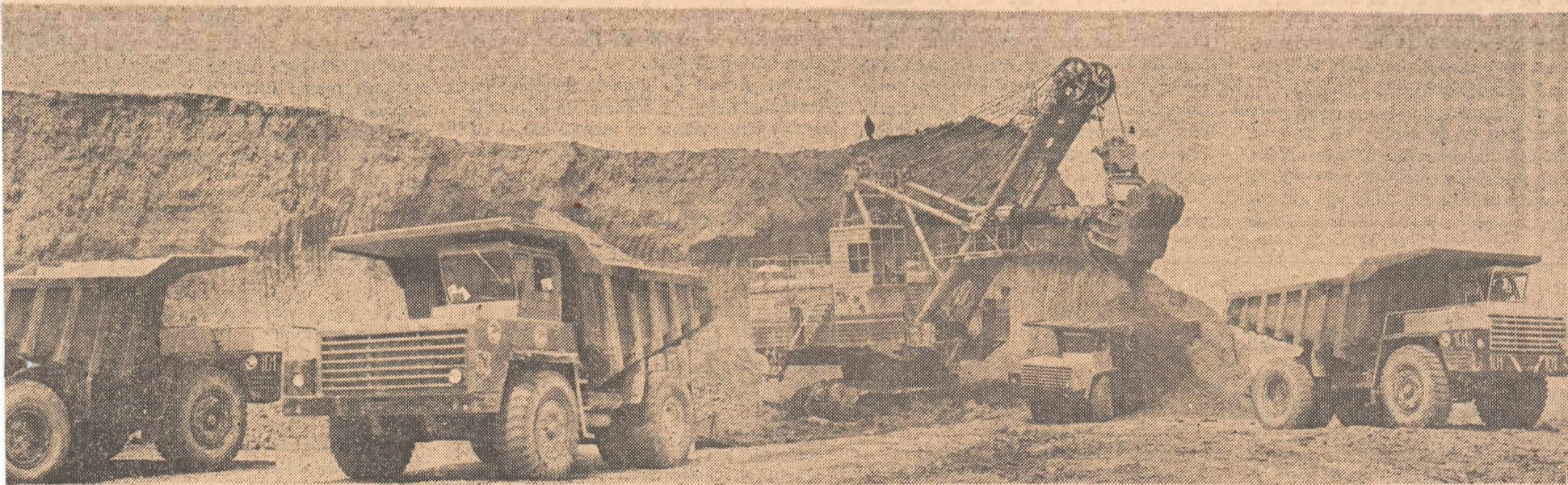
De curînd, pe șantier s-a celebrat prima nuntă. Mirele e inginerul Marius Prîsecaru, fost muncitor, fost constructor pe marile șantiere ale Moldovei, absolvent al Politehnicii din Iași, promotia 1976, unicul din promoția lui repartizat aici. S-a însurat cu doctorița Viorica Stoian, șefa dispensarului unei tabere. Li s-au făcut cadou, la nuntă, buchete de flori. Din primele flori răsărite în tabără.

Noua natură a Dobrogei — operă a omului — s-a și ivit.

ILIE PURCARU ■

Coloana de blindate a șantierului — la lucru!

Fotografii de ELENA GHERA ■

muzeu de etnografie și de arhitectură țărănească în Maramureș pare puțin exagerată, știind că partea asta de țară a fost binecuvîntată cu darul de-a fi artă pînă și în natura ei, nu numai în lucrul oamenilor. Făcînd, zilele trepte, drumul peste muntele Gutii și eșind la șosea dreaptă, am văzut cum și scoteau maramureșenii, cu sărbătorile primăverii, cergile și lucrurile de estre ale fecioarelor la aer și la velerle. De-atîta frumusețe și bogăție aproape că-mi era suflul greu. Muzeul etnografic de la Sighetu Marmatei nu e atît o instituție, chiar dacă numai în anul 1977 a fost vizitat de peste 1 000 de turiști de-ai noștri și străini, și o sublimă ambiție. Istoria Muzeului Maramureșului seamănă, în ce privește drama, cu istoria țării. În 1878, înd a fost înființat, avea profil arheologic și de istorie naturală. El venea a o încununare a eforturilor Asociației pentru cultura poporului român în Maramureș (1860) și-i era sortit să fie de mai multe ori risipit. A pierdut colecțiile în niște împrejurări și astăzi eclare. E reînființat în 1926, prin străania profesorului Gheorghe Vornicu, ar în timpul Dictatului de la Viena ierdea din nou toate colecțiile, cele de esături și cultură materială țărănească fiind de o valoare inestimabilă. Francisc Nistor aude peste timp glaul înaintașilor lui într-o idee și redese-

chide muzeul în 1957. E atît de plin de podoabă Maramureșul că nici cel mai rău război nu-l poate secătui. Se știe că în perioada 1940—1944 asta s-a urmărit: distrugerea unui tezaur și, cu asta, oprimarea spiritului.

Mihai Dăncuș, directorul de azi și omul care, continuînd voința lui Francisc Nistor, a pus în mișcare ideea rezervației de arhitectură are în tot ce spune și întreprinde o patimă de patriot pașoptist. Organele locale de partid și de stat au încurajat și susținut materialicește înfăptuirea rezervației de arhitectură țărănească. Nu e deloc simplu să strămuți atîtea construcții vechi și falnice, lemn cu lemn, mai cu seamă că maramureșeanului tocmai strămutarea nu-i place. El are gustul lucrului cu durată, el înteste la stabilitate și continuitate. Mihai Dăncuș și toți cei care s-au alăturat gîndului său, oameni care au muncit luni de zile fără gîndul simbriei, care au cărat lemnul greu al caselor și l-au îmbinat iarăși trainic, pentru alte cîteva secole, au ținut mai presus de toate nevoia de a pune în drumul școlarului și al călătorului, al omului venit cu inimă deschisă la apa Izei și a Marelui, monumentele continuității neamului. Un istoric de artă german observă că la meșterii lemnului din România, nu numai obiectele au căpă-

tat, prin cultivarea neîntreruptă a formei, un minunat rost estetic, dar — fapt care nu se întîmplă la popoarele migratoare — și sculele care au lucrat aceste obiecte.

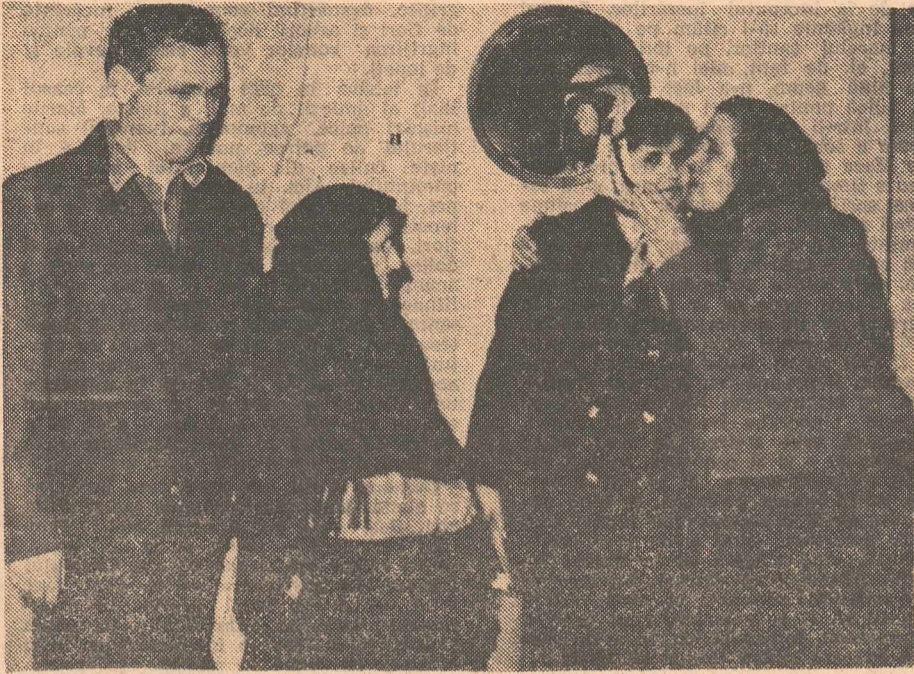
Îl însoțesc pe Mihai Dăncuș în Muzeul etnografic, convorbim de simbolică desenului porții maramureșene, de înțelesul motivelor geometrice în țesătura covorului, de stabilitatea unor motive, păstrate aproape intacte de la traco-geții și, mai afund, de la indoeuropeni. Mergem, apoi, pe platoul rezervației de arhitectură și-i întîlnim pe cei doi tăietori de lemne. Un operator de film ar avea prilejul miraculos să coboare, pur și simplu, în secolele XVI—XVII. Cămașa și gătia bărbătească sînt aceleași de acum poate trei, poate trezeci de veacuri. Cam același port îl daco-geții pe Columna lui Traian. Oamenii au în mișcări siguranță, putere, răbdare. Ei stau bine cu timpul, ei se înțeleg bine cu veșnicia. Mihai Dăncuș spune că țărani care urcă să vadă casele strămutate pe platou, le cercetează construcția cu un interes profesional. Mulți își construiesc și astăzi casele și porțile întocmai ca-n cea mai veche vechime. Faptele de cultură materială au în Maramureș, mai bine ca oriunde, calitatea de a fi documente vii. Nici un act, indiferent cine și cum îl scrie, indiferent

de milenii din care vine nu poate să spună mai limpede ființa unică a neamului de români împlîntată adînc aici. Tipurile de locuiri primitive, naturale, create de populația autohtonă au evoluat în mod firesc și neforțat, în ciuda tuturor vicisitudinilor. Demonstrația acestei evoluții poate fi făcută fără efortul pe care atîtea nații îl fac de a umple prin idei deduse niște mari pete albe. Partea rezervată locuînței și practicării diferitelor tehnici agricole are în dicționare terminologie latină. În județ, riturile agrare au un patos arhaic tulburător. În port, căciula, cioarecii, sumanul sînt elemente de substrat geto-dacic care au rămas intacte. În toate categoriile de artă maramureșeană apare motivul străvechi al pomului vieții, simbolizînd viața fără de moarte și rodnicia nesfîrșită, sublima continuitate și înfrățirea prin humă și rod cu natura.

Ce vroiam eu prin acest articol, e să te rog, iubite cetitorule, cum frumos zic cronicarii, să porți lângă inimă Maramureșul, să ai în tine Maramureșul așa cum ai gîndul mamei și al tatălui. Iar ca să-l ai mai harnic, să mergi în nord, înspre Sighetu Marmatei cu speranța cu care se apropie muncitorul însetat de izvorul cu apă rece.

TUDOR OCTAVIAN ■

O FIICĂ ÎȘI CUNOAȘTE MAMA DUPĂ 40 DE ANI!

Orice s-ar spune, clipa de maximă încordare a unui asemenea eveniment este greu de redat în cuvinte...

Pleci pentru câteva zile din mijlocul familiei și abia aștepti reîntoarcerea. O mamă își lasă dimineața odorul la creșă, iar după un ceas, două arde de nerăbdare să-l revadă. Cineva n-a mai primit vești de la cei dragi de o lună și parcă a trecut o veșnicie...

Dar să nu știi, să nu vezi, să nu auzi timp de 40 de ani dacă, unde și cum trăiește propriul tău fiu? Să apună de 14 600 de ori soarele și să apară tot de atâtea ori zorile, iar tu să nu-i simți răsuflarea copilului, să nu-i veghezi visele, să nu-i cunoști bucuriile și necazurile? Trebuie să fie îngrozitor!

Să afli la numai câțiva anișori, spre surprinderea ta de copil, că, de fapt, mama care te crește cu atita bunătate, nu este totuși cea care ți-a dat viață, îți pare de necrezut. Să ți se dea de înțeleș că mama pe care n-o cunoști, s-ar

putea să fie în viață este de-a dreptul uluitor. Să fii obsedat de un asemenea gând timp de aproape 40 de ani înseamnă un adevărat calvar.

Mama care te-a crescut a aminat cât a putut clipa adevărului dar într-o zi, mîngîindu-ți fruntea și obrazii ți-a spus cu duioșie: „Da, draga mea, așa este, dar tu nu trebuie să fii supărată pentru că nu se știe ce s-o fi întâmplat cu ea... O fi avut vreun necaz... Altfel... Iar noi te iubim și te vom îngriji pînă vei fi mare, mare... A fost război. S-au petrecut multe. Poate că te-a căutat acolo unde te-a lăsat cînd aveai trei luni. Dar n-a mai găsit leagănul... S-au împrăștiat și copiii și hîrtiile unde erau trecuți. N-a mai rămas nimic acolo în timpul bombardamentului... A fost prăpăd mare pe capul oamenilor... De acolo te-am luat noi cînd ne-au plecat feciorii pe front...”

Și astfel, două ființe atît de apropiate — fiică și mamă — și totuși atît

de brutal despărțite în împrejurări vi-trege, au tot sperat, timp de 40 de ani...

În ianuarie 1978, Florica Surcel din comuna Seaca de Pădure, județul Dolj, mistuită de dor, chinată de regrete pentru prejudecățile din tinerețe, se hotărăște să rupă zăgăzul frămîntărilor nedestăinuite pînă atunci: așterne pe hîrtie cuvinte răscolitoare despre cele întimplate cu 40 de ani în urmă... și se adresează ziarului „Scînteia” cu rugă-mintea și încrederea că va fi ajutată să-și caute fiica. „...Nu pentru că aş avea nevoie de ajutor — ținea ea să precizeze — deoarece am tot ce-mi tre-buie, în afară de liniștea sufletească...”

În scrisoare se indica doar atît: „Se numea Viorica. Am lăsat-o la leagănul din Craiova, cînd avea aproape trei luni. Am fost după război acolo, dar leagă-nul nu mai exista...”

După 40 de ani și cu date atît de sumare se putea spera într-o reușită?

În condițiile în care solitudinea, umanismul, responsabilitatea, operati-vitatea și competența în soluționarea doleanțelor cetățenilor constituie o pre-ocupare majoră a societății, un prin-cipiu de muncă cultivat de documente de partid și ridicat la rang de îndatorire legală — realitate a dezvoltării democrației noastre socialiste — nimic din ceea ce este omenește posibil nu poate fi irealizabil.

Astfel scrisoarea Floricăi Surcel fiind trimisă la Inspectoratul General al Mi-liției — Direcția evidenței populației, un întreg angrenaj, oameni-evidențe-veri-ficări-comunicări — este pus în miș-care.

Scrisoarea ajunge la Miliția județului Dolj, cu indicația de a fi căutate în ar-hivele locale evidențele fostului leagă-n de copii din Craiova.

Zeci și zeci de dosare îngălbenite, descompletate, deteriorate de-a lungul anilor sînt răsfoite cu atenție dar și cu emoție. Poate că fila căutată a rămas. Poate undeva alături de numele „Vio-rica” înregistrat în 1938 se vor găsi în-semnări cu privire la drumurile feti-

ței, atunci cînd a început războiul și a fost evacuat leagănul, poate câteva cu-vinte despre eventualii înfietori.

În sfîrșit, câteva nume de țărani din nordul Gorjului, care înfișaseră copil de la leagănul respectiv printre care și o fetiță Viorica. Era însă ea cea căutată? Greu de presupus numai după cele consemnate acolo, dar se ivise o spe-ranță. Scrisoarea Floricăi Surcel, însoțită acum și de un referat cu privire la ve-rificările făcute la Craiova este trimisă la Miliția județului Gorj. Alți oameni iau cunoștința de indiușătoarea po-veste a femeii din Seaca de Pădure și încearcă să apropie clipa mult dorită, chiar și numai prin trimiterea imediată a scrisorii către locurile unde trebuie să se efectueze verificări. Așa ajunge mesajul respectiv și în comuna Ani-noasa, la bătrîna Bălașa Dăianu în vîrstă de 81 de ani.

„...Ooo! Bine că am trăit, maică, să apuc și ziua aceasta — i-a mărturisit femeia subofiterului de la post — că tare mult a mai dorit și Viorica noas-tră s-o cunoască. A știut de mică tot și i-a fost dor... A aflat de la alți co-pii... Am încercat noi s-o găsim pe maică-sa, dar n-am putut... A rămas a noastră... Și noi am iubit-o, iar ea s-a purtat frumos... Acum e la casa ei, la oraș. Dar să știți că tot bună a rămas, nu m-a uitat. Că eu am ținut la ea... Mi s-a lipit de suflet... Mi-a fost dragă întotdeauna și ea a simțit de mică, dar de mamă-sa care a născut-o tot i-a fost dor...”

Și spusele bătrînei din Aninoasa aveau să se confirme câteva zile mai tîrziu, cînd Viorica, acum de 40 de ani, soție și mamă, de profesie infirmieră la un spital din Tg. Jiu, fiind invitată la sediul Miliției județului Gorj să-și cunoască mama care i-a dat viață, a ținut ca la marea ei bucurie să fie pre-zență și cea care a crescut-o ca o ade-vărată mamă, de cînd avea doar câțiva anișori.

MIHAI GROZAVU ■

Un sfat — repetat — pentru posesorii portocalei!

O recomandare deosebit de actuală, acum, în pragul sezonului de circula-ție intensă: „nu vă aventurați la dru-muri lungi, obositoare, imediat după ce intrați în posesia permisului de con-ducere și nu supraîncărcați mașinile dv. cu pasageri, care” vă distrag cu discuțiile lor atenția de la pilotarea mașinii și fac conducerea autoturismu-lui dv. mai dificilă”.

Revîn asupra acestui sfat din două motive: primul pentru că în fiecare zi sute de începători măresc familia auto-mobilistilor și în al doilea rînd pentru că în ultima perioadă aproape că nu există zi în care să nu se înregistreze 2—3 accidente deosebit de grave pro-vocate de proaspeții șoferi.

Bincînteles, începătorii pot replica: cum vom deveni mai îndemnatnici și mai rezistenți la drumuri lungi, dacă nu ne recomandăm să ne antrenăm? Problema se pune nu ca începătorii să nu facă cîți mai mulți kilometri pentru a căpăta deprinderile necesare con-ducerii autovehiculului, ci a realiza an-trenamentul gradat, începînd cu călă-torii scurte care nu pun probleme difi-cile de pilotaj și nu suprasolicită orga-nismul șoferului.

Realitatea demonstrează că în foarte multe cazuri dreptul de a conduce ma-șina este obținut cu câteva luni înainte de a intra în posesia automobilului. A considera această perioadă așa cum fac unii cu „vechime” în conducere este o mare eroare.

Intervin și alți factori care agravează situația. Mulți dintre cei care au obți-

nut permisul cu câteva luni în urmă — dar care nu au condus deloc — țin să braveze, să demonstreze extraordinara lor „chemare” pentru pilotaj, ușurința cu care au deprins conducerea auto (o activitate care se realizează în condi-ții de siguranță abia după 60 000—80 000 km rulați) și pentru a-și etala cu-noștințele și priceperea le trebuie de-sigur și „martori”: pasageri ocazionali, rude, prieteni care se găsesc cu ușurin-ță. O altă circumstanță agravantă: în loc să sfătuiască la prudență, aceștia sporovăind fără încetare, măresc vacarmul din mașină, pun întrebări, spun bancuri, laudă calitățile începătorului care luptă cu disperare, din răspuțeri pentru a face față pe două fronturi: al atenției la ce se discută și al atenției la circulație. O asemenea performanță este greu realizabilă deseori chiar și pentru un pilot cu experiență. Începă-torul însă „capotează” pierzînd mai de- vreme sau mai tîrziu controlul mași-nii. În asemenea circumstanțe au pro-vocat evenimente rutiere zeci de înce-pători. Numai unul din cele 143 acci-dente de acest gen întimplat în pri-mele 4 luni ale anului 1978 cred că este concludent: I.S. din Pitești a primit permisul roz în octombrie 1977, iar în posesia autoturismului a intrat în mar-tie 1978. Subinginer, familiarizat cu probleme tehnice, avea condiții să rea-lizeze mai ușor ca alți începători rigo-rile conducerii automobilului și ale cir-culației.

A parcurs 3 600 km cu mașina sa nou-nouță și perioada de formare a de-prinderilor părea că decurge normal,

dar și I.S., la fel ca alți confrăți în ale volanului, a apreciat că poate deja să treacă la o fază mai „complexă” de pi-lotare. Cu mașina plină de pasageri a ales ce-i drept traseul pe un drum din județul Vlcea mai puțin circulat, dar cu destule locuri periculoase, adevărate capcane, mai cu seamă pentru începători. La km 18+350 între Galicea și Olanu, exact din cauzele arătate la în-ceputul articolului, a pierdut controlul mașinii. Părăsind asfaltul șoselei, I.S. a rulat mai întîi o porțiune prin șanțul șoselei, a „perforat” un gard de lemn, a șters doar (mare noroc!) un stîlp de susținere a rețelei electrice, după care a lovit un copil dintr-un grup care se juca în jurul unei fîntîni aflate la circa 4 m de acostamentul drumului, și s-a oprit în final în capătul unui po-

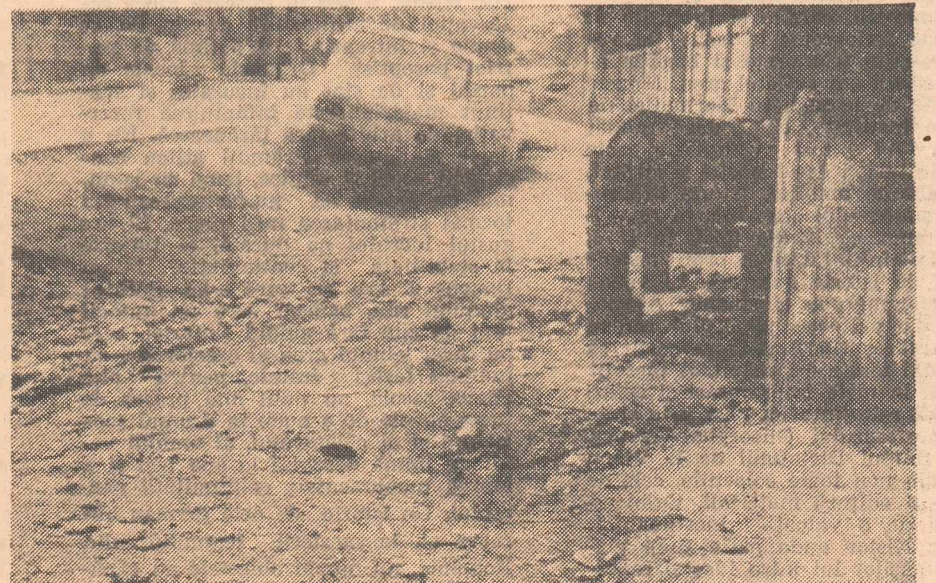
deț de beton, care face legătura între șoseaua județeană și curtea unui ce-tățean.

Întîmplarea doar a făcut ca victima să nu fie lovită în plin și nici să nu fie proiectată pe o suprafață dură, ci pe pămîntul afînat al șanțului șoselei. Astfel băiețelul lovit s-a ales doar cu o luxație a piciorului.

Ușor putem să ne dăm seama că ac-cidentul se putea solda cu moartea tuturor ocupanților și cu mai multe vic-time din rîndul copiilor.

Ar fi de dorit ca din spaima trasă de I.S. să învețe nu numai el, ci și zecile de mii de posesorii ai „portocalei” ce vor inunda în această vară șoselele țării.

Colonei VICTOR BEDA ■

Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar

(Cronica 305, 306, 307)

Vineri, 12 mai, Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar, organizat de C.C. al U.T.C. și revista Flacăra, cenaclu condus de poetul Adrian Păunescu, a susținut cea de-a 305-a intimplare literar-artistică în orașul Alba Iulia în frumoasa sală a Casei de cultură, în fața a aproximativ 800 de participanți. Membrii cenaclului au cântat și recitat timp de 4 ore țirzii, într-una din memorabilele lor intîlniri cu publicul din acest oraș. De notat că alături de interpretii cunoscuți la reușiți spectacolului au contribuit și cițiva din noii membri ai cenaclului. Au fost prezenți cu cîntecele semnificative din repertoriul lor Evandro Rossetti (Cozma Răcoare, Cîntec pentru România, Vado via), Doru Stănculescu (Cîntec între apele țării, Cum se naște un mit), Victor Socaciu (Sub scutul amurgului — acompaniat la contrabas de Doru Stănculescu I. Un punct de vedere, Dona, Dona), Valeriu Sterian (Cîntec de oameni, Antirăzboinică, Om bun), Adrian Ivanitchi — (Vinare de vînt, Ploaia care va veni, Omul pădurii). În contextul creat de acești străluciți reprezentanți ai muzicii tinere de la noi au evoluat remarcabil și Grupul Cetatea, Maria Nagy și Domokos Arpad. Pe parcursul spectacolului poetul Adrian Păunescu a recitat din creația sa. În finalul acestei intimplări literar-artistice atît interpretii cît și publicul din sală au cîntat împreună Trăiască România!

Cea de-a 306-a intimplare literar-artistică a Cenaclului Flacăra al Tineretului Revoluționar s-a desfășurat în cadrul „Zilelor culturii blăjene” care a coincis cu împlinirea a 130 de ani de la revoluția burghezo-democratică din 1848. Pe Cîmpia Libertății din Blaj — martoră a atîtor evenimente cu profunde semnificații în glorioasa istorie a poporului român — peste 11 000 de oameni de toate vîrstele au dorit să fie prezenți, în ciuda ploii persistente, la o nouă intîlnire cu membrii cenaclului Flacăra în ziua de 14 mai, între orele 12—15. Cei care au îndurat ploaia sub covorul multicolor de umbrele au fost răsplățiți cu un spectacol de o înaltă ținută artistică. Iar interpretii au fost la rîndul lor recompensați cu aplauze care atunci cînd erau produse săreau stropi de apă. Pentru a fi în ton cu ambianța, primul cîntec interpretat de Adrian Ivanitchi a fost Ploaia care va veni. Au urmat Doru Stănculescu (Cîntec între apele țării), din nou Adrian Ivanitchi cu antrenantul Omul

pădurii, Victor Socaciu (Dona, Dona), Domokos Arpad (Cîntec de țară), Monica Chifor (Pur și simplu), Maria Nagy (Fericire de împrumut). Grupul Cetatea cu Limba noastră, Nicolae Moranciu și Adrian Duțu (Sens). Ca și la alte manifestări ale cenaclului Flacăra spectatori și interpretii nu s-au despărțit înainte de a cînta împreună Trăiască România!

Continuîndu-și turneul în județul Alba, luni, 15 mai, Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar a susținut un spectacol de sunet și lumină în cetatea Alba Iulia în prezența a peste 15 000 de oameni care au transformat zidurile vechii cetăți în ziduri de oameni. Deși cu un număr restrîns de membri ai cenaclului, manifestarea a fost susținută de public, transformînd această seară într-un superb spectacol de primăvară. Membrii prezenți au interpretat, suplinind lipsa celorlalți componenți, din repertoriul cunoscut al acestui cenaclu. Adrian Ivanitchi (Omul pădurii) împreună cu Victor Socaciu, iar publicul devenind ad-hoc interpret continuînd cu Trăiască România, Trăiască tricolorul. Mai noii membri ai cenaclului au depășit debutul susținînd în forță repertoriile lor: Grupul Cetatea din Satu Mare (Limba noastră, A venit bădița seara), au urmat Nicolae Moranciu și Adrian Duțu (Sens, Cîntecul lăncului, Trudă comună), Maria Naghi (Fericire de împrumut, Vine moțul pe cărare), Arpad Domokos (Cîntec de țară, Olteniului Tudor), apoi împreună au interpretat cîntecul popular maghiar Nem szereten én ababot. O voce caldă venită din Brașov, Monica Chifor (Pur și simplu) urmată de recitalurile lui Adrian Ivanitchi (Vinare de vînt, Mielul, reluat de sală, Pămîntul deocamdată, Broasca țestoasă, Ploaia care va veni, Florile dalbe), Victor Socaciu (Sub scutul amurgului, Un punct de vedere, Oltul, Dona, Dona, Cîntecul bufonului, Om bun, Cîntec de oameni). Intregul grup folk prezent a interpretat apoi La mulți ani cu sănătate! În timpul spectacolului poetul Adrian Păunescu a recitat din cele mai cunoscute poezii ale sale pe fondul melodiilor bine cunoscute din manifestările cenaclului Flacăra. După un spectacol care a durat trei ore publicul împreună cu membrii cenaclului încheie această manifestare prin Trăiască România, Trăiască tricolorul!

GHEORGHE AMUZA

De duminică Sergiu Celibidache se află din nou în România. Personalitate proeminentă a muzicii contemporane, marele dirijor va susține o nouă serie de concerte la București, la pupitrul orchestrei Filarmonicii „George Enescu”. De luni au și început repetițiile care se desfășoară într-o veritabilă atmosferă de lucru, semn al unei înalte conștiințe profesionale, al unui respect deosebit pentru public. Acum, la închiderea ediției, vă anunțăm că în numărul nostru viitor vom publica un interviu acordat revistei „Flacăra” de acest strălucit reprezentant al muzicii contemporane.

Fotografie de EMANUEL TÂNJALĂ

Virtuțile și servituțile unei gale

Nici Woodstock, nici insula White. Ci tradiționala Gală a muzicii tinere. Deci, se înțelege, a întregii noastre muzici tinere. Corespunde această titulatură realității? Răspunsul, acum, după cele trei zile de concerte de la Palatul Sporturilor și Culturii poate fi parțial afirmativ dacă ne referim exclusiv la muzica pop deși, și aici, absența unor formații de marcă (de pildă a Savoy-ilor care-și vor sărbători în trei concerte festive, la Sala Palatului, pe 20 și 21 mai, 10 ani de existență fructuoasă și care așteaptă să le apară un al doilea L.P.) ca și prezența de altfel nesemnificativă a altora au făcut ca un spectator prezent, de exemplu, la toate cele șase concerte să nu-și poată face o imagine de ansamblu selectivă asupra potențialului nostru în materie de gen la ora actuală. În schimb, la folk, lipsa resimțită de public a multora dintre corifeii genului — ne referim la Tudor Gheorghe, Mircea Florian, Doru Stănculescu, Marcela Saftiuc și alții, deși unii dintre ei anunțați pe afișe — a atîrnat greu în balanță. Dar, oricum, prezența sau absența de pe scena sălii polivalente a unei formații sau a alteia, a unui cîntăreț folk sau a altuia, ține în primul rînd de niște condiții subiective pe care organizatorii n-au avut cum le controla.

În primul rînd reproșăm organizatorilor slaba, aproape inexistentă capacitate de selecție, lipsa spiritului critic care trebuie să guverneze o întreprindere artistică atît de importantă. La gală a cîntat cine a vrut și cine n-a vrut. De aici caracterul aleatoriu al programului, cu dese schimbări de la o oră la alta, de la o zi la alta, cu improvizatii și cu — repetăm — prezența total nesemnificativă a unor formații slabe profesionale și artistice care nu aveau ce căuta într-o gală. Din cauza lor formațiile într-adevăr bune au trebuit să-și sacrifice programele, iar unii cîntăreți folk să fie oprîți a-și continua programul fixat, așa cum i s-a intîmplat lui Valeriu Sterian.

Apoi prezentarea fără personalitate și fără fermitate, cu multe improvizatii și expresii nefericite, care în unele cazuri mai mult a iritat decît să informeze publicul, generînd de cîteva ori incidente nedorite. Heana Lucaciu nu s-a putut deloc impune publicului. Ne place emisiunea ei TV cu selecții comice din filme, îi admirăm adesea verbul incisiv sub un pseudonim notoriu, dar în calitate de prezentatoare pop și folk credem că popularitatea ei n-a avut deloc de câștigat. Dimpotrivă.

Care sînt meritele majore ale acestei

gale? Mai întii faptul că ea a propus apariția împreună a cîtorva dintre cele mai bune formații românești, prilejuînd publicului avizat ascultarea lor comparativă. După părerea noastră Sfinx este și rămîne grupul nr. 1 în acest gen. Talentul lui Dan Andrei Aldea se răsfrînge nu numai asupra sunetului chitarei sale, ci are efecte binefăcătoare asupra sound-ului general al formației pe care o conduce.

F.F.N.-ul, formația noastră cu două L.P.-uri distincte nu s-a prezentat la înălțimea renumelui și valorii sale reale, cu mult peste apariția aproape episodică în gală.

O formație care anunță de pe acum că are un cuvînt greu de spus în muzica noastră tînăra este Progresiv-TM într-o formulă destul de recent refăcută cu Hary Coradini, Liviu Tudan, Ladislau Herdina, Florin Ochescu și Cristian Ion.

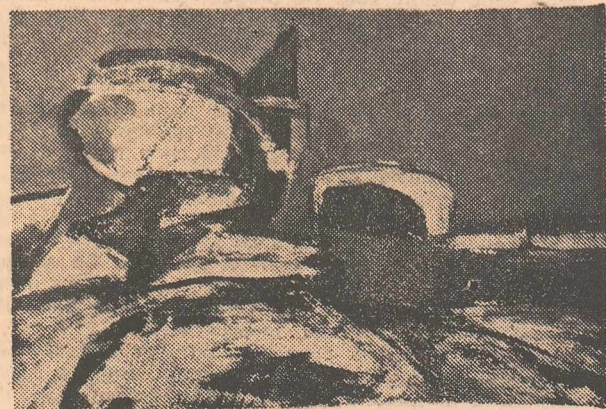
Ar fi multe de spus despre evoluția celorlalte formații și despre prezența folkștilor. Dar cum cele mai multe dintre restul formațiilor — și au fost atîtea — nu au arătat mai nimic peste pastisarea de-a dreptul grosolană a unor formule și maniere din pop-ul și rock-ul mondial, redade cu mijloace nu din cele mai rafinate (regretabilă ni se pare a fi atașarea forțată aici a unor versuri de circulație) ne mulțumim să salutăm prezența reconfortantă a grupului Semnal M din Cluj-Napoca condus de Iuliu Merca, să semnalăm evoluția promițătoare a altor trei grupuri. Metropol — excelent ritmic, Basorelief — cu elemente progresive, și Columna — cu mult pitoresc și antren, și să sugerăm grupurilor Azur C, Azur R, Compact, Redivivus și altele, rămase datoare publicului.

Folkul a fost în această gală, într-un fel, ruda săracă a pop-ului. Cantautorii prezenți — Mircea Vintilă, Valeriu Sterian, Mircea Baniciu, Nicu Alifantis, Evandro Rossetti, Mircea Bodolan, Adrian Antonescu și Adina Dimitriu au cîntat în stilul lor cunoscut, dar au cîntat puțin, așa ca un divertisment între recitalurile a două formații. Foarte puțini au apărut cu ceva nou, iar debutul unor grupuri folk ca Interludiu și ABC, demonstrează că între atîtea formații de acest gen apărute ca ciupercile, puține sînt cele care pot aspira spre adevărata muzică, dincolo, cu mult dincolo, de cele două-trei acorduri la chitară.

N. SPIREA

Ion Pacea — Sala mică a palatului

Mai totdeauna opera e proba cea mai autentică în exprimarea adevărului. Alabastrul lui Pacea este prima dovadă materială că artistul își corelează respirația cu cea a mării în fiecare vară, din esența căreia își extrage albul barăcilor plutitoare, purtătoare de schele, cît și roșul profund atît de necesar unui povestitor profesionist. Este adevărat că, privind petele de galben, și se face sete chiar dacă te afli pe țâpșanul de alge pe care te odihnești inhalînd aerul sărat. Briza e senzorială și această senzualitate se simte la Pacea. Auzim chiar și zgomotul talazurilor cu spuma lor albă pe coamă, din care se respiră prințesa-sirenă, cea iubită de împărați scafandri ce orînduiesc diguri albe. Avînd prin excelență mandatul respirațiilor largi, domol în aparență, Pacea cel harnic ne dezvăluie o secvență din ciclul său: marea! Foarte tonică.

A. MIHAILOPOL

Fascinația arheologiei

II.

Nimeni nu mai construiește azi piramide. Dar cel puțin ar trebui să le înțelegem bine pe cele care există. Să ne amintim în fața lor că nu durăm o veșnicie, dar că viața ne e dată nu pentru a o risici. Oare nu pentru a ne spune asta au fost ridicate aceste ciudate enigme de piatră? De fapt, piramidele etalează în plin soare unicul lor adevăr încă viu. Din păcate nu ne dăm seama întotdeauna că ele ne întipănesc, întocmai ca bătrînii lui Rembrandt, în singurul mod în care ne pot fi de folos. În tăcere. Căci probabil nu învățăm decît ceea ce eram pregătiți să învățăm. Altfel n-ar exista atîtea lecții inutile.

Pe platoul unde ne oprim, la Teotihuacan, la cincizeci de kilometri distanță de Ciudad de Mexico, piramidele nu sînt însă pázite, ca în Egipt, de sfînși, ci de vulcani. Vulcani stînși, dormitînd la soare. Lipsește și deșertul. Lipsește și sunetul uscat, insinuant al nisipului lovînd buzele înclăștate ale Sfinxului. O iarbă prozaică, măruntă acoperă ruinele încă nedezgropate și munții din jur. Și cerul e altfel decît la Ghizeh, unde, ars de flacăra funebră a deșertului, aproape nu se mai vede la amiază. Aici e aproape negru în lumină din pricina altitudinii. Un cer confidențial, pe care mitul se îngîna cu istoria.

Chestiuni de decor? Natura însăși a suferit parcă influența lui Descartes și caută peste tot legături logice. La poalele Acropolei, chiparoșii au aerul unor statui tragice și însoțite, pe Capitoliu pînă la corupții de amintirea lui Vergiliu, iar lângă deșert palmierii au învățat de la sfînși elocința ciudată a tăcerii. Și nu-mi imaginez ce ar înlocui un regizor genial acești vulcani stînși care păzesc Piramida Soarelui și Piramida Lunei. Incep să înțeleg că decorul diferit nu face decît să exprime fidel o altă filosofie.

Pietrele celor două piramide n-au o vechime mai mare decît a Colosseumului din Roma. În comparație cu necropolele faraonilor, ele sînt mai tinere cu aproape trei milenii. Dar vechimea exactă încetează de a mai fi un criteriu cînd pietrele capătă o vîrstă care le dă dreptul să depună mărturie, iar această mărturie neagă profesiile care ne anunță că tot ce atingem devine nisip. Și totuși, impresiile grăbite nu rezistă tentației de a supra-lucra comparația cu piramidele egiptene pe bază de aritmetică, fără să-și dea seama că astfel reduc piramida la forma ei. Se fac calcule că în Piramida Soarelui sînt peste un milion de metri cubi de piatră, că prin dimensiuni ea se situează între a doua și a treia piramidă de la Ghizeh, dar ce rost are să punem piramidele pe cîntar pentru a stabili ierarhii? Ierarhii care, oricum, sînt lipsite de sens într-un domeniu atît de spinos cum e cel al speranței. O piramidă, înainte de a fi o sumă de cifre, e un punct de vedere în morală. Și, mai mult decît atît, e o victorie în morală a încrederii în ceea ce durează. Probabil, numai pentru a suporta mai ușor mărgeala ei am vorbit mai mult decît era necesar de iluzia ei. Adevărul e că o iluzie pe un soclu de un milion de metri cubi de piatră nu mai poate fi nescolită. Ea dovedește cel puțin un lucru. Că există în fața noastră, după atîta vreme, deși toți profesii zădărnici s-au întors în nisip.

Aici la Teotihuacan lipsește nu numai deșertul din jurul piramidei lui Keops. Lipsește și deșertul dinlăuntrul ei. Un munte de granit pentru a apăra un sarcofag gol, iată ce ne fascinează și ne descumpănește la Ghizeh. Pe cînd aici, nu există sarcofage goale. Nu există obsesia morții. Piramida Soarelui și Piramida Lunei n-aveau rol de necropolă. Ele sînt constituite din patru platforme suprapuse, în trepte, pe care altădată, la ceremonii, urcau preoții și pe care urcă acum turiștii. Din acest moment, dacă e nevoie să le comparăm mai departe cu piramidele egiptene, ar trebui s-o facem pentru a arăta că e mult mai important ceea ce le desparte, decît ceea ce le apropie. Le apropie geometria. Și le desparte filosofia din care s-au născut. Vechii egipteni clădeau piramide pentru a le fi de folos dincolo de moarte, în timp ce piramidele din fața noastră au fost ridicate de constructorii pentru a le fi de folos pe lumea aceasta. Ele sînt mci puțin abisale, dar, să recunoaștem, mai realiste. Nu rivneau să facă legătura cu o lume ulterioară, ci să obțină ceva aici. Recolte și o aminare a morții; amîndouă, din păcate, plătite pe piatra sacrificiilor. Surisul metafizic al Sfinxului n-ar fi la locul lui aici unde omul a crezut că apropie cerul de pămînt.

Pe urmă, la Teotihuacan lipsește punctul din virful piramidei. Punctul ideal spre care tinde toată masa de granit în necropolele faraonilor, locul unde efortul muntelui de piatră se transformă în idee și fără care piramidele egiptene ar rămîne fără scopul și fără victoria lor. E clipa pentru care s-a pregătit geometria piramidei și spre care tind toate liniile ei. Așa cum în ființa Giocondei totul tinde parcă spre surisul ei care începe din liniștea miinilor, din ținută și înfloarește deodată pe buze ca o victorie a enigmei; sau cum chiparoșii înflăcărați ai lui Van Gogh își ating scopul în steaua pe care olandezul a pictat-o mereu în virful lor. Oare faptul că Piramida Soarelui se termină cu o platformă trebuie explicat numai prin necesități de ritual? Dacă piramidele egiptene ar deveni absurde în absența deșertului, cele de la Teotihuacan ar deveni absurde în absența cerului. Aici cerul nu e un simplu element de peisaj. Într-un fel, el face parte din piramidă. Ca și treptele, care, da, ele sînt aici scopul piramidei. Un milion de metri cubi de piatră susțin treptele care-i dau celui ce urcă senzația unui zbor în picioare.

Cenușa s-a răcit în craterile vulcanilor și dacă m-aș uita atent în jur aș descoperi, probabil, eternele șopirle care dorm în toată lumea pe ruinele calde, în locurile unde nu le mai amenință nimic. Soarele arde ca într-o idilă arheologică în care și fantomele zeilor s-au învățat, poate, cu urletele casetofonelor și cu explicațiile stereotipe ale ghizilor. Și e, poate, firesc să se deștepte în noi ambiții sau nostalgii de alpinisți care ne împing să uităm, urcînd aceste trepte, că ele nu duc nicăieri altundeva decît în ceea ce există în noi. Încă puțin și soarele dogoritor amnistiază toate melancoliile și culpabilitățile.

OCTAVIAN PALER ■

EXPOZIȚII

Letiția Bucur, Șerban Epure, Iulian Teodorescu

Mulți plasticieni reușesc să dureze o relație foarte confortabilă cu publicul și, adesea, cu partea cea mai bine preparată estetic a criticii chiar, dînd serii de lucrări care, în fapt, vădesc un singur talent întreg și anume talentul de mediator al unor probleme complexe ale imaginii sau formei. Într-un fel, făcînd oficiul de vulgarizare, de convenabilă difuzare a soluțiilor — act mai degrabă editorial decît direct creator — acești plasticieni reușesc să fie tratați un timp cu verbu cel mai frumos. Confuzia nu e întru totul păguboasă deoarece, în cuprinderea ei, au de cîștigat atît marelui public cît și opera ce provoacă manierismele. Numeroși discipoli ai lui Matisse, de pildă, pregătesc, orice s-ar zice, foarte sigur terenul pentru esența metodei magistralului. Se mai întîmplă ceva: pe fondul atîtor plăcute erori se consolidează, aproape pe neobservate, calitatea, noutatea unor „recalcitranti“, a unor tineri ce nu iubesc deloc siguranța climatului de școală artistică. Mergînd pe drum nebătut, ei se bucură, desigur, de toate greutățile și izbînzile cercetării solitare. La *Hanul cu Tet*, într-una din noile săli deschise nu demult acolo, și anume în sala din strada Doamnei, expun pictură și ceramică trei artiști, a căror operă are un apreciabil înțeles original. LETIȚIA BUCUR a ajuns la pictura de șevalet relativ tîrziu, după o stimabilă carieră de grafician. Șansa, care se însoțește, uneori, și cu cei rezervați, nu numai cu persoanele foarte hotărîte, i-a adus în cale lecția artei lui Catargi, a acestui uriaș meșter-pictor-gînditor, de a cărui sublimă personalitate nu luăm îndeajuns aminte. Spun lecția și nu metoda — care dă, firește, alt efect. Lecția lui Catargi nu are niciodată, asupra celor ce-o ascultă, apăsarea didacticii tezaur. Academia lui e una dintre cele mai libere. Aici se deprinde, mai

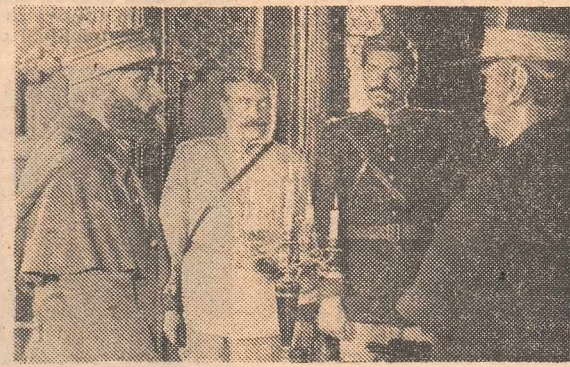
presus de știința culorii și a desenului, morala vieții de artist. Letiția Bucur, picînd predilect cochilii de vietăți tropicale — deci, naturi statice modeste, neîmbeșugate, austere — face din desen concluzia unui foarte simțit cartezianism. Smațul gingaș și roz-verzui al cochiliei e o trufașă ademînare pentru pictor. Muncînd hain, săptămîni de-a rîndul la un tablou de mici dimensiuni, muncînd cezannian, am putea spune, Letiția Bucur reușește să dea un halou plin de enigmă acestor pinze și cartoane. Enigmă cu atît mai intensă cu cît meditația la motiv stă în legile celui mai inocent figurativ. ȘERBAN EPURE e un artist cunoscut deși, la drept vorbind, lupta sa de a face din matematică un instrument al sensibilității de pictor nu e înțeleasă destul. Dacă expoziția din anii trecuți, de la Simeza și, cu ea, activitatea de peste un deceniu a lui Șerban Epure pentru concilierea unor treburi ale algebrei și ale geometriei cu treburile fundamentale ale creației de șevalet arătau un mod al imaginii plastice inovator, sobru și plin de caracter, acum vedem o sumă de peisaje rurale și naturi moarte lucrate „după natură“, dar exprimînd logica extrem de personală a preocupărilor sale de căpătîi. Meritul mare al acestui pictor e că, spre deosebire de artiștii interesați de arta obținută cu ajutorul ordinatorului, face din demersul matematic nu-mai temeiul înzestrării tactile. Suprafețele colorate de el au valorile tactile și de mișcare atît de dragi lui Berenson. Poate că nu-l de prisos să spunem că formația științifică a artistului e solidă, că el a fost în cea mai jună tinerețe un reputat specialist în electronică și că, prin urmare, exercițiul în direcția unei picturi de construcție, legitimată matematic e captivant.

Ceramica prezentată de IULIAN TEODORESCU stă bine în expoziție, împreună cu pinzele celor doi. Cele cîteva piese aduse aici, avînd prestația pură a cristalelor, fără a fi susținute de altă știință, afară de aceea a ceramicii decorative propriu-zise, arată un pasionat al formelor originare. Desenul simplu și senin al unui vas mărturisește subtilitatea concepției sale mai mult decît ar face-o întreaga expoziție a altcuiva.

TUDOR OCTAVIAN ■

CRONICA FILMULUI

Pentru patrie

În urmă cu cîteva luni de zile la TV s-a prezentat un serial intitulat „Eroi au fost, eroi sînt încă“, serial închinat aniversării Independenței de stat a României, realizare de proporții al cărei merit se datora mai multor autori. Păstrînd datele și distribuția acestui serial și beneficiînd, de asemenea, de concursul substanțial al Forțelor noastre armate, avem astăzi, iată, pe marelui ecran filmul lui Sergiu Nicolaescu „PENTRU PATRIE“ — două serii, realizate în color, rememorîndu-ne, după mai bine de 100 de ani, teribila înclăștare de forțe și, mai ales, înaltul patriotism, înaltul spirit de sacrificiu de care a dat dovadă ostașul român — omul simplu al unei Români, pe atunci, oprimate — împotriva celor ce îi periclitau însăși existența națională, însăși firea sa de om muncitor, primitor, pașnic, îndrăgostit de viață și omenie.

Efortul pe care îl impune o astfel de producție, este, desigur, impresionant, cu atît mai mult cu cît Sergiu Nicolaescu a preferat să aleagă calea spectaculosului vizual — calea epopeii — și nu analiza fenomenului dintr-un unghi restrîns, al cîtorva eroi

CRONICA TV

Un reporter de duminică

Emisiunea se intitulează *Instantanee* și poate fi urmărită pe micul ecran în cadrul *Albumului duminical*. De peste 10 ani, un om — a cărui voce caldă a devenit familiară în toate căminele noastre — este realizatorul acestei emisiuni. Fie că s-a chemat *Reportajul Magazinului duminical*, sau al emisiunii *Zig-Zag*, sau *Drumuri europene*, ori acum *Instantanee*, emisiunea respectivă constituie cel mai lung și statornic serial de reportaj duminical din istoria televiziunii noastre. Din 1965, realizatorul emisiunii, convins că între noi există și oameni și fapte neobișnuite și că acești oameni și aceste fapte se cer a fi făcute cunoscute spre a ne însufleți cu exemplul lor, de peste 10 ani deci, realizatorul colîndă țara, ba chiar și Europa în căutarea „senzationalului“ cotidian, căutînd oameni, locuri, case, scormonînd arhive cu o răbdare și cu o „încăpătînire“ pe care i-o dau conștiința profesiei sale de ziarist angajat.

Un țaran autodidact de lângă Tîrgoviște, autor a 5 brevete, preocupat de structura materiei, vine cu traista-n băț la Institutul de fizică atomică; un fizician își depășește un moment grav din viață devenînd — din paraltic — yoghin, invitat să conferențieze în India și S.U.A.; o mamă își revede după 30 de ani copilul și reintîlnirea lor e emoționantă, unică, filmată cine-

sau politicieni ai vremii. Din acest punct de vedere, „PENTRU PATRIE“ este rodul unei munci, fără îndoială, de amploare: mii de figuranți, mii de costume, mii de arme, zeci de locuri de filmare, mișcări de trupe desfășurate pe spații imense, canoade interminabile, o distribuție incluzînd, practic o bună parte din floarea actoricească a cinematografiei române contemporane; secvențe de front realizate magnific (din nou, acei extraordinari cascadori pe care-i avem, și pe care-i avem, în foarte mare măsură, datorită tot lui Sergiu Nicolaescu). Într-o astfel de „bătălie“ — căci „PENTRU PATRIE“ este o veritabilă *bătălie cinematografică*, evident cîștigată de către regizor! — era și firesc să se strecoare erori, nu atît erori de ordin artistic sau spectacular (pentru că filmul este virtual spectaculos, deși poate puțin prea lung, obosind parcă spre sfîrșit, de unde și nevoia simțită de Sergiu Nicolaescu de a abuza la un moment dat de filmările în relanti), cît din punct de vedere al veridicității (nici o armată din lume, de pildă, nu-și va trimite trupele pe un pod plutitor, cîntînd și *în pas de marș*!). Erorile acestea însă nu reușesc să umbrească grandioarea expoziției filmice, nu ne împiedică să urmărim un patetic eveniment al trecutului patriei din unghiul de vedere al omului contemporan.

Dramaturgic, filmul nu reușește să creeze personalități. Adevărata, principala personalitate în film — ca și în istorie, în cazul Războiului pentru Independență — rămîne masa, poporul.

Excepționale, absolut excepționale, decorurile și costumele semnate de Dodu Bălășoiu, Maria Cijucă, Hortensia Georgescu, impresionantă (pentru a cita oară ?!) coloana sonoră realizată de A. Salamanian. Foarte bună muzica lui Tiberiu Olah.

„PENTRU PATRIE“ vine și își găsește locul de drept în cadrul epopeii cinematografice naționale. Cu el, și în acest amplu cadru, Războiul pentru Independență își află o primă și pretențioasă reprezentare pe marelui ecran (pelicula mută, realizată între cele două războaie de un grup de entuziaști și păstrată în Arhiva națională de filme, neîntrînd, evident, în această competiție).

HORIA PATRAȘCU ■

verité; cine știe astăzi ce a devenit Marin Lungu, copilul-erou din al doilea război, decorat cu trei ordine militare?; „omul de sub nori“ este singurul din Europa care se urcă pe orice construcție și repară orice avarie; figura doctorului Ioan Pușcaș din Șimleu Silvaniei este adusă pe micul ecran în cvadruplă ipostază: nu numai ca om de știință, ci și ca cetățean, patriot, om; un inginer timisorean devine doctor în construcție de viori și în descifrarea marilor tehnici Stradivarius, Amati, Guarneri; la primatul românesc în știință ilustrat de un Coandă sau Vuia a contribuit și Mircea Zorileanu, autor de literatură aviatică înainte de Saint-Exupery; apoi colecționarii, reabilitînd hobby-ul, o a doua specializare ținînd de natura civilizației; apoi *Drumuri europene*, autorul filmînd singur locuri, case, oameni (de exemplu, toate casele unde a locuit Bălcescu la Paris sau toate săliile unde a cîntat și predat Dinu Lipatti) amintînd despre prezența noastră spirituală în Europa, pe urmele unor Mihai Viteazul, Eminescu, Blaga, Iorga, Părvan, Brăncuși și alții... Acești oameni și aceste fapte compun galeria. Ultima oară l-am văzut pe micul ecran pe „Omul care aduce risul“, comicul muzical Grigor Grigorescu felicitat de Chaplin și de Pierre Etaix. Undeva în spate, abia întrezărit pe ecran, era el, realizatorul. Reporteurul de duminică. Aristide Buhoiu.

Privînd o emisiune de-a sa ne regăsim mai buni, mai frumoși, mai entuziaști. Ne regăsim oameni.

NICOLAE SPIRESCU ■

Convorbire cu scriitorul Marin Preda, directorul Editurii „Cartea Românească”

În afară de meseria de scriitor, cea de editor este singura care mă pasionează

— Conduceți de opt ani Editura „Cartea Românească”. Ce ați descoperit în acest timp ca editor ?

— Am avut revelația că, în afară de meseria de scriitor, cea de editor este singura care mă pasionează. Apoi am făcut descoperirea că cel puțin în proză, dacă nu și în poezie, au sporit calitatea și cantitatea producției medii.

— Ce înseamnă asta pentru o cultură ?

— Cu cât media este mai ridicată, cu atât se câștigă un mai mare număr de pasionați ai fenomenului literar și forța creatoare în cultură a unui popor atinge înălțimi sublime. În secolul trecut media noastră a fost mai scăzută decât în prima jumătate a secolului XX, cu toate că în acel timp au apărut giganti ca Eminescu, Caragiale și Creangă. Nu e de mirare dacă considerăm secolul XIX drept secol al debutului nostru literar de anvergură modernă și universală. O literatură poate debuta astfel cu genii. În secolul următor însă media noastră a crescut spectaculos și în același timp am dat giganti ai prozei, poeziei și criticii ca Sadoveanu, Arghezi, Rebreanu, Bacovia, Blaga și Ion Barbu, iar în critică pe E. Lovinescu și G. Călinescu și alte mari personalități creatoare pe lângă o medie numeroasă și de calitate. Această sporire a mediei de calitate o observăm și în deceniile 7-8 odată cu sporirea considerabilă a numărului cititorilor. Editurile noastre se confruntă astăzi cu necesitatea unei mai mari cote de hirtie, care a sporit și ea de la an la an. O carte pentru care librarul cerea acum zece ani un tiraj, la ora actuală cere trei-patru tiraje. Acest fenomen se poate depista și în presa literară în care criticii reputați se ocupă de noi scriitori, necunoscuți până acum, sau care abia acum își dau măsura întregă a talentului lor. E și firesc! Debutantul de acum douăzeci de ani a acumulat experiență de viață și experiență în scrisul său. După părerea mea, cele câteva reviste literare din Capitală ale Uniunii scriitorilor sînt insuficiente ca număr ca să poată pune publicul în contact într-un mod mai puțin expeditiv cu producția literară a scriitorilor și criticilor.

— Care ar fi profilul Editurii „Cartea Românească” ?

— Prin decret de lege, profilul nostru se limitează la publicarea literaturii contemporane și — pentru rentabilizarea editurii — câteva traduceri. Anul acesta vom tipări totuși, conform indicațiilor C.C.E.S., și un Eminescu și un Sadoveanu, într-un tiraj total de 400 000 exemplare.

— Totuși, prin ce se distinge editura ?

— O nuanță ar fi organigrama noastră: la producție egală cu a altor edituri, „Cartea Românească” trage din greu cu sase redactori în timp ce alții au și de trei ori mai mulți. Nu înseamnă că normele cu care lucrează alte edituri sînt mici; s-a calculat bine timpul necesar pentru lectura și avizarea unei cărți. Doar ale noastre sînt prea mari. Vreau să spun că Editura „Cartea Românească” a ajuns într-o situație specială: noi am început cu sase redactori. Era suficient pentru început. Dar apoi, treptat, de la an la an, numărul scriitorilor care au dorit să publice la „Cartea Românească” a devenit mai mare, iar organigrama a rămas neschimbată. Sperăm însă că acest aspect al activității

ții noastre să fie totuși rezolvat, pentru a nu fi siliți să micșorăm planurile editoriale.

— Incercă să definească profilul editurii pe care o conduceți. „Cartea Românească” se distinge prin valoarea cărților publicate, prin aspectul grafic deosebit al lor, și prin promptitudinea în apariție.

— Colectivul nostru se va bucura auzind aceste aprecieri. Știm, în același timp, că au apărut cărți, în special de poezie, mai slabe, datorită tocmai faptului că sîntem atât de aglomerați.

— Numai datorită acestui fapt ?

— Lectura unei cărți cere o astfel de normare pentru ca în conștiința redactorului, datorită unei sarcini prea mari de lucru, să nu se producă la un moment dat un fel de saturare de lectură, datorată supra-solicitării, și să lase să scape și lucrări care, citite mai pe îndelete, puteau fi îmbunătățite. E o muncă de calitate, pe care cantitatea excesivă o tulbură.

— Cu ce sentiment luați în mână manuscrisul unei cărți ?

— Am un dublu sentiment: de cititor vechi și pasionat de literatură, când citesc uitînd că sînt scriitor și editor și un sentiment de bucurie: noi o vom publica, noi sîntem adesea cei în măsură să convingem autorul s-o facă și mai bună. Aici cititorul se poate mira. Cum, un scriitor nu e suveran pe cartea lui? Se poate cineva amesteca în creația sa? Nu este creația intangibilă? Aș vrea să vă dau două exemple, unul din secolul trecut: Stendhal prezintă editorului său manuscrisul romanului *La Chartreuse de Parme*. Acesta o citește și îi spune: „Bună carte, dar prea lungă”. „E un defect al cărții această lungime?” întrebă autorul. „Nu, zice editorul, e un defect al meu, mă costă prea mult tipărirea. Trebuie s-o reduceți cu o sută de pagini”. Și autorul a trebuit să facă un efort și să „stoarcă” din opera sa ceea ce a putut. Al doilea exemplu: marele scriitor american Faulkner prezintă editorului său romanul *Sanctuarul*. „Formidabilă carte, zice acesta după lectură, dar dacă o tipărește așa cum e, pe lângă ce pierd câteva zeci de mii de dolari, înțrăm amîndoi la puscărie”. Și i-a pus-o în brațe s-o refacă. Apoi cartea modificată substanțial a apărut și a avut marele succes pe care-l știm. Ca editor și, vai de mine, nu ca scriitor, ofer posesorilor de manuscrise spre meditație, aceste două exemple, care, cum se zice, se pot înmulți... În acest sens trebuie să spun că avem redactori într-adevăr calificați, care știu să spună

scriitorului exact acele lucruri pe care el, în elanul creației, le ignoră sau nu le stăpînește bine. Tocmai din această pricină editura noastră nu a ajuns la nici un conflict cu nici un scriitor bun, sau, dacă s-a întîmplat cu unul, a fost o neînțelegere.

— Care sînt numele redactorilor editurii ?

— Cornel Popescu, redactor șef, Georgeta Dimisianu, Magdalena Popescu, Florin Mugur, Mircea Ciobanu și Sorin Mărculescu, ei înșiși, aceștia patru, scriitori apreciați.

— Cum arată, după dumneavoastră, un editor ideal ?

— Dacă ar exista un astfel de editor, ar trebui ca pe lângă pasiunea pentru literatură, pasiune care pentru un editor burghez nu e neapărat necesară, deoarece pentru asta are directori literari, ar trebui deci să aibă și priceperea de a face pe scriitor să afle dificultățile care apar în munca editorială, inerente oricărei unități productive. Pentru că un manuscris odată intrat într-o editură antrenează după el necesitatea promptă a spațiului grafic (toți autorii doresc să apară cit mai repede), a unei hirtii de calitate și a unui fond nescripțic (drepturi de autor) cit mai bine chivernisit.

— De un prestigiu binemeritat se bucură cărțile de critică literară pe care le publicați.

— Am pornit de la ideea că în urma tipăririi unor cărți de critică se naste în cititor o vie curiozitate de a urmări fenomenul literar.

— Ce impresie aveți: se citește mult la noi ?

— Am trecut prin multe țări. Dar rareori mi-a fost dat să văd acea febrilitate din librăriile noastre atunci cînd apare o nouă carte a unui scriitor bun.

— Cum ați proceda în cazul în care un adversar literar de-al dumneavoastră ar veni să publice un volum la „Cartea Românească” ?

— Încă de la început am operat cu principii nete de a despărți pe scriitorul care sînt, de editor. „Cartea Românească” este o editură a Uniunii scriitorilor și nici un scriitor din nici o grupare literară nu va putea spune că a fost respins de director sau de redactorii editurii din pricina apartenenței sale la o grupare literară.

— V-aș ruga, în încheiere, să răspundeți cititorilor care ne întrebă — de astă dată întrebarea se adresează autorului Delirului — cînd o să apară al doilea volum al acestui roman ?

— Cu *Delirul* volumul II mi s-a întîmplat să am o surpriză. În sensul că în timp ce terminam volumul I eram foarte sigur că după consumarea evenimentului apariției sale, adică după o lună, două, voi începe să lucrez al doilea volum, gîndit imediat cu primul. Dar un coleg de-al dumitale, Ion Pătrășcu, mi-a povestit o întîmplare care a avut asupra mea o forță de soc atît de mare încît după câteva luni am început să scriu un alt roman decât *Delirul* și care mi-a răscolit alte zone foarte ascunse ale experienței mele de viață: cred că anul acesta va fi terminat. E un roman de mari dimensiuni. Abia după aceea voi începe *Delirul* volumul II.

— Bineînțeles că nu mi desconfirați subiectul romanului pe care îl scrieți.

— Desigur, ar fi prematur.

GEORGE ARION ■

RUBRICA MEA

Calități și defecte

Sub titlul *Proverbele lumii despre calități și defecte*, în colecția *Cogito*, la Editura Albatros, a apărut recent, în îngrijirea lui Mircea M. Duduleanu, cu o introducere, o bibliografie și un indice de același, o masivă carte, în-16°, de XIX + 522 pagini.

Ce vreți mai mult ?

Mai este totuși ceva: punerea în ordine alfabetică de bătaie, la *Cuprins*, a calităților și defectelor, în *tan-dem*, fiecare virtute cu antonimul ei: bunătate, blîndețe-rău, răutate; altruism, devotament-egoism, excepțind punctele XXVII-XXXI, privitoare exclusiv la defecte și vicii: lingusire, invidie, calomnie, betie, joc de noroc.

Nota originală a culegerii este introducerea, pe lângă proverbul românesc, sau uneori în afara lui, a unor proverbe similare sau specifice altor neamuri, din lumea arabă, China, India, Franța, Italia, Anglia, Germania, Spania, U.R.S.S.

Lă se adaugă savante citate din literaturile clasice vechi (latină și greacă), cu mențiunea exactă: autorul, opera (pagina sau versul).

Metoda este bună: unii cititori, cu certe aptitudini culturale, pot să se alegeți nu numai cu un proverb sau cu un aforism substanțial, dar să fie și stimulați de a recurge personal la opera citată și să o citească integral.

As fi dorit ca aceeași să fi fost metoda bibliografică a îngrijitorului editurii cu privire la numeroși autori moderni, ale căror citate, pentru unii necunoscuți, au fost trecute la rînd cu proverbele, fără mențiunea paternității.

Astfel cităm „proverbul” cu nr. 2930:

„Ceea ce ne trebuie pentru a învinge e îndrăzneala, mereu îndrăzneala, totdeauna îndrăzneala!”

Ni se dă și textul francez întreg, dar pe care-l reproducem redus în vorbirea curentă la finalul, în impresiunea gradată:

„...de l'audace, encore de l'audace, toujours de l'audace”

Defectul acestei metode este că, acest „proverb”, la rubrica „...Si alte proverbe despre curaj”, poate fi luat și în aplicațiile lui cele rele: și criminalului îi trebuie îndrăzneală, mereu îndrăzneală și totdeauna îndrăzneală.

Formula a fost însă a lui Danton, la 2 septembrie 1792, și a dus la mobilizarea generală și la înfringerea invadatorilor străini.

La nr. 3827, aflăm originea antică (Hesiod, *Munci și zile*) a vorbirii, răspîndite de aproape două secole încoace, de un personaj al lui Beaumarchais:

„Calomniati, calomniati, pină la urmă tot rămîne ceva”

Așadar, calomnia, oricît de mincinoasă ar fi, tot izbutește să se facă, măcar în parte, crezută.

În dictonul elin, se adaugă după îndemnul *calomniati*, adverbul cu *îndrăzneală*.

Ca și mai sus, combaterea vicilor cu exemplul vir-

tutilor poate servi, prin rîcoșeu, și ca o lecție prime-dioasă de viață pentru cei năvăliți în rele.

La rubrica *Teamă* am găsit dictonul francez, în versiune românească:

„Cine nu are inimă, să aibă picioare”.

Aici cuvîntul în original, *coeur*, nu trebuia tradus literal, cu *inimă*, ci cu *curaj*, ca în celebra întrebare din *Cid*-ul lui Corneille, a tatălui, Don Diègue, către fiul său:„Rodrigue, as-tu du *coeur*?” (Rodrig. ai curaj, sau ești curajos ?)Greșit e plasat acest „proverb” la tema *moderație*: „Nu mi-e mare paharul, dar beau din paharul meu”. Vorba este a poetului Alfred de Musset, un vajnic băutor, care n-a vrut să se laude cu abținerea, ci să-și revendică, pe plan literar, originalitatea (cum că nu „bea” dintr-o cupă mare, străină, ci din paharul său cel mic). Criticul Émile Faguet a interpretat cu sagacitate malicioasă versul, arătînd că Musset, la debutul lui strălucit, băuse din... paharul lui Byron (din care au mai băut și unii din romanticii noștri, și chiar simbolistul Macedonski).

„Proverbul”:

„Adevăr dincoace de Pirinei, grescală dincolo” e o vorbă a lui Pascal, de fapt o parafrază mai concisă a unei observații a lui Montaigne, nu despre adevăr în sine, ci despre relativitatea noțiunii de *justiție*, variabilă de la o țară la alta.

La o nouă ediție a utilei cărți sînt de părere să se restituie modernilor paternitatea cugetărilor lor, date de editor ca proverbe.

ȘERBAN CIOCULESCU ■

CRONICA LITERARĂ

Lirică feminină

Poate că această formulă e prea vagă. Oricum, ea nu vrea să constituie o etichetă, cum uneori se obișnuiește. Ne-am propus doar să semnalăm câteva prezențe notabile din lirica feminină de azi. Ne-am oprit la cele trei poete, fiindcă, mai mult sau mai puțin întîmplător, cărțile lor ultime stau sub semnul raportării la Timp.

Volumul Doinei Sterescu se intitulă *Vînătoare de timp*. Stările extreme ale poetei sînt visul și insomnia. Epifaniile timpului (clepsidra, nisipul, succesiunea dramatică a vîrștelor etc.) produc mai mult neliniști decît uimire. Le transcrie însă într-un registru lucid. O imagine de cosmar este aceea de a înota în nisipuri (*Fecia nisipurilor*). Alteori poeta formulează insolit „gustul Timpului” sau „simbure de timp”. Nu mai puțin „exersarea privirii în Timp” are ca efect interiorizarea absolută. Totul se petrece de acum în încăperile sufletului sau ale ochiului: un univers redus la dimensiunile retinei. Nu lipsește nici elanul de autocunoaștere: „Cu mine în hotarul de noapte mai există / un înger, singuratic ca setea de putere // Să mă-nțeleg, sub sticlacurbată strîmb, cubistă, / mă mișc înspre ființa-mi ca înspre o avere”. Abia în *Epilog* apare imaginea mitologică a temporalității: „felina fiară — timp”. A triumfa asupra timpului înseamnă a stăpîni în cele din urmă devenirea, înlocuind obsesia morții cu dorul de puritate și de trăire intensă, dezmarginată: „Viața se străduiește, neînțeles, / să te desăvîrșească. // Pină atunci, / Acum și întotdeauna: / bătașul iubirii / nu va fi fîcîc. // Pină atunci, / Aici și oriunde: / Să nu întorci spatele răsăritului. // Abia atunci vei rosti, triumfînd: Am fost părtaş / la împrejmuirea fiarei Timp!” Extenuată parcă de propriile-i fantasmă, poeta visează totuși la iesirea totală din „vrîmă”, la un eden atemporal: „Pe cîmpul mării fug Delfini! / Olimpieri fără Olimp, / atemporalii în miez de timp, / Edenul lor e fără spină”.O poeză remarcabilă ni s-a părut Grete Tartler în *Hore* (1977). Foarte unitar, volumul dezvoltă tema Columnei și a înălțării. Columna este „miezul veșnic”. Fiecare inel (cere) al ei reprezintă o treaptă spre desăvîrșire pe axa lumii și a timpului: „Columna, scara netedă din stihuri / pe care le suim încăpătoare: / desăvîrșire, contemplare, trudă, / pace, lucrare veșnică, — nălfare”. De o distincție severă, versurile nu trădează nimic din trăirile turburi, interioare. Chipul poetei pare luminat numai din afară. Ea nu transcrie deloc impresii sau senzații, ci aspiră la contopirea extatică cu macrocosmosul: „Să poți vedea, să gusti, să te-nfiori, / mireasma lucrului cînd te cuprinde / din cinci poteci, spre Unul să cobori...”. Firește poeta are la îndemînă câteva dintre simbolurile folclorice fundamentale. De aceea imaginile din poeme sînt mai degrabă embleme ale veșniciei. „Horele” Gretei Tartler propun, în ce au mai izbutit, o interesantă mitologie poetică folclorizantă, susținută de un registru liric solemn, cu inflexiuni extatice și mai ales imnice: „Vrednici sînt cei străbătători de drum / pină la capătul ramurilor: ca să poată / a se întinde asupra rădăcinii / care le-a fost în seamă dată, / vrednici sînt cei care au putut să-și vadă / sub ei făptura, neumbrită casă, / trecînd dansînd în alt inel, privînd / atît de clar, încît e luminoasă”.În *Amiaza*, volumul Ioanei Diaconescu, cea mai puternică este impresia de alb: un alb ireal, care firește nu este culoare, ci lumina însăși — dînd o paloare devitalizantă lucrurilor. Poeta evocă „brațele fosforescente”, „fințile de argint”, lumina albă „a ierburilor cerești”, „riurile albe”, „lacrima albă”, „lacul de sare”. Lumea întregă pare așezată într-o vitrină de sticlă. Turnul medieval are și el ziduri străvezii, iar vegetalul pare tot o formă a lumini. Trupul însuși se transubstanțiază în lumină: „ce strălucire, aproape un marș triumfal! / Eu aud urale și iată strălucitoarea lumină / Intrînd în cetate pe fantastical cal”.

Dar poezia Ioanei Diaconescu este făcută mai ales din contraste, bunăoară din limpezime și durere, din transparență și melancolie: „Soartă a mea, cumplită-nseninare, / Chinuitoare limpezimi, / Indurerate transparente...”

De obicei însă poemul este un cîntec suav, tandru, tulburat numai de efemeritatea clipei. Gesturile sau amintirile au contur delicat. Apar ca în vis sau ca surprinse tremurînd în strălucirea oglinzii. A intra în lume ca în oglindă e aspirația tainică a poetei. Orice impuls de cunoaștere, oricît de intens și drapat cu oricîte imagini, se împlinește într-un zbor de vis alb, care uneori pietrifică.

CORNEL MORARU ■

Contemporani cu un clasic: Alexandru Philippide

Obişnuinţa omoară multe dintre cele frumoase. Intra-re neobişnuitului în obişnuit agasează prospeţimea de care e atât nevoie în fiecare dimineaţă a lumii. Strivită de ochi în fiecare clipă, „corola de minuni a lumii” poate părea numeroşilor sceptici un produs derivat din material sintetic. Ultimii ani de viaţă şi de operă ai lui Tudor Arghezi s-au petrecut într-o atmosferă cu mult mai puţin emoţionată decît ultimele ore de viaţă ale lui Nicolae Labiş. Ne obişnuisem cu Tudor Arghezi, era al nostru, era uriaş, dar ni se părea la îndemînă să-i pronunţăm numele şi, eventual, să trecem prin dreptul casei lui. Lupta cu obişnuitul se ’cuvine a fi, după opinia mea, una dintre misiile artei şi poate că de aceea mulţi artişti adevăraţi fac totul pentru a nu-şi plictisi contemporanii. Căci departe de a fi o acuzaţie, ideea că o prezentă, oricît de mare, repetată prea des plictiseşte, este constatarea tristă a unei realităţi profund umane. Trist şi în acelaşi timp îmbucurător pentru că ne dezvăluie natura mereu doritoare de prospeţime a omului.

Avem privilegiul de a fi contemporani cu unul dintre numele strălucite ale culturii române dintotdeauna, cel mai mare poet român în viaţă, Alexandru Philippide. Dar într-o asemenea măsură a înţeles Alexandru Philippide legea tainică a raportului cu publicul şi cu antumitatea, încît ieşirile sale în public nu mai sînt demult o indeletnicire serială, ci au aerul unic şi inconfundabil pe care numai descoperirea unor postume ale unui mare poet ţi-l poate da. A apărut de curînd în „România literară” un poem de-o extraordinară frumuseţe, „Omăgiu unei umbre”, de Alexandru Philippide. Un poem de o adîncime infinită, realizat ca de obicei de acest mare poet în construcţie răbdătoare, cu dulci retoricisme capcană, o autobiografie de care se va sluji acum şi-n veac cercetătorul literar pentru a spune cine era Alexandru Philippide. Dar poate noi nu sîntem în stare să ne reculegem într-o asemenea măsură încît să înţelegem că Alexandru Philippide e viu, scrie, e undeva aici, lingă noi, şi în spaţiu şi în timp. Şi ieşirea lui în lume c-un poem ar trebui sărbătorită mai frumos, mai încordat, mai so-

lemn. În cazul lui Alexandru Philippide nu acţionează ca termen prim al stării noastre de amorţeală prezenta sa prea vie, ci capacitatea noastră prea mică de a ne bucura de eveniment. Poate că s-ar fi convenit ca în ziua sau în zilele mergătoare după ziua în care a apărut „Omăgiu unei umbre” al lui Alexandru Philippide în „România literară”, adică la mijlocul lui mai 1978, tinerii profesori de literatură entuziaşti sau bătrîni dascăli să citească elevilor la ore, în şcoli, acea poezie. Poate că în acest fel s-ar fi spart încă o parte din monotonia vieţii sub aceleaşi stele, de la începutul lumii şi pînă astăzi. Ne facem o datorie culturală elementară de contemporani şi compatrioţi ai acestui desăvirşit poet al cărui har divin a ştiut să se retragă şi să se cultive pe sine însuşi întru prospeţime şi adîncime, ne facem o cinste din a reproduce în gazeta noastră întregul poem publicat de Alexandru Philippide în urmă cu o săptămînă.

Poet luminos, poet al adîncimilor şi al sterpiei invinse a aurului, poet înconjurat de „monştri ai enigmei”, primeşte cuvintele noastre pioase şi bucuria aproape bolnavă în mindria ei că-ţi sîntem contemporani.

ADRIAN PĂUNESCU ■

Alexandru Philippide

Omăgiu unei umbre

„Les monstres de l'énigme erraient autour de Thèbe”
VICTOR HUGO

În Grecia cea veche chiar şi ceaţa
Părea prietenoasă, cum este dimineaţa
Sau un amurg de voră peste văi.
Şi „monştri ai enigmei” cînd, venetici şi răi,
Umblau prin preajma Tebei să-nşele pe Edip
Cu întrebări sucite-n fel şi chip
Şi el le răspundea, de desperare
Se aruncau cu urlate în mare
Sau se-nfundau de ciudă în nisip.
Deschisă era calea privirii pînă-n zare,
Şi-n Orestia se-ncepea povestea
Cînd paznicul din turnul Mikenei striga

vestea

Că dinspre miazănoapte se zăreşte
Cum, falnică, izbînda îşi zoreşte
Războinicii acasă mai repede s-ajungă,
Să-nceapă Agamemnon altă poveste lungă,
De data asta cu-ncheieri de moarte...
Dar s-apucăm acuma cu gîndu-n altă parte,
De stîncă sfînxului nu prea departe,
Prin mijlocul Tesaliei vestite
Cu vrăji şi cu tertipuri iscusite,
Dar şi cu Zeul Risului, pe care
Cei din Hypata îl cinsteau cu-o mare
Şi unică în lume sărbătoare.
(Pe-aicea mulţi, urmîndu-l pe Socrate,
Nu se temeau de lucruri consacrate.)

Şi iată-ne la poalele-unui munte,
Vestitul Pelion, pe-a cărui frunte
S-au căţărat, în mitologic timp,
Titani ca s-ajungă în Olimp,
Pe Zeus uzurpatorul să-l înfrunte
Şi să-l răstoarne-n hăuri de pe celesta

creastă...

Pe-aceste locuri pline de basm şi de eres
S-a-nfiripat de mult, pe-o lină coastă,
O aşezare, satul Milies.

Născut aici, în ţara cu mituri titanide,
Strămoş al meu, Dimitrie Philippide,
Călugărit de tînăr, tu monahalul strai
Îl îmbrăcaseşi ca să poţi mai bine
Străbate prin atîtea ţări străine
Pe care-n gînd le şi cutreierai.
Religios n-aş crede că erai.
Avid de adevăr şi-nvăţătură,
Tu ai pornit, în vremuri de-avînt şi

aventură,

Pribeag prin Europa şi te-ai dus
Spre vechi aşezăminte din apus,
La Padova-n Italia, şi-apoi
În vechea capitală a timpurilor noi,
Parisul prins pe-atuncea în vîltoare
De Revoluţia triumfătoare.
Ai petrecut acolo ani luminoşi şi grei,
Chiar şi cumplitul nouăzeci şi trei,
Şi-n mijlocul acelei mari minii
Legînd solide, lungi prietenii.

Întors acasă, ai mai stat vreun an
Şi iarăşi ai plecat, c'un băietan,
Nepotul tău de frate şi străbunicul meu,
Să te-nsoţească-n drumul pe care-l ştiai greu,
Fugînd cu el de groaznica prigoană
Iscată de-o putere barbară şi duşmană,
Urgie peste Grecia sărmană.

De data asta, ai făcut popas
Mai sus de Dunăre şi ai rămas
Pe paşnicele plaiuri moldoveneşti, atras
De oameni şi de locuri care aveau să-ţi fie
A doua patrie pe veşnicie.

Cum bine-a spus un strănepot ce-a fost
Tot învăţat ca tine, de-o mare potrivire
Cu tine şi la minte şi la fire,
Te-ai alipit de ţara ce-ţi dete adăpost
Şi-n scris întîia oară zicîndu-i România
Şi dîndu-i clar, tu cel dintîi în lume,
Firescul şi cuprinzătoru-i nume,
I-ai răspălit din plin mărinimia.
Ai arătat temeinic că ţara asta toată
E-ntreagă Dacia de altădată,
Din codrii Bucovinei pîn'la mare
Şi între cele două mari ape curgătoare,
De la apus şi de la răsărit,
Pămînt de multă vreme sorocit
Românilor din zare pînă-n zare,
Din largul şes panonic pîn-la tărîmul scit.

Tu Grecul ai rostit atunci aceste
Hotare româneşti, aşa cum peste
Mai mult de-o jumătate de veac, în urma ta,
Adînc poetul Doinei în vers le va-ncrusta.

În două cărţi pe care cu trudă le-ai compus
Aceste adevăruri române tu le-ai spus,
Apoi luînd iar drumul spre apus

Ai poposit la Lipsca, de carte vechi focar,
Şi le-ai predat cu grijă la tipar.

Vei fi aflat tu oare pe-acolo de-un titan,
Dar paşnic ca şi tine şi bun european,
Vestitul de la Weimar om deplin,
Poetic suflet nordic şi minte de elin ?

Cînd ai pornit spre casă, ai vrut să te opreşti
Din nou pe locurile româneşti
De care trainic viaţa te legase.
Nepotu-n vremea asta se-nsurase
Cu-o fată de răzăş din Nicoreşti.
Această străbunică, de viţă ţărănească,
Şi-a învăţat copiii să vorbească
Cea mai curată limbă românească,
Pe care-apoi toţi cei din neamul meu
S-au întrecut cu rivnă s-o cinstească :
Tradiţie-n familie, mereu.
Tu ai legat, obscură străbunică,
O punte strălucită şi voinică
Între Siret şi riul tesalian Peneu,
Din getica Moldovă în Grecia antică.
De tine nu se ştie nimic. Şi numai eu
Mulţumitor te port în gîndul meu.

Iar tu, strămoşule, în laşi numit
Ca profesor la şcoala domnească, ai vorbit
Acolo despre Herschel şi despre Heraclit,
Apropiînd, în strînsă legătură,
Cu curiozitate şi măsură,
Astronomia nouă de vechea-nvăţătură,
Şi mai nutrînd, în visurile tale,
Proiectul unei limbi universale.

Apoi, bătrîn, strămoşule pribeag,
N-ai mai lăsat pămîntu-acesta drag,
N-ai mai pornit în vreo călătorie
Şi te-ai întors către călugărie
Fiind de-acuma cuviosul cel
Numit de toţi monahul Daniel.
Cu grija de ceaslov şi de psaltire,
Te-ai stîns, egumen într-o mînăstire
Din Basarabia, de lingă Prut,
În anul treize' şi doi al veacului trecut.

Te-ai fi mirat în viaţă, tu spirit strict şi clar,
S-auzi vrun ghicitor vizionar
Spunînd că un îndepărtat vîlstar
Ieşit din riguroasa ta vechime
Se va-ngriji de ritmuri şi de rime
Şi te va face-n vremea lui tîrzie
Să te iveşti, din nou, în poezie,
În versuri ce cultivă trecutul şi-l invie...
(Iluzie a celui de-astăzi ? Fie !)
Să-ţi spun adio, Umbră ? Sau mai bine
Să te păstrez, strămoşule, în mine,
Să mă întorn spre vechi gîndiri eline,
Să fiu acolo ca şi-aici acasă,
Să mă-nvelesc în ceaţa luminoasă
A miturilor sacre pe care nu le curmă
Nici vechii monştri şi nici monştrii noi,
S-ajungem pe-ndelete amîndoi
Pîn'la originile fără urmă,
De unde toţi pornirăm, pe rînd, odinioară...
— Şi-apoi, la undă zisă neguroasă,
(Simţîndu-mă şi-acolo tot acasă)
Trăi-vei tu în mine-a doua oară
Cînd mă voi pierde-n marea morţii turmă ?

Iluzie şi-aceasta ? Cea din urmă !

aprilie-mai, 1978

Nu-ncâlzește soarele niciunde ca la tine acasă!

Singur la părinți, cu un tată tehnician veterinar și o mamă frunțasă în meseria de mănășareasă, doi oameni muncitori și așezați la locul lor, Octavian Iancea n-a avut multă vreme cum să simtă viața însăși, ferit fiind cu prea mare atenție de lupta cu greutățile, dar și de zbaterea zilnică pentru o bucată de piine. Ce-i lipsea lui Octavian Iancea? Băiatul a crescut înalt cit plopul, oprindu-se la numai doi centimetri de doi metri, iar în spate s-a lătit ca parcă abia mai putea să intre pe ușă. Și acum își aduce aminte de prinzurile găsite de mama, pe care le infuleca de parc-ar fi fost Fomilă, mai cu seamă că sportul i-a fost întotdeauna foarte aproape, sporindu-i considerabil pofta de mîncare și implicit gabaritul. Elev nu prea grozav la învățatură, dar totuși absolut al liceului, apoi student la Facultatea de educație fizică din Timișoara, Iancea își ocupa majoritatea restului timpului jucînd baschet (are 1,98 m, nu ?!) la Școala sportivă, apoi la Universitatea Timișoara, în divizia A. A făcut parte, ca un tânăr talentat ce era, din Lotul național de juniori, apoi din cel de tineret al țării. Ce-i lipsea lui Octavian Iancea? A absolvit facultatea și a primit post de profesor într-o comună din județul Alba, la Scărișoara. Însă iar s-au găsit oameni care l-au ajutat, pentru că a reușit să obțină clasa „negație” și un post de suplinitor la numai 15 km de casă, la Săcălaz, unde făcea naveta. Juca acum baschet la Voinea, echipă care făcea mari eforturi pentru a promova în prima divizie, dar — mărturisește astăzi — avea într-însul o mare dorință ascunsă, o nebulie copilărească și o sete de aventură, desigur gratuită. Fiind în loturile republicane de care am amintit, avusese ocazia să plece în Iugoslavia, Polonia, Cehoslovacia, Ungaria, R.D.G. — dar speranța sa nemărturisită era alta, era poate singurul lucru ce i se părea că-i lipsește. Timpurile moderne au schimbat demult vechiul dicton „Vedi Napoli, e poi muori!”. Pentru Octavian Iancea, ca și pentru mulți alți zăpăciți din lumea largă, el s-a transformat în „Vezi New Yorkul, fie ce-o fi!”. Ce-i lipsea lui Iancea? Aproape nimic. Dar dorința de aventură, această nebulie de adolescent răsfățat de viață l-au împins spre a-și părăsi fraudulos țara, alergînd după o himeră ce s-a întimplat să se numească, în cazul lui, New York — taina cea mare, visul ascuns al copilăriei, aventura vieții sale.

„Îmi făcusem pasaport cu viză de turist pentru R.D.G. La Bratislava mi-am părăsit însă colegii de excursie, mi-am lăsat toate bagajele la hotel și am pornit spre Viena, ca și cum acest lucru ar fi fost cel mai simplu din lume. De unde aș fi putut ști atunci ce mă aștepta? Era deja toamnă. M-am prezentat imediat la poliție și, pentru că vorbeam nițel germană, am încercat să explic drumul pe care apucasem de doar cîteva ore. M-au dus imediat în lagărul de la Dreikirchen, erau acolo într-adevăr trei biserici, dar și un lagăr pentru emigranți, separat prin gard de sîrmă, barieră și post de control la poartă de „restul lumii”. Clădirea avea trei etaje, la ultimul stăteau cei mai proaspeți dintre cei fugiți, cu interdicția de a coborî măcar în curte pe timp de două săptămîni, cît dura carantina. Mi-au făcut din nou fotografiile din față și din profil, mi-au luat interogatoriul, amprente... Locuiam într-o cameră în care se aflau 18 paturi, în mijloc două mese de lemn, ne sculam în fiecare dimineață obligatoriu de la ora șase, după care n-aveam altceva de făcut decît să așteptăm, așteptăm și ne plictisim, cel de acolo nu discutau decît despre cum izbutiseră să fugă din țară și cum înspre ce locuri aveau de gînd să se îndrepte, și din cînd în cînd se mai isca chiar și cîte o bătaie, oamenii devenind parcă tot mai nervoși din cauza așteptării și a nesiguranței. De două ori pe zi coboram în sala de mese, laolaltă cu transfugii mai vechi, apoi ne spălăm singuri „efectele”, două tacîmuri, o farfurie din tablă și o cană, și urcam înapoi în dormitor, plictisindu-ne în continuare. Am stat împreună cu tot felul de oameni, mi-aduc aminte de doi soți din Iași care lăseseră trei copii acasă, apoi doi țigani din Reșița care fuseseră condamnați pentru furturi și acum nu-i mai primea nici o altă țară, ca și alte asemenea specimene despre care azi, cu mîntea de acum, gîndesc că nu erau decît oameni fără nici un

rost, în vădită derută. M-a impresionat foarte tare că acolo se formaseră de fapt două grupuri: cei care fugiseră din țară peste frontieră se credeau mai breji și ne disprețuiau parcă pe noi ceilalți, cei rămași ilegal dincolo de ea! În carantină nimeni nu avea voie să scrie scrisori, dealtfel nici n-ar fi avut cum să le expedieze în lipsa oricărui contact cu lumea de afară — dar în schimb toți aveau destul timp pentru planuri, vorbind despre Australia sau America la fel de ușor ca de exemplu, nu demult, despre Lugoj sau Sighișoara. Nu-i mai puțin adevărat că erau și o mulțime de oameni care nu știau nici măcar încotro s-o apuce, completînd acte pentru emigrare în America, Australia și Canada, toate deodată, fără să cunoască mare lucru despre nici una dintre ele. Pe culoar exista un chioșc de țigări, cine avea bani putea să-și cumpere, cine nu aștepta rația săptămînală — un pachet de „Austria 3” gratis, țigări dintre cele mai proaste și mai ieftine.”

După cele două săptămîni Iancea a fost transferat în alt dormitor, aflat în așa-zisul „frei” lagăr, lagărul „liber”, primind o legitimație și „dreptul la lucru” în cadrul localității, asta în cazul în care ar fi izbutit să găsească un astfel de loc de muncă. În lagăr exista, e drept, un fel de centru de plasare la care oamenii făceau coadă de la 6 dimineață pînă spre seară, dar cel mai adesea în van. Iancea, fiind însă mai artoș la vedere — 1,98 m și aproape 100 kg — a fost preferat de localnici pentru unele munci de-ale casei, la căratul cărbunilor, cărămizilor, gunoierului din curte, a fost primit și într-o turnătorie, pentru curățatul formelor, dar după numai două ore n-a mai rezistat și a plecat, a lucrat la o tâmplărie la ambalaje, lăcuit și transportat materiale, în fine, la un siloz unde căra saci cu spatele timp de 10 ore pe zi, exceptînd ora de masă, o muncă atît de grea încît pînă și pe el era pe cale să-l doboare, dacă n-ar fi primit între timp viza de intrare în Statele Unite, pe care dealtfel o aștepta de mai bine de patru luni de zile. Aici este cazul să precizăm că, de fapt, accesul într-o țară capitalistă nu se poate face, pentru transtugi, decît exclusiv prin intermediul unei societăți specializate în materie, acele așa-zise societăți umanitare, luptînd pentru drepturile omului. În cazul lui Iancea, fiind vorba de Statele Unite, el a trebuit să ia contact cu International Rescue Committee, care a „garantat” pentru el în fața statului american, a plătit transportul, a încheiat un contract în care se stipula asigurarea unui loc de muncă, frecvențarea unei școli pentru învățarea limbii, un loc de locuit și, în caz de nevoie, ceva ajutor financiar. Pare frumos, pare bine intenționat — dar ați văzut mulți oameni din societatea capitalistă în stare să facă asemenea cadouri dezinteresate? De reținut că, în cazul transfugilor, contactarea unei asemenea societăți este obligatorie, chiar dacă cel în speță posedă ceva bani, chiar dacă el are rude care i-ar putea plăti datoriile și transportul... Nu, nu este vorba de un cadou dezinteresat — este mai mult un fel de împrumut ce trebuie returnat obligatoriu în timp de doi ani, sau, dacă e cazul, la plecarea într-o altă țară.

„Așteptasem mai bine de patru luni, cu multe zile și nopți goale, în care tensiunea ajunsese la maximum, dar acum mi se părea că-mi voi atinge visul cu mîna. Am zburat cu avionul de la Viena la Zürich, apoi Geneva și în fine New York, un avion plin cu transfugi închiriați special de I.R.C. În buzunar aveam acum un pasaport cu viză de rezident temporar, pentru doi ani, care-mi acorda și dreptul la muncă. Aveam numai 23 de ani și știți cum se spune, la vîrsta asta îți se pare că tot ce zboară se mîncîncă. Am ajuns în seara zilei de 28 ianuarie, cu un autobuz am fost duși pînă în centru, tocmai se aprindeau luminile New Yorkului, creînd o mare de lumini și de reclame multicolore, într-o vijlială de mașini ultraelegante și de sirene răsunînd la toate colțurile. Eram fascinat, mi se părea chiar mai frumos decît visasem, mi se părea de-a dreptul formidabil! Eram în fine față în față cu AMERICA! Grupul emigranților a fost cazat la un hotel din Manhattan, la „Latham” pe strada 43, un hotel de mîna a treia în cel mai bun caz, cu trei-patru paturi într-o cameră, la prețul de 7—8 dolari patul pe noapte. Cîtă

vreme locuial aici datorită față de I.R.C. creșteau, alăturîndu-se celor de pe urma taxelor de pașaport și viză, costului biletului de avion și așa mai departe, vreo 400 de dolari pe puțin, în cazul că reușea să te pui repede pe picioare. Eu îi scrisesem însă unui fost prieten, timișorean ca și mine, ba chiar vecin de casă, gard în gard, care-mi răspunsese că nici să nu mă gîndesc să merg în altă parte, să vin la el că mă va ajuta să găsească ceva de lucru. Cînd am ajuns la Romica Tufan acasă, că așa îl chema, am văzut că de fapt nici el nu avea serviciu de vreo cinci luni de zile, în timp ce soția lui, care fusese în țară profesoară de română, lucra acum la un salon, ca manichiuristă...” Cei doi au început curînd să umble împreună după locuri de muncă. În ziare existau desigur destule anunțuri, dar ce muncă de om calificat ar fi putut să facă Iancea, iar apoi celelalte anunțuri erau numai servicii dintre cele mai proaste, de muncitori necalificați sau în meserii periculoase, precum, își aduce aminte Iancea, gardă de noapte (neînarmată) primprejurul băncilor sau al fabricilor. Într-o zi s-a prezentat la o sucursală vest-germană de mașini-unelte. Oamenii l-au întrebat dacă a mai lucrat în bransă. În disperare, Iancea a mințit că da, spera să se descurce în fața unui strung mai bine decît în fața exigențelor examinatori, dar aceștia și-au dat repede seama cu ce fel de om stau de vorbă și l-au spus să revină peste cîteva luni. Spălător de vase în restaurant a refuzat să fie, de asemenea la încărcat-descărcat lăzi și saci, fiindu-i suficientă experiența din Austria. După vreo lună, angajat de un cîștit dar prevăzător cetățean american, care luase hotărîrea să-și repare casa, izbuteste să cîștige primii bani. După numai cîteva zile, Romica pleacă în Arizona, lăsîndu-l singur. Celelalte cunoștințe din lagăr se împrăștiaseră și ele. Umbra hăului prin tot New Yorkul, singur, abia bîguind cîteva cuvinte în engleză, cu buzunarele goale și burta la fel. Descooperă între timp că New Yorkul nu-i făcut numai din lumini frumos colorate și începe să se sature privind la vitrinele încărcate dar atît de intangibile pentru el. Închiriază o cameră în Queens, unul din cartierele cele mai murdare și mai rău famate ale New Yorkului, o cameră de nici 3 pe 3, cu numai un pat de fier, o masă, două scaune și un dulap vechi, pentru care trebuie să plătească 60 de dolari pe lună. Începe să se teamă. Îi place mult Statua Libertății, dar nimic nu pare să-i mai poată scoate îndoiala care i s-a strecurat în suflet. O fabrică producătoare de ceva rulmenți și lanțuri îl angajează, bineînțeles tot ca muncitor necalificat, într-o secție din care făceau parte numai muncitori străini, turci, greci, mexicanii la un loc, acolo căra bidoane, drugi de fier, curăța, ștergea, mătura, totul pentru nici 50 de dolari pe săptămîină — iar el avea de plătit chiria, mîncarea și de strîns bani pentru a achita datoria la I.R.C.

„La începutul lunii martie am aflat, la o agenție de plasat muncitori străini, despre un loc de muncă la o benzinărie în statul New Jersey, lîngă Trenton, cam la 150 de kilometri de New York, pe care de-acum nu-l mai consideram orașul visurilor mele. Învătasem între timp că pe cererile de angajare, care conțineau în afara datelor obișnuite (legate de identitate, înălțime, greutate, culoarea... pielii) și o rubrică în care erai întrebat dacă ești dispus să accepți orice fel de muncă, trebuia să scrii apăsător DA, dacă doreai să ai într-adevăr o șansă. Apoi, întîlnisem și destui cetățeni americani care nu aveau nici ei nimic de făcut, unii primind ce-i drept ajutor de șomaj, cam 50—70 de dolari pe săptămîină, ceea ce desigur în S.U.A. e chiar foarte puțin. Am acceptat deci imediat, mă gîndeam că serviciul la o stație de benzină se învață aproape pe loc, și chiar așa a și fost, numai că trebuia să muncesc numai de noapte, de la 22 la 8 dimineața, zece ore la rînd în șase din cele șapte zile ale săptămîinii, cu... o noapte liberă, cea de miercuri spre joi. Ceea ce făceam eu, făceau și muncitorii americani, numai că ei lucrau doar ziua și dealtfel primeau cam cu 70—80 la sută mai mult! Și totuși se părea că dădusem peste un post dintre cele mai bune la îndemîna muncitorilor emigranți, pentru că simțeam invidia celorlalți. Prieteni n-am

prea izbutit să-mi fac, doar un mexican și un alt român erau singurele mele cunoștințe mai apropiate. Dacă te apuca să stai de vorbă cu un american, primele întrebări erau întotdeauna „unde lucrezi?”, cît cîștigi?, cîți bani ai în bancă?” Cu restricții mari de tot, la care nu mă crezusem niciodată în stare, izbutisem să agonisesc o brumă de dolari la bancă, dar suma nu putea reprezenta nici pe departe un argument convingător pentru o prietenie... trainică. Într-o bună zi am întîlnit un ofițer care luptase în Vietnam, un om gheboșat și marcat pe viață de anii petrecuți departe de casă, în război, care m-a întrebat de unde vin. Din România, i-am răspuns. Și atunci de ce ai venit aici?, s-a mirat, iar eu pur și simplu că n-am mai știut ce să-i răspund, era dealtfel prima dată cînd cineva mă întreba apăsător ceva despre destinul meu. De atunci am început să mă întreb și eu, aproape în fiecare noapte, cînd așteptam să răsără din șoseaua pustie vreun automobil și, eventual, un bacșiu de cîțiva cenți. Face totuși o ultimă încercare disperată, intră în sala de antrenament a unei echipe universitare de baschet. În sportul american, și cu atît mai mult în baschet, nu-i însă deloc ușor de pătruns dacă ești străin. Nu-și amintește dealtfel de mai mult de 3—4 nume de jucători străini activînd în S.U.A., indiferent de sportul practicat, mai puțin fotbalul, desigur! Cei de acolo îl privesc cu suspiciune, nu-i prea interesează fosta prezență în loturile de perspectivă ale țării și nici faptul de a fi evoluat aproape o lună de zile în prima ligă austriacă, ei îl pun să joace și nu par prea încîntați la sfîrșit, dar îi propun să încerce, să mai vină la antrenamente și apoi, dacă o putea trece testul de atestarea ca jucător, poate va fi luat mai aproape de echipă. Așa ceva era însă imposibil pentru Iancea, cum ar fi putut el să se antreneze cîte 5—6 ore pe zi, în două ședințe, cînd noaptea de noapte turna benzină în rezervoare timp de 10 ore și cum ar fi putut susține un asemenea efort fără o hrană corespunzătoare?! În aprilie stația de benzină se desființează, intrucît proprietarul nu mai putea face față concurenței. Iancea rămîne iarăși pe drumuri — dar între timp se hotărîse: se va întoarce în țară, chiar cu orice risc!

„Nu prea aveam eu cum să știu acolo, în New Jersey, care erau ultimele hotărîri ale statului nostru cu privire la emigranți, dar eram decis să mă întorc oricum, pentru că nu mai rezistam. Părinții îmi scriau mereu, mama mă implora pe pagini întregi udate cu lacrimi să înțeleg că numai dacă mi-am pierdut mîntiile aș putea continua să aduc rusine familiei, iar tata săracul, sperînd că măcar acum mi-o fi venit mîntea la cap, după cele pătimate printre străini, îmi zicea, n-o să-l uit niciodată, măi băiatule, nu te-ncâlzește soarele niciunde ca la tine acasă! Mi-am plătit datoriile la I.R.C., cu 300 de dolari am cumpărat un bilet de avion pînă la Viena, iar acolo m-am prezentat la ambasada noastră, crezînd c-o să fiu certat tare pentru toată nebulia, pentru stupida greșeală ce-o făcusem. Cei de acolo m-au primit însă foarte bine, nici nu mă așteptam, mi-au spus că nu sînt singurul care hotărîsc să mă întorc și că nu trebuie să-mi fie frică de nimic.” Tot acolo i s-a cumpărat și bilet de tren pînă la Timișoara, încît în 7 mai era înapoi acasă, cu numai o sacoșă pe umăr și cam aceleași haine cu care plecaseră nouă luni mai devreme, s-a dat jos din tren, de parcă venise de la un meci în provincie, și tot așa și-a reluat în scurt timp și viața, încercînd să uite și să-i facă și pe ceilalți dimprejurul său să uite de pata așezată chiar de el pe viața ce-i aparțină. În toamnă a primit deja un alt post în învățămînt, acum are ore la un liceu industrial din Arad și din cînd în cînd, parcă din ce în ce mai rar, își aduce aminte că a văzut America și New Yorkul. O nebulie care, cum zice astăzi, l-a costat totuși prea mult. La o lună după ce se întorsese în țară i-a murit tatăl, dar bietul om a părut împăcat cu gîndul, mulțumit că fiul său i-a ascultat pînă în cele din urmă sfatul și a înțeles că, vorba lui, niciunde soarele nu încălzește așa de bine ca la tine acasă...

DUMITRU GRAUR ■

Reportaj pe meridianele Asiei

R. S. Vietnam

Mai mult decît un simbol

Cărămidă dinții a străvechii civilizații vietnameze — iată o fericită expresie care, lansată demult, de nu se mai știe cine — avea să devină un adevăr fundamental al realității țării vertebrate de lanțul munților Truong Son și de nădejde cumpănită de cele două mari delte. Iar astăzi, chiar dacă oul primordial al bobului de orez nu mai poate și n-ar mai putea circumscrie întregul univers al unei națiuni și al unei țări angajate pe calca dezvoltării moderne, impetuoase, sub semnul socialismului, planta ce e hrana cea de toate zilele a locuitorilor acestor pămînturi se constituie într-un veritabil simbol al marilor virtuți ale unui harnic și înzestrat și curajos popor. Orezul — spun istoricii Vietnamului — a fost din timpurile cele mai vechi un traic și indisolubil liant al colectivității vietnameze. Migăloasa, trudnică, subtilă și existențială indeletnicire a riziculturii — observă comentarii — a făcut ca toate energiile și resursele, toate posibilitățile și capacitățile oamenilor acestor meleaguri de aluviuni și ape să se înmănușeze într-o atotcuprinzătoare confluență de fluvii umane ce-și urmează drumul, de neabătut, spre o viață mereu mai bună, în condiții naturale și împrejurări istorice de atîtea ori atît de vitrege.

Căci pe pămîntul Vietnamului orezul a crescut și a dat bob rodnic întotdeauna. Bătălia orezului, vietnamezii n-au pierdut-o niciodată, nici împotriva secetei sau a inundațiilor, nici împotriva cotropitori-

lor veniți din afară. În neîntreruptă, pașnică și rodnică bătaie la orezul, i-am cunoscut pe oamenii Vietnamului pretutindeni pe teritoriul țării: în larg desfășuratele delte ale Mekongului și Fluviului Roșu, în penumăratele carioaje perfect orizontale ale orezăriilor din zonele de cîmpie, pe terasele ce ordonează geometrie relieful hirsut al ținuturilor de munte...

Un vast și rodnic efort, de totdeauna și de fiecare zi. Ce înseamnă aceasta, bunăoară, în zona Mekongului? Un zid înalt de zece metri, gros de doi metri, care ar încinge pămîntul pe la Ecuator, adică masa de pămînt și de piatră însumind 800 de milioane de metri cubi pe care cei 10 milioane de locuitori ai deltei urmează să o pună în mișcare, pînă în 1980, pentru a stăvili inundațiile, pentru a drenea pămînturile acoperite de apă, pentru a iriga orezăriile în sezonul secetos și a spori la două sau trei recoltele anuale...

Și tot pe binecuvîntatul teren ursit orezului, într-o cooperativă rizicolă înfrățită cu o unitate agricolă aflată la peste 10 000 km depărtare, în România, aveam să cunosc oameni însuflețiți de cele mai calde gânduri și sentimente față de poporul și țara noastră, oameni care, dincolo de atîtele distanțe geografice, îi simt pe agricultorii din marea Cîmpie Română, lucrînd pe același ogor. Al prieteniei.

CORNELIU VLAD ■

R. P. Chineză

Modernizare — un obiectiv însuflețitor

Tirgul de la Canton este, în aceste zile, un loc de mare atracție. Oameni de afaceri, vizitatori din multe zone ale lumii iau contact cu cele mai importante și mai noi produse ale economiei chineze destinate exportului. Expresie a avîntului cunoscut în anii de după eliberare, industria prezintă: mașini-unelte cu program, utilaje pentru industria textilă, grafică și chimică, diferite tipuri de tractoare, între care se impun atenției cele destinate însămintării orezului. Produsele expuse acoperă peste 50 000 metri pătrați.

Fabrica de aparate de radio din Nanking se prezintă cu exponate de înaltă tehnicitate. Între acestea aparatele de radio „Pandra” (Ursul) — în peste 10 variante — este solicitat în peste 40 de țări ale lumii. Experiența constructorilor de aici a căpătat noi dimensiuni odată cu înzestrarea întreprinderii cu o tehnică modernă. Televizoarele pentru emisiunile color — adevărate bijuterii, cu o imagine tulburător de expresivă — se bucură de înalte aprecieri. În cronică acestui obiectiv economic sînt înscrise realizări de prestigiu: aparatul electronic pentru industria petroliferă, ca și pentru cercetările geologice și meteorologice. Hărnicia acestui colectiv este materializată și în contribuția la realizarea stației și aparatului pentru cercetarea spațiului cosmic.

Fiecare tip de aparat de radio, televizor, calculator etc. se impune nu doar prin înalte performanțe acustice și vizuale ci și printr-o elevată formă. Experiența acestui harnic colectiv a fost împărtășită unor delegații din peste 80 de țări ale lumii. Măiestria și cutezanța muncitorului chinez sînt în plin mars pe verticala celor mai înalți parametri ai calității.

Cu inegalabilă artă a muncitorului chinez am făcut cunoscîntă și la Fabrica de porțelan din Ciangsa. Emulsa rezultată din combinația caolinului cu diferite substanțe minerale parcurge un drum de sute de metri, printr-un sistem de conducte. Din roata acționată mecanic, produsul trece prin zece de mîini, fiecare adăugîndu-i un plus de gingăsie și frumusețe. Peisajul din zonă, tradițiile re-

prezintă sursele de inspirație pentru artizanii acestei tehnici.

„Ogoarele din jurul orașelor Pekin, Șanghai, Hancen, Canton afișează în aceste zile o ținută de mare gală. Orezul, griul, rapița... grădinile de legume se înfățișează privirii într-un tablou mirific.

Măiestria țărănului chinez în sporirea rodniciei pămîntului pare inegalabilă. Cit de mult e pretuit pămîntul și apa ne-am convins vizitînd complexul de irigații Saosan din provincia Hunan. Grandioasa lucrare, care acoperă o regiune deluroasă pe o suprafață de 2 500 kilometri pătrați. Semnalul angajării acestei zone, a cărei structură geologică parcă e formată din zgură roșie, a fost dat în iulie 1965. Sub îndrumarea tovarășului Hua Kuo-fen, peste 100 000 de țărani au început lupta pentru supunerea naturii. Printr-un efort demn de admirație, parte din apa riului Lien shui a fost deviată într-un imens lac de acumulare. Două canale principale de aducțiune lungi de 240 kilometri și o rețea de 26 canale apeduct și 252 kilometri canale ramificații cu un debit total de peste 2 700 metri cubi se îndreaptă spre sute de cabine. Prezîntîndu-se sub forma unor amfiteatre, fiecare cabină poartă azi pe umeri plantații de orez, griu, mei. Grădinile de zarzavat și citrice, piercîci, mere și pere par suspendate, proiectîndu-se în razele soarelui un spectacol feeric.

Directorul zonei de irigații, Cen I-hua prezintă sintetic roadele acestei revoluții în cultura pămîntului: suprafața de pe care se scoț două recolte de orez a crescut de la 25 la 95 la sută. Producția de cereale a crescut de la 190 000 la 475 000 tone. Din apa lacului de acumulare și canalele de irigații se scot anual în medie 20 000 tone de peste. Și tot din apa trecută printr-un sistem de 10 microcentrale primesc lumina electrică. Cei peste 800 000 de locuitori care trăiesc în zona complexului de irigații duc azi o viață demnă, fericită.

Complexul de irigații Sansan reprezintă o imagine vie despre ceea ce numim adesea: agricultură modernă, socialistă.

colonel CONSTANTIN ZAMFIR ■

OCHII ȘI URECHILE LUMII

Fenomene noi în criza tauromahică

De vreo 35 de ani — susțin specialiștii — se constată existența unui dezechilibru profund între tauri și oameni, în luptele din arenele coridelor. E adevărat că preocupări mai presante — un război, de pildă, mondial între oameni, apoi grija obsedantă de a inventa arme și mai ucigașe, urmată de grija de a nu te omori cu aceste arme ci doar de a echilibra arsenalele — nu au permis umanității să dea toată atenția dezechilibrului, crizei instalate în lumea tauromahică. Rău a făcut, căci și aici, și în această criză, apar fenomene proprii luptei dintre nou și vechi, ceea ce este cit se poate de bine și de interesant. Criza se manifestă, de mult și pe scurt, astfel: toreadorul a devenit tot mai puternic avînd de înfruntat tauri din ce în ce mai neputincioși. Firește că o asemenea situație a fost și este înfrîntătoare și nu contribuie de loc la gloria omului, precum scria un critic tauromahic de certă valoare: „această slăbiciune a animalelor desfigura rușinos o luptă inventată de om, pentru om”. Așa pusă problema — în lumina dramatică și ciocnirii dintre rușine și egoism — merită să consemnăm care ar fi cauzele pentru care taurii au devenit tot mai nevolnici, punînd omul în penibilă situația de a-i ucide fără a întîmpina o serioasă rezistență, fără riscul de a fi ucis el, omul, care, după alți specialiști, ar suna dealtfel foarte mindru.

O cauză ar fi febra aftoasă.

O alta ar fi regimul alimentar.

După expertul George Dubos, tendința contemporană a taurilor, o dată intrați în arenă, de a nu se ține pe picioare, gata-gata să cadă umili și detestabil în genunchi, se explică printr-un exces de selecție artificială în hergheliile specializate, ceea ce le-ar fi afectat rezistența, fenomen cunoscut și din istoria unor case regale, a unor familii aristocratice unde o consanguitate prea bine calculată a dus la apariția unor specimene de infanți impotenți și chiar blegi.

Dar inditerent cărei cauze am înclina să-i dăm crezare, în anul 1978 fix — cel puțin la feria din Sevilla — a avut loc o modificare în acest dezechilibru. Și anume: conform aceleiași critic tauromahic, „în anul acesta au apărut tauri care se țineau mult mai bine pe picioare”. Am putea fi mulțumiți, mai puțin îngrijorați de destinul coridelor, dacă această modificare n-ar fi purtat în adîncul ei propria contradicție: în loc să se arunce în luptă, fiind mai puternici și mai puțin blegi, taurii scurtau cu copitele lor solul nisipos al arenei, neînțîind nici un atac. Pentru toți cunoscătorii, acest ciudat, acest extrem de ciudat semn a fost un indiciu cum nu se poate mai elementar și mai grav al refuzului lor de a se mai război cu omul, de a-l lovi sau de a se apăra, de a ucide sau de a fi ucis. Taurul a început să refuze să moară — așa au citit specialiștii în acele semne abracadabrante de pe nisip. Și au rămas perplecși. Să fi pătruns pînă și în tauri, oricît de elementar, oricît de firav, acel deznod de a muri care pentru mulți filozofi ar fi o trădătură distinctă a vieții în secolul 20? Același critic citat nu ezită să scrie că prin asemenea semne, prin acest rudiment al „obiecției de conștiință” în lumea animalieră, „orice coridă devine ca meciul de box din Luminele orașului” — minunea aceea în care Chaplin face pe dracul în patru ca să nu lovească dar mai ales să nu fie pălit.

Apariția chaplinismului, a deznodului de violență absurdă și inumană, fie și în viața taurului — fiindă socotită de atîția drept monstruoasă, fără de minte, puțină la simțire — mi se pare una din cele mai poetice, politice, năzdrăvane, într-un cuvînt: bogziene, idei care a tresărit în acești ani de pace grea pe pămînt și n-aș ezita să recomand sutelor și sutelor de comisii și subcomisii și sub-subcomitete care studiază viitorul dezarmării să se plece asupra straniilor semne lăsate de copitele taurilor în nisipul coridelor, încercînd să dezlege aceste hieroglife care închid în ele, obscur, teama, rușinea și patima de a trăi.

RADU COSAȘU ■

Știința pe mapamond

Să învățăm dormind?! (II)

Cu cîțiva ani în urmă, un profesor dintr-un liceu parizian a încercat o ciudată experiență a cărei relatare seamănă cu o poveste. După terminarea orei de istorie despre crearea Romei, profesorul închide cartea. Mai mulți elevi se miră — li se pare foarte curioasă senzația că au învățat deja o bună parte din curs! Profesorul lor, domnul Genovay, a pus la punct, cu ajutorul unui psihotehnician, un text de 75 secunde cuprinzînd esențialul cursului ce-l preda: date, citate și citeva fapte esențiale legate de evenimentele acestei perioade istorice. Acest text a fost înregistrat pe un magnetofon special realizat, cuplat cu un aparat vorbitor plasat la urechile unor elevi aleși pentru a participa la această experiență. Elevilor li s-a spus că aparatul, difuzînd muzică la slabă densitate, îi va ajuta să adoarmă... Într-adevăr, odată cu venirea serii, aparatul a început să difuzeze muzică, dar, la un moment dat, după ce elevii au adormit, aparatul a început să „șoptească” rezumatul cursului de a doua zi. La orele 3, spre dimineață, magnetofonul a difuzat din nou rezumatul cursului și, în sfîrșit, la ora 6, a „repetat” lecția. În momentul cînd s-au deșteptat, elevii, deși nu erau conștienți de asta, ascultaseră de trei ori rezumatul cursului, fiind deja sensibilizați. Dar nu numai atît: ei au fost astfel pregătiți nu numai să înțeleagă cursul, dar chiar să și-l rețină. Rezultatele au fost edificatoare: la întrebările scrise puse de profesor, elevii ce suportaseră această experiență au dat cu 63% răspunsuri mai exacte decît cele date de către grupamartor formată din elevi de același nivel!

Încurajat de aceste rezultate, același

profesor s-a decis să încerce o experiență și mai revelatoare, asupra unei grupe de elevi mediocri, alegînd, pentru grupa-martor, elevii cei mai străluciți din clasă. Stupoare! La ascultare, elevii care au fost supuși experienței și care, repetăm, aveau cele mai proaste rezultate la învățătură, au obținut note cu 15% și 20% mai mari decît cele obținute de elevii cei buni din grupamartor.

★
Cu toată noua amploare pe care cercetătorii vor să o dea hipnopediei, ea este încă în Occident, ca și în vechiul Orient, apanajul citorva privilegiați, iar aplicațiile practice sînt, deocamdată, rezervate citorva grupuri restrînse. Materialul necesar pentru punerea în practică a metodei nu există „pe piață”, și nici nu se poate adapta pe considerente ușor de înțeles: nu se pune problema utilizării unui om-repetitor! În Franța cercetătorii care se preocupă de hipnopedie nu beneficiază de nici un ajutor, de nici o subvenție. În schimb, în S.U.A. și în U.R.S.S., laboratoarele întregi lucrează pe această problemă, iar rezultatele sînt pe măsura posibilităților oferite.

Anul acesta la Paris se va ține Congresul mondial de hipnopedie. Se pare că vedeta acestui an va fi franceza, întrucît cercetătorii francezi au pus la punct un aparat special adaptat ce va permite tuturor să utilizeze fantasticele posibilități ale acestei metode de învățare. Aparatul ar fi posibil să fie pus pe piață chiar în acest an. S-ar putea deci, ca în noul an școlar, să avem o nouă imagine a claselor: cei mai buni elevi dormind în timpul orelor de curs, sub privegherea profesorilor lor...!

Dreptul la pace, dreptul la viață — un drept fundamental, suprem al tuturor popoarelor

Pînă la 23 mai 1978 au mai rămas doar cîteva zile. Această dată reprezintă pentru contemporaneitate și, prin posibilitatea ei rezultate, pentru memoria umanității un eveniment fără precedent: începe, sub egida Națiunilor Unite, sesiunea specială consacrată dezarmării.

Dezbaterea problemelor complexe ale păcii mondiale în cel mai reprezentativ forum al planetei este recunoscută astfel ca un obiectiv cardinal al vieții internaționale, care interesează vital toate națiunile lumii. Este pentru umanitate un moment de opțiune gravă și responsabilă, de speranță, un moment care se poate împlini numai prin apelul la faptă, la măsuri concrete, care să îndepărteze și apoi să elimine războiul, acest coșmar ce amenință existența popoarelor.

Felul în care România socialistă privește în permanență problemele dezarmării, responsabilitatea și consecvența ce caracterizează politica țării noastre, activitatea președintelui Nicolae Ceaușescu capătă acum, în preajma deschiderii sesiunii speciale, o strălucită sintetizare într-un document cum este „Hotărîrea Comitetului Central al Partidului Comunist Român privind poziția României în problemele dezarmării și, în primul rînd, ale dezarmării nucleare”, recent dezbătută și aprobată de Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R. Efectuînd o profundă analiză a realităților internaționale, a principiilor proceselor politice, economice și sociale care au loc pe plan mondial, documentul evidențiază cu pregnanță imperativul încetării cursului inarmărilor, al elaborării și aplicării neîntîrziate a unor măsuri eficiente de dezarmare.

Trăim într-o lume în care se produc noi și ample mutații în favoarea forțelor păcii, democrației și progresului social, în care se afirmă tot mai puternic dorința popoarelor de a-și organiza viața potrivit propriei voințe, de a se dezvolta liber și independent. Trăim într-o lume în care se ascut contradicțiile internaționale, se intensifică lupta pentru o nouă împărțire a lumii, a zonelor de influență. Trăsînd tabloul complex al acestor tendințe contradictorii prezente pe arena mondială, Partidul Comunist Român, guvernul României socialiste consideră că trecerea la măsuri concrete de dezarmare constituie o parte inseparabilă a procesului de îmbunătățire a relațiilor politice pe plan mondial, de creștere a încrederii între state, de consolidare a destinderii internaționale.

Într-o lume în care relațiile dintre toate țările s-ar întemeia cu consecvență pe principiile independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne, integrității teritoriale, avantaju-

lui reciproc, nerecurgerii la folosirea forței sau la amenințarea cu forța, cursa înarmărilor ar fi un nonsens, s-ar autoelimina din activitatea statelor. Afiți timp însă cît mai există relații de dominație, asuprire și exploatare, cît mai există grave decalaje de dezvoltare între state, cît sînt încă prezente în diverse puncte ale planetei focare de tensiune, limitarea înarmărilor, aducerea în prim-planul vieții internaționale a problemei dezarmării, în primul rînd a celei nucleare, constituie o sarcină primordială a contemporaneității.

Pentru că acumularea fără precedent a forței distructive pe suprafața Terrei în condițiile unor dificultăți de dezvoltare, de existență, cu care se confruntă omenirea reprezintă o uriașă risipă, o imensă frustrare a popoarelor, creează noi relații de dependență, favorizează extinderea unor fenomene sociale precum violența, criminalitatea, terorismul. În planul de ansamblu al vieții internaționale, demențiala competiție a distrugerii generează o stare de neîncredere și suspiciune între state, frînează procesele pozitive de înțelegere între popoare, de dezvoltare a colaborării. În numele stabilirii unui fals echilibru — un echilibru al forței și al terorii — este obturată calea firească a reducerii potențialelor militare, a edificării unui echilibru real, prin reducerea continuă a armamentelor, realizată sub un control adecvat, riguros. Sînt toate acestea elemente ale demonstrației conținute în documentul C.C. al P.C.R., pe care se sprijină ansamblul de propuneri concrete ale României ce vor fi aduse în fața înaltului forum al O.N.U.

„Istoria, generațiile de azi și de mâine vor judeca activitatea fiecărui guvern, a fiecărui stat, a fiecărui conducător politic nu după vorbe sau declarații de principii, ci după criteriul faptelor, după acțiunea concretă, după aportul real la cauza dezarmării”. În acest spațiu de referință al faptelor, poziția României s-a concretizat consecvent, prin propuneri realiste, imperativul dezarmării însuși, în primul rînd al dezarmării nucleare, fiind înscris ca obiectiv esențial în documentele Congreselor P.C.R., în Programul partidului, în gândirea politică și întreaga activitate internațională ale tovarășului Nicolae Ceaușescu. În 1975, din inițiativa președintelui nostru a fost elaborat și prezentat la Națiunile Unite documentul „Poziția României în problemele dezarmării, în primul rînd ale dezarmării nucleare și în instaurarea unei păci trănicioare în lume”, în care era inclusă propunerea convocării unei sesiuni speciale a O.N.U., pe problemele dezarmării, propunere pentru a cărei transpunere în practică țara noastră a conlucrat strîns cu alte state.

Fără îndoială, această problemă se

afli de multă vreme în atenția forumului internațional, însă rezultatele obținute pînă în prezent nu sînt de natură să ofere concluzii optimiste, nefiind depășită încă faza angajamentelor formale, a declarațiilor de intenții. De aceea, se impune acum ca, în cadrul larg și reprezentativ al O.N.U., să se facă simțită participarea activă a tuturor statelor, să se facă auzit glasul hotărît al popoarelor. Pentru ca sesiunea specială în problemele dezarmării să inaugureze calea unui proces efectiv de dezarmare, Partidul Comunist Român și Guvernul Republicii Socialiste România consideră că trebuie avute în vedere și convenite consensuri asupra unei serii de măsuri între care: „înghețarea” cheltuielilor militare, a efectivelor militare și armamentelor la nivelul anului 1978 și trecerea la reducerea treptată a acestora; asumarea de către statele a angajamentului ferm de a nu mai amplasa noi trupe și armamente pe teritoriul altor state; reducerea treptată a activităților blocurilor militare, ca măsură tranzitorie spre desființarea lor concomitentă; realizarea dezangajării militare la frontierele dintre state; aplicarea integrală și generalizarea la scara tuturor continentelor a unor măsuri privitoare la dezarmare înscrisă în Actul final al Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa.

Măsurile concrete propuse de România au în vedere și modalitățile de transpunere în practică, controlul ce trebuie înfăptuit prin Organizația Națiunilor Unite, convenit cu acordul tuturor statelor interesate, posesoare sau neposesoare de arme nucleare. Partidul Comunist Român și guvernul României socialiste împărtășesc ideea constituirii în cadrul O.N.U., sub directa autoritate a Adunării Generale, a unui Organism internațional pentru dezarmare.

Toată această argumentație strînsă, lucidă, prezentă în Hotărîrea Comitetului Central al Partidului Comunist Român privind poziția României în problemele dezarmării și în primul rînd, ale dezarmării nucleare, argumentație completată de un set de propuneri de o inestimabilă valoare practică, reprezintă în fapt un apel puternic pe care poporul român, partidul său comunist îl adresează umanității în acest moment decisiv de care se leagă speranțele de pace, șansele civilizației. „Depinde în primul rînd și în mod decisiv — subliniază documentul C.C. al P.C.R. — de popoare, de acțiunea lor viguroasă și convergentă ca spectrul unui cataclism nuclear să fie pentru totdeauna înlăturat, ca societatea umană să înainteze spre o lume fără arme și fără războaie, o lume a păcii și conlucrării pașnice”.

DOINA IOVANEL

MONDC UMANO ?

„Distracția” lui Niarchos jr.

Abia luase sfîrșit vacanța de iarnă a elevilor. În acea zi, Atena era, totuși, plină de vilegiatură. Pe aeroport domnea o agitație aproape neobișnuită. Lumea, atît de pestriță, avea cel mai mic numitor comun febrilitatea imortalizării pe peliculă a prezenței în acest atît de celebru oraș cu atît de multele și faimoasele monumente. Pe o stradă, alături de numeroși turiști, mulți dintre autohtoni treceau nepăsători pe lângă acel somptuos building ce adăpostea birourile armatorului Stavros Niarchos. Într-una din încăperi, la cei 69 de ani, își surprindea încă mulți colaboratori prin prezența sa atît de matinală. Cu toate că nu era singura dată cînd proceda astfel. În dimineața respectivă, ochii săi albaștri, apoși, îi erau înroșiți. Bărbații tremura insistent atunci cînd nu stringea cu forță între dinți portofelul său de jad în care punea o țigară pe care avea curajul, plăcerea și răbdarea să și-o facă singur. Cu o seară înainte își permisesese o nouă escapadă (a cîta oară?) pentru că în pofida vârstei amintite și a celor 5 căsătorii (și a altor evenimente furtunoase ce-l caracterizaseră) se simțea singur dar capabil încă să reziste tentațiilor și valurilor vieții.

Dar tot în dimineața respectivă, liniștea aceea în care Stavros fuma a fost brusc spartă de prezența unei secretare ce-l ruga să ridice telefonul. Era chemat de la Londra pentru o comunicare importantă și urgentă. În fracțiunile de secundă ce au precedat ridicarea telefonului bătrînul lup de mare s-a gîndit, evident, la afacerile sale — poate vreun mare vas a pățit ceva, poate compania de asigurări „Lloyd's” are vreo știre deosebită, poate vreun armator concurent dorește un pact și cite altele. Numai pe mezinul său — Costantino, 15 ani — nu i-a dat prin gînd să-l aibă în vedere. (Costantino este al patrulea copil al lui Stavros cu Eugenia Livanos — a treia soție a armatorului). Ceilalți sînt: Philippe, 24 de ani, Spyros, 22 ani, Maria Isabella, 18 ani. Lor li se adaugă și sora vitregă Elena (mamă — Charlotte Ford, prima soție a lui Stavros).

Cum se întîmplă adesea, Costantino, ca mezin, a beneficiat de un tratament special, de condiții excepționale de pregătire pentru a prelua, cîndva, cirna acelei mari nave al cărei proprietar este încă tatăl său. Așa că fiulețul cel mic a fost trimis la studii la severul și vestitul colegiu Gordonstoun. Acolo, Costantino primea anual din visteria tatălui exact trei sute mii de lire, ceea ce înseamnă cam mult. Sau chiar excesiv de mult. Așa se face că tînărul colegian tot aruncînd banii în stînga și în dreapta, uitînd să se mai dedice și învățaturii, lucru pentru care, în fond, se afla acolo, a ajuns și la hașis. Mai întîi a încercat, apoi a cumpărat en gros și a oferit și altora. Însă, cum spuneam, la Gordonstoun, severitatea și disciplina primează, iar cum Costantino Niarchos a fost prins în flagrant delict, a fost exmatriculat imediat. Nu au contat, în luarea deciziei, nici piperata sumă ce-o plătea „papa” ca taxă, nici criza în care se zbate colegiul amintit, nici puterea financiară a lui Stavros Niarchos.

Aceasta era deci știrea importantă ce i se comunica în acea dimineață bătrînului nostru armator și la auzul căreia a tresărit ușor. Pe urmă, după cîteva momente de tăcere, a ordonat să i se trimită avionul special pentru a-l readuce la Atena pe Costantino. Cu sau fără hașis? Dar nu știm dacă asta-i întrebarea.

PETRE NICOLAE

PARADOXURILE SUPERCIVILIZAȚIEI

„Încotro ?”

Într-un liceu din Milano un profesor de istorie, Gian Morlatti, a luat inițiativa să testeze reacțiile elevilor față de subiectul numărul unu al actualității italiene: terorismul. Formularul tip pe care l-a împărțit în cîteva clase cuprindea 12 întrebări cît se poate de simple, urmînd ca răspunsurile respective, să contureze, fără ambiguități, portretul terorismului peninsular, așa cum îl recepționează tînăra generație. Faptul că profesorul Morlatti a avut o asemenea curiozitate se înscrie în ordinea firească a lucrurilor. Toată lumea în Italia discută, pe bază de probe arhiabundente, problema violenței, fie că ea se încadrează în capitole nuanțat distincte precum terorism, furtișag mărunț, gangsterism de tip Capone sau contrabandă.

Cert este că liceenii milanezi (și probabil că nu numai ei riscă o asemenea atitudine) au răspuns la sondaj într-o unanimitate spontană că violența este un proces normal, ceva intrat în comun. În fața stupefăcției corpului profesoral, elevii au argumentat, decizi și fără complexe, că violența se

vinde și se cumpără ca orice marfă și se practică pe scară largă ca o meserie. Ei au dat detalii care nu ar mira pe nici un sociolog: violența, ca intruchipare a atletismului ofensiv, se difuzează, cu farmec, la televiziune, în cinematografe, în presă și în standurile librăriilor. Din tragedii pruncie și pînă la maturitate pistolul în cîngătoare și furuștii pneurilor de mașină pornită repede reprezintă imaginea cea mai familiară în Italia ultimelor două decenii. „Dacă vîrstnicii, au replicat liceenii, ar avea ceva împotriva violenței, atunci nu i s-ar face publicitate iar răufăcătorii ar fi pedepsiți cum se cuvine”.

Dincolo de simplificarea copilărească a chestiunii, esența dilemei rămîne valabilă. Intrucît media de vîrstă a celor care au dat acest răspuns nu a depășit 14 ani, doi gazetari de la „Corriere della Sera” s-au decis să coreleze, în sistem comunitar, optica tînerei generații față de cel mai semnificativ spectru al actualității, ajutîndu-se de răspunsuri asemănătoare deținute de alți profesori la Hamburg și Marsilia. Cartea se va numi, după merit, „Încotro ?”

Războaie și păci

În foarte numeroasele reuniuni ale partenerilor Comunității economice vest-europene, fie axate pe probleme globale, fie extrem de specializate, s-a reușit conturarea unui consens devenit, cu ani, tradițional: dosarul Pieței Comune se poate aborda, dar nu și soluționa cu aceeași cordialitate. În consecință, elementele spinoase se transformă, între două înțîniri, în ceva și mai rău — să le spunem războaie — iar pacea care urmează devine un amabil armistițiu. Au existat astfel războaie ale ouălor și, pentru evitarea unor retrospectivisme metafizice, ale găinilor. S-au mai declanșat un război al vinului, altul al lactatelor și, pe un front mai lung, care a vizat implicarea colegilor niponi, al textilelor.

Aceste „războaie” cu păcile aferente sînt marcate de pitorești întîmplări, care nu au nimic bucolic, dar se preferă o tratare de acest gen. Spre exemplu, de curînd, sute de agricultori bretoni au oprit cu pieptul — cum se spune — un convoi de autocamioane care importau în Franța carne din alte țări comunitare. Tot de curînd, cîteva sute de vase pescărești au închis portul

capitalei daneze, legîndu-și cabluri între ele, ca o expresie a nemulțumirii pescarilor față de politica piscicolă a guvernului de la Copenhaga. Asemenea incidente probează, fără drept de apel, că cel puțin într-un sector — agricultura — nu s-a putut găsi un „menu” comunitar care să-i satisfacă, în egală măsură, pe toți cei 9 comesei. Francezii preferă vinul propriu și italianii de asemenea. Olandezilor le place laptele olandez, britanicilor, carnea britanică, belgienilor propria brînză etc. Aceasta cu atît mai mult cu cît practica a demonstrat că un menu comunitar pe mese luate separat costă mai mult. S-ar părea că aici se află nodul gordian și anume că import-exportul privit global contrazice instinctul de conservare al producătorilor luați per capita. O asemenea poziție nu incriminează „autostrăzile colaborării”, cum denumesc cercurile comunitare căile comerțului reciproc, ci... procentele adăugate cu toptanul la masa cea de toate zilele și pe care îl achită nu marile firme agricole, ci tot agricultorii și aceasta în numele unui armistițiu care nu este al lor ca și războaiele ouălor, găinilor, vinului...

RADU BUDEANU

În concluzie...

Penibia evoluție de miercuri a tricolorilor, în amicalul cu Espanol, conjugată cu miringerea de duminică, cum treburile recunoscut ca unprezece noastre a avut ceva mai multă amuzică, și asta datorită adversarului prestigios, precum și calitatea jocului din meciul cu Bulgaria, meci câștigat, dar cum: nu ne lăsa nici o speranță în ce privește știința fotbalistică a lui Covaci.

Dar să fim mai expliciti. De ce îl acuzăm pe Covaci? Și de ce nu mai avem răbdare, cum n-am avut răbdare și cu alții? Pentru că trei ani trecuți, fără nici un fel de progres, sunt trei ani pierduți definitiv! La instalarea domniei sale la cirna naționalei am sperat că el va veni cu idei noi, cu o concepție de joc, cu un ochi exersat care să aleagă din masa de jucători pe cei mai buni. Li recomandam atunci antrenorului Covaci câteva lucruri pe care ar fi trebuit să le știe de pe cînd juca el însuși fotbal și anume că: fotbalul se construiește la cluburi și nu la națională; că ritmicitatea campionatului asigură forma jucătorilor; că avînd în vedere perioada care ne aștepta pe atunci (și anume calificarea pentru Argentina) necesita alcătuirea unei echipe tinere, de perspectivă, pentru ca în cazul unei nereușite (ceea ce s-a și întâmplat) să ne alegem măcar cu un lot tinăr.

Greutăți obiective pe care le-a avut de întâmpinat Covaci; inconstanța de formă a jucătorilor și neseriozitatea lor; lipsa de autoritate a antrenorilor care sunt inocuiți, la cererea jucătorilor, cînd antrenorii sunt foarte exigenți (vezi cazul Tească - Craiova); scoaterea din formă, din cauza întreprinderii campionatului a majorității jucătorilor de la echipele noastre (măsură cu care Covaci și-a făcut harakiri).

Conducerea Federației de fotbal — în noua ei alcătuire — a crezut că renunțarea la lupta pînă și a antrenorilor era măsura revoluționară care ne va trimite direct la Buenos Aires, sau ne va face să cîștigăm Olimpiada și Campionatul european viitor. A mai crezut — și a afirmat-o de curînd — că jucătorii fug de la națională din cauza unor ziaristi. Dar, pentru Dumnezeu, acești ziaristi nu fac parte din comisia de selecție și nu oobligă pe nimeni să țină seama de sugestiile pe care le fac! În ce mă privește, de cînd e Covaci la cirna naționalei, eu i l-am recomandat pe Vigu și pe Zamfir de la Steaua și, mai recent, pe Rădulescu, de la Sportul Studentesc (care în ultimele două meciuri m-a dezamăgit puțin, deși e un jucător care, dezbărat de cărarea mingiei și făcînd cuplu, s-a zicem, cu Dudu Georgescu, cum s-a văzut duminică, ar putea să dea mai mult). I-am mai recomandat lui Covaci pe Răducanu care, și legat la ochi, n-ar fi primit 6 goluri în meciul cu Iugoslavia de la București, cum a primit Moraru. Asta nu înseamnă că-l scutesc pe Răducanu de critică și că nu-l scotesc vinovat de primirea golului din meciul cu U.R.S.S. (deși, apărînd două altele extraordinare, goluri gata făcute, și-a răscumpărat oarecum păcatele). Covaci vrea să spună că i-am vîrit pe git jucători care nu au ce căuta în națională, de pildă Dobrin sau Lucescu, dar oare erau ei mai buni decît Doru Nicolae și Radu II duminică? Le reamintesc onorabililor mei colegi de suferință că am fost unul dintre susținătorii, de multă vreme, ai lui Ștefănescu care, de doi ani și mai bine, ca și Rădulescu, sînt cei mai în formă jucători ai Campionatului nostru. Afirm aici, ca să se știe, că de la Apolzan n-am avut un apărător de talia acestui Ștefănescu, jucător de mare tehnică, finețe și viziune în teren. Fără semnalările presei, Covaci ar fi jucat cu Sătmăreanu II care, în puținele minute de duminică, a arătat cite de rudimentar este și de lipsit de orizont.

Aș mai vrea să scriu aici că în ce mă privește nu eu i-am recomandat lui Covaci pe fundașul Zamfir care are multă bunăvoință, dar n-arată a jucător de fotbal, cum nu semănă eu cu Papa! Nu eu i-am recomandat lui Covaci pe Doru Nicolae și pe Radu II, oameni pe care orice antrenor cu bun simț nu i-ar fi introdus în teren, la apariția unsprezecelei sovietic care avea un gabarit ce nu lăsa nici o speranță micușilor înaintași de la F.C. Argeș. O să mi se răspundă că și Petrescu, pe care eu îl recomand, de asemenea, e la fel de mic ca statură, dar Covaci îl avea la început pe banca rezervelor pe Marcu și chiar pe Dudu Georgescu, cu care putea să intre în teren.

În concluzie, ce-aș putea să spun despre Covaci? Ceea ce a agonisit pînă acum la națională noastră nu constituie decît un bilanț pasiv. Dacă vrem să mai pierdem și alte meciuri, și alți ani, cu interviuri pe la gazete și pe la radio în care afirmăm că Doru Nicolae este un al doilea Bindea al României și alte prapăstii, e bine ca chiar de miine să ne gîndim la un antrenor mai autoritar și, mai ales, realist, pentru că timpul nu mai așteaptă!

S-auzim de bine!

EUGEN BARBU ■

„Argeșul va lupta din răsputeri pe ambele fronturi”

— Florin Halagian, pari sincer mirat că ți-am cerut acest interviu. Nu e cazul să mă justific, dar am s-o fac, mai puțin pentru dumneata și mai mult pentru cititori. La ora de față ești, cu sau fără voia dumitale, cel mai bine cotate antrenor divizionar. Te recomandă locul secund al Argeșului din campionat, calificarea în sferturile „Cupei României”, cei 6 jucători piteșteni chemați în diversele loturi reprezentative. Pot fi, desigur, și păreri contrarii, dar dacă despre munca unui antrenor trebuie să vorbească rezultatele, atunci despre a dumitale chiar vorbesc, fără puțință de tăgadă. Așa că îți propun să discutăm cu cărțile pe față și să spui, clar și răsplat, ce șanse are Piteștiul în această primăvară?

— Piteștiul se bate și pentru campionat și pentru Cupă.

— Nu acesta-i răspunsul pe care-l așteptam!

— În ceea ce privește titlul, avem șanse egale cu Timișoara și cu Steaua. Adică trei cu trei, trei meciuri acasă, trei în deplasare, după un program care pare bun, dar care nu prea e. Toate adversarele noastre din deplasare, în ordine Constanța, Dinamo și Bihorul, au o nevoie acută de puncte, pentru a se îndepărta de zona retrogradării. În consecință, ne așteaptă partide grele, dar sintem decizi să facem totul pentru a cîștiga al doilea titlu de campioană a țării, după

cel din 1972. Referitor la Cupă, e imposibil de făcut vreun pronostic. Ceea ce e sigur e că Argeșul va lupta din răsputeri pe ambele fronturi, acordînd campionatului și Cupei aceeași atenție.

— Argeșul e una din cele mai tinere echipe ale diviziei A, de aceea isprăvile ei din acest sezon surprind în mod plăcut. Cînd a început construcția formației? Este ea de-acum încheiată?

— În 1975, după ce m-am întors de la Baia Mare...

— Un moment. Ce-ai căutat la Baia Mare? Ai plecat din Pitești pentru a te întoarce după un an. De ce?

— Sincer să fiu, n-am plecat eu, ci am fost dat afară! Cu întrebarea asta ai ajuns, intenționat sau nu, treaba dumitale, la una din lipsurile fundamentale ale activității noastre fotbalistice. La instabilitatea antrenorilor, la condiția lor de frunze bătute de vînt. O să zici că federația a făcut ceva obligînd cluburile la contracte cu antrenorii. E adevărat, dar cine ține cont de aceste contracte? Cînd am fost destituit în 1973, în sezonul următor cîștigării titlului, aveam contract cu Argeșul pe încă un an! M-am plîns la federație de nerespectarea contractului, dar nimeni n-a avut cum să mă ajute. Asemenea cazuri au fost și sînt cite vrei.

— Revino. Cînd te-ai întors de la Baia Mare...

— Am găsit un lot subțiat, din care plecaseră o sumedenie de titulari: Pigulea, Prepurgeț, Jercan, Roșu, Frățilă și alții. Din echipa campioană rămăseseră numai Dobrin, Olteanu și Ivan. Ne-am apucat atunci de reclădirea unei garnituri și ne-am îndreptat privirea către cei mai talentați juniori ai Piteștiului, crescuți cu pricepere și mîgală de Leonte Ianovschi. Așa au apărut în echipă, pe rînd sau deodată, Speriatu și Cristian, Stancu și Cirstea, Chivescu și Bărbulescu, Ancuța și Radu II. Băieți dotați, fără excepție, muncitori și harnici. Reconstrucția n-a fost, firește, o treabă simplă și nici una de rezolvat cit ai bate din palme. Ne-am ajutat, în primul rînd, noi pe noi înșine, dar ne-a ajutat tot orașul. Publicul care a intuit că echipa trece printr-o perioadă mai grea. Baza materială de excepție, cu instalație de oxigenare, cu saună, cu sală de forță. Organele locale care au înțeles că pentru a primi generațiile e nevoie de timp și de răbdare. Anul trecut, de exemplu, cînd Argeșul s-a zbatut spre cîștigarea clasamentului, nimeni nu ne-a arătat cu degetul și nimeni nu ne-a cerut demisiile. Cu timpul, pe măsură ce minji au început să se omogenizeze și să accepte jocul lui Dobrin și al celorlalți, între care Iovănescu abia venise, refuzat fiind de Steaua și Constanța, rezultatele n-au întîrziat, iar Argeșul a ajuns unde

a ajuns, adică în prima linie a fotbalului nostru.

— Ce spuneai de Iovănescu?

— L-am luat noi cînd nimeni nu mai vrea să-l ia și cînd toți îl dădeau de colo pînă dincolo. Fire mai dificilă, dar jucător de clasă, cu două picioare și minte limpede. El deține un rol important în strategia echipei și cred că ar putea oricînd intra în vederile selecționarilor.

— După Speriatu, Zamfir, Doru Nicolae și Radu II, Iovănescu ar fi al cincilea piteștean în lotul național lărgit! Nu ți se pare prea mult? Apoi, sincer vorbind, crezi că toți cei de mai sus merită să joace în echipa reprezentativă?

— Nu cred că s-a greșit în convocarea lor.

— Da, e și asta un punct de vedere în altă ordine de idei, ce se întimplă cu Cristian? Dar cu Dobrin?

— Pe Cristian am fost nevoiți să-l scoatem din formație. De fapt, nu l-am scos noi, ci s-a scos singur. Cristian s-a îngîmfat și asta se plătete. Cît despre Dobrin, el are o întindere de ligamente la genunchi care a recidivat joia trecută, în amicalul de la Vilcea. Se află în refacere și va juca. Dobrin rămîne una din piesele noastre de bază.

— Am să te întreb ceva care bănuiesc că nu-ți va face prea mare plăcere, dar rostul acestui interviu e să lămurească unele lucruri. E adevărat că ai fost și ești concesiv cu Dobrin? Unii zic că ai rămas antrenor la F. C. Argeș pentru că ai știut să închizi ochii la toanele lui Dobrin. Da au ba?

— Vorbe de clacă. S-au creat în jurul lui Dobrin multe legende, dar puține din cele ce s-au spus și se spun despre el sînt adevărate. Personal, nu mi s-a părut niciodată un jucător dificil sau greu de înțeles. I-am respectat personalitatea de mare jucător, iar el a răspuns totdeauna încrederii, mobilizîndu-se exemplar în momentele grele. Dacă a jucat uneori slab, n-a făcut-o niciodată în meciurile cheie.

— Dacă ar fi să fie, ce echipă națională ar alcătui antrenorul Florin Halagian?

— Nu-i asta treaba mea. Fotbalul românesc nu duce lipsă de sfătuitoari.

— Dar de ce duce el lipsă?

— De răbdarea de care vorbeam mai devreme.

— Cu sau fără limite?

— Îți mulțumesc mult că m-ai invitat pentru acest interviu.

■ OVIDIU IOANIȚOIA ■

Fotbal Divizia B

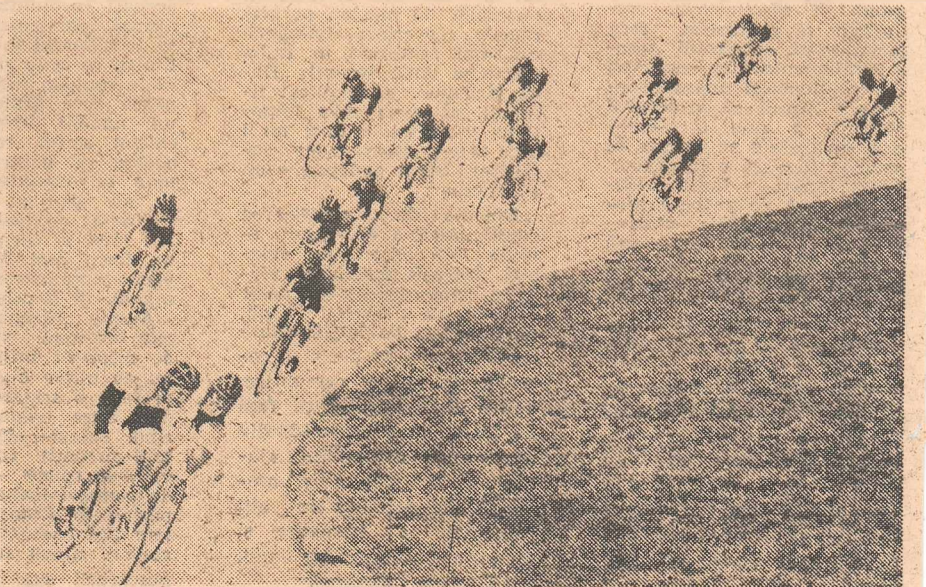
BUUREȘTI: Progresul Vulcan — Chimia Rm. Vilcea 3-1 (1-1). Victorie meritată a bucureștenilor, care face și mai interesantă lupta pentru promovare din seria a II-a a diviziei secunde. Practic cu același lot de jucători, dar cu tinerii Cristea, Popa și chiar Iliescu (care a lipsit însă duminică, fiind suspendat o etapă) în mare progres, Progresul a crescut foarte mult în mai puțin de un sezon, ajungînd să aspire cu destulă îndreptățire la revenirea în prima divizie. ● De partea cealaltă, echipa vilceană a arătat că are cîțiva jucători care cunosc destul jocul (bine au evoluat de această dată Savu și Stan Gabriel), reușind chiar în lipsa lui Carabageac, suspendat într-un mod destul de curios, să țină frumos balonul la mijlocul terenului. Linia de înaintare vilceană a jucat însă slab, apoi apărarea a gafat surprinzător în citeva rînduri, primînd două goluri în tot atîtea minute, la faze identice speculate prompt de Tevi. ● Pentru un meci de B, jocul a fost mulțumitor din punct de vedere calitativ, dar trebuie să remarcăm aici totodată spiritul sportiv al său, practic cu doar una sau două excepții în 90 de minute. Un incident s-a produs totuși, la un moment dat jucătorii oaspeți au arătat arbitralului de centru o sticlă de Ci-co pătrunsă în teren, susținînd că ea a fost aruncată din tribună. De la clubul Progresul am aflat că sticla ar fi aparținut unui fotoreporter aflat în spatele porții, care și-o adusese spre a-și potoli setea!! ● Celelalte goluri au fost marcate de Telespan, pentru oaspeți (cu numai un minut înainte de golurile lui Tevi, ca un moment care avea parcă să trezească echipa bucureșteană din apatie!) și de Apostol, în finalul meciului, gol care avea să consfințească victoria clară a Progresului. ● A arbitrat bine piteșteanul I. Chilibar. (Dumitru Grecu)

DINAMO XXX

O suită de diverse și atractive întreceri sportive (din care prezentăm aici o imagine) au încheiat duminică, pe stadionul din șoseaua Ștefan cel Mare, manifestările consacrate sărbătoririi a 3 decenii de activitate a unuia din cele mai puternice și mai populare cluburi din țara noastră, Dinamo București. Înființat la 14 mai 1948, clubul Dinamo a cunoscut o permanentă dezvoltare și întărire — cuprinde în prezent 21 de secții pe ramuri de sport cu peste 1600 de sportivi — contribuind în decursul anilor la sporirea prestigiului internațional al sportului românesc. Pen-

tru talentul și seriozitatea sportivilor dinamoviști, pentru priceperea și pasiunea antrenorilor lor, ca și pentru excelențele condiții avute mereu la dispoziție, stau mărturie 47 de medalii cucerite la Jocurile Olimpice, 147 dobîndite la campionatele mondiale, 201 obținute la campionatele europene, 397 de titluri balcanice, o sumedenie de alte distincții.

Cu ocazia celei de a 30-a aniversări, dorim clubului Dinamo noi și noi succese, spre gloria membrilor săi și a sportului românesc.

Spionaj și electronică

Obiectivul primar al agentului modern este ordinatorul însuși, principiile sale de construcție și funcționare. Importanța elementului dur al complexului informativ, al părții „hardware” poate fi dedusă cu ușurință din faptul că uriașa companie „International Business Machines” — I.B.M. — cel mai mare fabricant de calculatoare din lumea capitalistă, cu o rețea mondială de distribuție și întreținere, a realizat în anul 1971 o cifră de afaceri mai mare decât venitul unor țări ca Finlanda sau Portugalia.

Din punct de vedere al stocării datelor, ordinatorii realizează performanțe pe care mintea oamenilor nu este adaptată să le realizeze. O mașină de calculat poate reține o cantitate de informații care, puse pe hirtie în termeni obișnuiți ar ocupa un volum echivalent cu acela a 40—50 de mii de dicționare mari. Ea poate să redea oricare din aceste informații, la cerere aproape instantaneu. O asemenea cantitate de date, mereu în creștere, precum și informațiile referitoare la noile procese de producție și invenții depozitate și ele adesea tot în memoria ordinatorilor tentează pe spionii profesioniști moderni, specialiști în cifre și în metodele de „spargere” a calculatoarelor.

Ar fi o greșală să se considere că orice linie terminală a unui calculator este sigură. Un studiu pentru realizarea unei asemenea linii terminale „sigure” a fost realizat, nu demult, de către organele I.B.M. Rezultatele, prezentate în așa fel încât să satisfacă pretențiile de absolută securitate ale organelor administrației de stat, arată foarte promițătoare. Pentagonul a fost dotat experimental cu această linie „sigură” legată la ordinatorul central folosit chiar la I.B.M. și protejat împotriva oricărei tentative de jefuire de o serie de chei, coduri și incuietori electronice. După 24 de ore, specialiștii militari au trimis la firmă planul confidențial al I.B.M. pe următorii șapte ani, tocmai pentru a dovedi că aceste bariere de siguranță fuseseră eludate cu ajutorul liniei terminale.

Altă dată, studenții de la „Massachusetts Institute of Technology” au interceptat informații provenind de la

ordinatorii care immaginază datele cele mai secrete ale Comandamentului aviației strategice a S.U.A. Ei au realizat această performanță în timpul unui exercițiu practic inclus în programul de învățământ, fără a avea acces la vreuna din liniile terminale ale ordinatorilor respective.

Slăbiciunile sistemelor de protecție ale mașinilor de calculat sînt recunoscute chiar de constructorii acestora. Problema se rezumă la faptul că principiile construcției și programului unui ordinator pot fi descifrate cu ajutorul unui alt ordinator. Codurile și parolele de securitate pot reprezenta o infinitate de variații ale temei date dar numărul acestor variații, oricât ar fi de mare, rămîne totuși limitat. Două litere ale alfabetului pot forma doar patru variații: AA — AB — BA și BB. Dacă ne vom servi de trei litere ale alfabetului vom obține 27 asemenea variații. Atunci cînd un cod poate utiliza toate literele în combinație cu cele zece cifre, variațiile ajung la cifre astronomice; cu toate acestea, șirul rămîne limitat. Variațiile calculabile ale unui cod în care — să presupunem — patru litere sînt urmate de cinci cifre pot ajunge la sute de milioane, iar epuizarea lor ar necesita o muncă de mulți ani/om. Această muncă poate fi convertită însă în calcule reprezentînd doar cîteva zile/ordinator. Iar faptul că pentru a învinge un ordinator este necesar un alt ordinator nu reprezintă o consolare prea mare.

Obținerea unor fragmente ale programului ordinatorului, sau a unor bucăți de bandă magnetică conținînd asemenea fragmente nu este din cale afară de dificilă. Salariul unui programator este destul de mic iar unii nu ezită să vîndă, pentru una sau cîteva sute de dolari, informații fără valoare pentru ei, dar însemnînd daune de milioane de dolari pentru cei prejudiciați. De regulă, programatorul nu trebuie să aibă acces la înregistrările sau materialele aflate în grija altora, dar în practică această interdicție nu este respectată aproape niciodată. Dealtfel, nu numai programatorii devin obiectul tentativelor de corupție ale spionilor. O operație pe scară mare, avînd drept obiect jefuirea unui ordinator, poate începe și de la exploatarea unei operațiuni care nu cunoaște importanța cifrelor și textelor cu care lucrează. O asemenea operațiune poate indica, de exemplu, lungimea cuvintelor sau grupelor de cifre care servesc drept parolă pentru punerea în

funcție a ordinatorului. Odată această parolă identificată, orice femeie de serviciu din interiorul clădirii poate, sub îndrumarea unui analist din exterior, să smulgă ordinatorului secretele sale.

Proliferarea rapidă a infracțiunilor împotriva ordinatorilor preocupă în cel mai înalt grad pe conducătorii marilor firme capitaliste. „Numai cîteva indivizi dintr-o națiune — afirma unul din aceștia — se pretează să facă spionaj în favoarea unor puteri străine. Probabil că nici nu există suficiente secrete de stat realmente importante care să dea de lucru acestor cîteva spioni. Industria are însă dușmani mulți, iar numărul spionilor ce acționează în acest domeniu este foarte mare. Introducerea mijloacelor de apărare electronică poate opri din acțiune pe spionii mărungi sau pe amatori. Dar secretele immagazinate în memoria ordinatorilor au devenit atît de importante încît se consideră că sustragerea lor merită toate riscurile și ostenețele. Această tentație a determinat o creștere a numărului și eficienței organizațiilor de spioni profesioniști care dispun de resursele necesare pentru a se lansa într-o asemenea aventură”.

Aceste temeri, exprimate din ce în ce mai des, au determinat stabilirea și aplicarea unor măsuri de securitate anume concepute pentru a proteja ordinatorii. Multe din mașinile de calculat sînt instalate în prezent în încăperi cu pereți de sticlă transparentă, astfel încît operatorii să poată fi supravegheați în permanență. Acolo unde n-au fost construite asemenea camere, paznicii circulă continuu chiar printre instalații. Dar majoritatea acestei asistențe contrainformațoare nu cunoaște despre ce are și ce nu are dreptul să facă un operator în timpul serviciului. Mulți din șefii de întreprinderi continuă să conceapă protecția ordinatorilor în termenii securității realizate prin incuietori speciale, case de fier, legătimități speciale de acces etc. Acești șefi de întreprinderi nu-și dau seama de faptul că sustragerea de informații dintr-o mașină de calculat nu necesită o pregătire prea înaltă și că operația este extrem de simplă atîta vreme cît sistemul de securitate nu este inclus chiar în programul ordinatorului.

(Va urma)

L. MOCANU ■

Moartea boxerului

— Alfred Pora, nu merit eu să mă saluți? Nu vrei să mă învrednicești cu cîteva vorbe?

— Iertați-mă, mă grăbesc, mi-am fixat rînd la frizerie și omu' nu mă așteaptă mai mult de ora zece. Ca atare, aș dori să aminăm discuția. Adineauri mi-a și telefonat Panaiteasca să mă prevină că urmez eu pe lista dumneavoastră. O fi adevărat? Numai eu am rămas? Luați-vă de alții, mai breji ca mine și vă dau toare recunoștință. Și Pora dădu să plece, dar Covaliu îl opri.

— Nu te depărta amice că nu ai spor. Te conduc, dacă e nevoie și la frizerie, mi-am adus acum aminte că nici eu nu m-am bărbierit pe ziua de astăzi. Hai să luăm loc pe două scaune alăturate și să vorbim acolo în liniște despre meciul de cupă de duminică, de pildă. Ce vrei discuție mai plăcută?

— O fi, dar pe mine nu mă interesează fotbalul.
— Las' pe mine, Alfred, găsim noi alt subiect care să ne convină la amîndoi, zise Covaliu, după care o apucă în sensul de mers al lui Pora, iar acesta încercă, fără rezultat, să se desotorosească de ofițer. Și-l încercă regretul că nu putea invoca nici un pretext ca să dispară. Întoarce fața către Covaliu întrebîndu-l:

— La ce vă folosește că vă tîneți scos de mine?

— Să capăt cîteva informații din partea dumitale, ca apoi să-ți pot lămuri creditorii asupra datei cînd le vei achita datoriile sau măcar vei amortiza o parte din ele. De la un timp ne-au căpiat bătînd drumurile la noi și nu sîntem în stare să le dăm răspunsul. Iată care-s incurcăturile în care ne-ai virat, tinere. Unii ne iau cu asalt și pe stradă, gîndindu-se că miliția ar fi în măsură să rezolve litigiul și să te oblige să le restituie banii. Ca și cînd am fi un oficiu bancar. Vezi ce confuzii provoci în mintea oamenilor pe care i-ai tras pe sfoară? În fața acestei situații spune și dumneata cum să procedăm.

Alfred Pora pletosul, dezamăgit la culme de eșecul înregistrat în acest început de zi, răsufli cu obidă, stăpînindu-se să nu profereze vreo insultă la adresa miliției. Era foarte limpede în acest moment pentru el, că acest ofițer dirz, cu ochii vii o să-i cîntărească fiecare vorbă și o s-o întoarcă pe toate fețele. Era

mai bine să aștepte să vadă unde va ajunge omul în albastru.

Pora se frămînta în sine lui întrebîndu-se cine l-a turnat cu înșelăciunea, fiindcă asta nu l-a oprit de florile mărlui; și are cu ceva la mîna, nu se expune să-l ia la întrebări pe stradă, nitam-nisam. În mintea infierbîntată se gîndi întîi la Craiu, apoi la Petropol, ori chiar la colegul lui taică-su, Stavrache. „Dar asta putea să-i spun, „babacului”, nu să mă toarne direct la albaștri. O altă variantă ar fi că însuși „babacul”, sătul de cîți îi vin pe cap, i-a trimis și el la miliție. Acum e acum, să văd cum ies din vrie?”

— Domnule sublocotenent, vă propun ceva, așa omește; lăsați-mă o jumătate de zi să iau legătura cu tata. A plecat de răsălatăieri în județ, la o casă de cultură să întocmească niște schițe de decoruri, iar cînd se întoarce îi povestesc; totul se aranjează cu bine și vă promit că nu vă mai dau de lucru. Aveți cuvîntul meu. Pora tăcu, îl trecuseră fierbîntele cu toate că un vînt curat răcoarea străzile și legăna copacii cu frunză proaspătă, susurînd ca o respirație calmă. Alfred își scoase batista din buzunarul de la spate al pantalonilor largi cu manșeta, foarte strînși pe coapse. Începu să i se citească pe față neliniștea, în timp ce Covaliu îl ține sub focul privirilor sale încordate, cu gîndul foarte vădit să-i smulgă mărturisiri mai ample în acest moment de descumpănire. Într-adevăr, în dosarul ce se întocmise de către judeciarii domnișor fără căpătîi, existau cîteva reclamații de înșelăciune ca și practicarea ilicită a jocurilor de noroc pe sime mari, chiar și pe valută, cu indivizi dubioși din pleava societății. De pe la vecinii lui taică-su, mai auzise că atunci cînd Costică Pora, profesorul, promisese de răpăceala fiului, pleacă în prospectări să mai agonisească cîte ceva, pe lingă pensia din care se înfruptă trîntorul, în casa aceea se întîmplă lucruri de-a dreptul scandaloase.

Sublocotenentul reluă ofensiva începută, schimbînd doar tactica.

— Fredi, aș face încercarea care mi-o propui, adică să aminăm chemarea celor escrocați de tine la miliție și ți-i punem în față. Să zicem că accept. Ce garanție am eu că te prezinți la sediul, fără carte postală și fără invitație. Dacă se întîmplă minunea asta, promit să-ți ușurez situația numai în avantajul tău; încercăm să despăgubim pe cei de la care ai împrumutat bani și

după aceea stabilim problema încadrării în serviciu. Ce zici, facem ordine în prezentul și viitorul tău?

— Știi bine că n-am ce garanție să vă dau.

— Să zicem totuși că facem apel la tatăl tău, îl găsim noi pe unde o fi și vă prezentați împreună mine. E nevoie să fie neapărat de față, să vadă, în sfîrșit, ce înseamnă liberul arbitru în alegerea drumului în viață, la copii ca dumneata.

— Păi ce, mai sînt eu copil? Întrebă nedumerit Fredi.

— Pentru profesorul Pora ai rămas un copil nepermis de răzgiat, care pe măsură ce a crescut a devenit primejdios și pentru cei din afara familiei. Ascultă-mă pe mine, n-ai fost suficient ținut în friu și ai ajuns la concluzia că totul ți se cuvine: traiul bun, banii, viața ușoară.

— Vă rog, scutiți-mă, și iar își scose fruntea cu batista jilavă, pe care n-o mai scoase de la spate, ci din buzunarul giacii. În ochii lui Fredi începură să licărească primele semne ale fricii; și simțea în jurul piciorului lațul întins de propriile fapte, iar Covaliu edificat asupra cazului i le pusese toate pe tapet, nemai-lăsîndu-i decît o singură alternativă. Ori achită banii stoși de la oameni prin escrocherie, ori înfundă pușcări.

— Voi veni cu tata, mă prezint cu el la dumneavoastră, se dădu bătut Fredi Pora. Dați-le telefon la Zebil, la casa de cultură. Diseară poate fi aici.

— Ce fel de om ești tu, Fredi?! Răspunderile tale pecuniare tot pe umerii lui să apese? Și împăcarea datornicilor tot el s-o facă?!

Cu un cinism demn de speța lui escrocul confirmă:
— Ce să fac, asta este. Dumnealui m-a crescut, zice că mă iubește, n-are decît să plătească!

— Ce raționamente altruiste, zise indignat Covaliu.

— Fiți pe pace, lui i-ar părea bine să fie ultima datorie care o achită de pe urma mea. L-am stors destul.

— Va fi ultima oară, te asigur, zise răsăpăcat sublocotenentul Covaliu. De asta mă ocup personal. Cu voia sau fără voia ta. Acum du-te și te tunde. Ne vedem miine.

Covaliu nici nu-și dădu seama cînd pușlamaua se strecură după colț și se făcu nevăzut.

(Va urma)

EUGEN TEODORU ■

Memoriile lui Grigoraș Dinicu

transcrise de fiul său, Grigore Dinicu

Plecarea spre țară

După vreo 3 zile de sedere la Paris, unde criza alimentară începea să fie simțită chiar la cele mai luxoase restaurante, ne-am imbarcat în Gara de Lyon pentru București, pe la ora 12 ziua. La gară am fost însoțiți de Gheorghe Cocos, un muzicant bucureștean. Era plecat din țară de aproape 30 de ani. Vineră apoi Niță și Colea Codolban (primul, cel mai virtuos țambalagiu pe care l-am cunoscut, cînta studii de pian și piese de concert încît rămîneau în extaz auzidu-l, iar Colea, fratele său, un desăvîrșit pianist clasic, care acum auză că face turnee de concerte prin America de Nord și Sud), de Ghiță Botez (fratele lui Titi Botez, cîntărețul nostru de la compania Cărbăș, care avea în Paris un restaurant românesc prin Cartierul Latin) și de alții cîteva prieteni ce ni-i făcuseră în 1937.

Pentru a povesti de drumul parcurs pînă la Mondane (Italia), nu mi-ar fi greu, dar a fost un drum făcut nu cu trenul, ci în carul cu boi. În plus de aceasta, am făcut multe schimbări de tren și, personal, am întîmpinat prea multe dificultăți, pentru a le mai descrie.

Alergătura după țambalul lui Budișteanu la fiecare oprire, pentru a-l da jos din vagonul de marfă și a-l transporta în alt

vagon de marfă, m-a enervat prea mult. Sincer să fiu, imi este silă de nenorocitul de război care a fost și ne-a procurat atîtea și atîtea neplăceri!

Ajunși pe teritoriul italian, am găsit la fel unele stări de fapt, cu care noi de-acuma ne acomodasem. În schimb, în loc de soldați care să-și dea aere de eroi, am găsit ostași îndrăgostiți de muzică, capabili să-și uile pușca, spre a-și păstra acordeonul sau chitara.

În tren pînă la Veneția, ba nu, pînă la Milano, am auzit cele mai frumoase cîntec populare italiene, cu cel mai autentic acompaniament. Soldații italieni din „Mio frate!” nu ne-au scos, mai cu seamă că Grigoraș Dinicu își luase și el vioara și începu, acompaniat de Costică Dinicu, Gicu Ștefănescu și Vasile Budișteanu, care cînta și la violă, să execute o serie întregă de românețe de-ale lui Tosti.

La ușa compartimentului nostru era pelerina, iar cînd Grigoraș Dinicu încetă, un „bravo maestro” izbucni. Soldații italieni, fără să le cerem, începură atunci să ne aducă fiecare cîte ceva de mîncat, spunîndu-ne: Mangiare, mangiare, frate! romeno.

Ajunși la Milano pe la 7 seara, ne-am interesat la ce oră avem tren. Ni se răspunse precis: tren direct București este la ora 2 noaptea.

După ce ne-am lăsat bagajele la o magazie specială pentru călătorii în tranzit, Grigoraș Dinicu ne-a invitat pe toți la restaurant. Aci, după ce am mîncat fiecare cîte un „osobuco a la milanese”, Grigoraș Dinicu a dorit să bea și o sticlă de Chianti și cum pe masă erau pahare mari, începurăm să ne consultăm, cum s-o spun pe italienește la un pahar mai mic. Unul dintre noi spuse:

— Maestre, nu ai vorbit cu el franțuzește pînă acum? Cere-i pe franțuzește și cu asta, basta.

Însă cînd chelnerul trecu pe lângă noi, numai că auzim pe Grigoraș Dinicu spunîndu-i:

— Prego, un piccolo paharino — făcîndu-i semn la paharul după masă, însă a-rătînd cu arătorul și degetul mare dimensuniile.

Noi începurăm să ridem cu poftă, însă Grigoraș Dinicu păstra o mutră serioasă pînă ce chelnerul sosi cu „picolo paharino” pentru noi toți. Atunci Grigoraș Dinicu începu să ne privească pe toți spunîndu-ne:

— Ei, vedeți? Am nimerit-o.

Mulți ani după această amuzantă întîmplare, cînd Grigoraș Dinicu cerea la un prilej oarecare un pahar mic, eu îi aduceam aminte, „picolo paharino”.

Restul nopții l-am petrecut pe peronul gării, fiindcă doream să fim cu toții împreună cînd trenul avea să tragă la peron. Pe la 1 și 20 din noapte, cînd nimeni nu avea voie să intre pe peron (noi eram acolo) sosi și trenul. Încă nu oprise bine, cînd eu sării (piciorul scrîntit începuse să nu mă mai doară așa rău) în vagonul pe care scria Roma — Venetia — Milano — Trieste — Ljubljana — Timișoara —

București. Ajuns la compartimentele libere de la clasa a II-a, închise ușa pe dinăuntru și așteptai pe băieți să-mi dea bagajele să le asez în plasele destinate pentru cuferele mici.

Exact la 2 și 30 dimineața trenul porni de aci. Pînă la București am călătorit normal, mai cu seamă pe teritoriul Iugoslaviei, fiindcă trenului i se atașă și un vagon restaurant. Aci în adevăr ne-am potolit foamea.

Cît am stat la Paris și am traversat Franța și Italia, cu foamea am dus-o destul de greu.

Dar iată-ne ajunși la frontiera românească pe la 5 după-masă, după 4 zile de mers cu trenul. Cum ne-am exprimat bucuria, nu pot scrie, fiindcă nu găsesc cuvintele, însă atîta mai fin minte că trenul porni spre Timișoara — București și noi încă mai cîntam șefilor autorităților de la frontieră.

Ajunși la Timișoara, am coborît și am cumpărat mezeluri, vin și pitne, iar pe la vreo 12 noaptea, tuturorora ni se făcu din nou foame. Grigoraș Dinicu ne opri, spunîndu-ne:

— Băieți, miine este iarăși zi și nu uitați că ne așteaptă familiile cu bunătăți pe fiecare. Ajunge! Ce e mult nu e bun! Resemnîndu-ne, ne-am culcat cum am putut fiecare. Dimineața cînd ne-am sculat, prin fața vagonului nostru nu se mai putea trece, fiindcă multă lume se uita la noi ca la urs. Fiecare dorea să știe ce este în America, în Franța, în Italia și noi, calm, în timp ce le răsundeam ajunserăm — în sfîrșit — în Gara de Nord.

(Va urma)

— Stimate tovarășe profesor, am pătruns în cabinetul dumneavoastră cu emoția caracteristică poate numai unui student în preajma examenelor. Ajutați-mă să-mi înving această primă emoție: dați-mi câteva date legate de viața dumneavoastră.

— Sînt o modestă piesă la marele agregat al societății noi care se făurește în țara românească. Toată viața am căutat, în limitele posibilităților mele, să slujesc țara și partidul, să contribuie cu toate puterile la înfăptuirea dezideratului de secole al poporului nostru: înfăptuirea unei Români puternice și independente. Cît despre viața mea... Mă trag dintr-o familie simplă, tata a fost acar, iar mama țărăncă, fără nici un fel de carte.

— De unde sînteți?

— Din comuna Armeniș, județul Caraș-Severin, comună de care mă leagă cele mai frumoase amintiri, amintirile copilăriei, cu necazurile și cu bucuriile, cu păniile cele mai năstrușnice, cu visurile cele mai fantastice.

— Cred că nu aveți prea multe motive să fiți nemulțumit de visurile dumneavoastră, de vreme ce ați reușit să învingeți toate greutățile și să deveniți ceea ce sînteți: titularul catedrei de farmacologie a Institutului de medicină din Timișoara.

— În copilărie, aspirațiile mele erau cu totul altele. Mi-am îndreptat pașii însă spre medicină indignat de starea țaranului, din dorința de a mă întoarce în sat, pentru a-i alina durerile.

— V-ați tinut de cuvînt?

— În 1941, după ce mi-am luat teza de doctorat, am plecat la Slatina Criș, sat aflat la 7 kilometri de comuna natală, unde am practicat medicina. Lucram fără răgaz. Acolo mi-am dat marile meu examen de viață, acolo am realizat ce mare nevoie de asistență medicală era la sate. Așa cum simțeam încă din facultate, aveam o chemare lăuntrică pentru medicină, chemare transformată în sirguintă, fapt care mi-a dat posibilitatea să soluționez cazuri grele, care pe atunci se rezolvau numai în spital.

— Ați avut și eșecuri?

— Nu am avut nici un eșec. Asta datorită dascălilor mei, care m-au învățat că în medicină nu îți este permis să ataci o partitură necunoscută.

— Tovarășe profesor, ne-a furat discuția și iată-vă deja medic en titre. Am trecut prea repede, cred, peste o bună parte din viața dumneavoastră. Poate nu e drept, chiar dacă ați făcut acest lucru deliberat, nedezmintîndu-vă modestia caracteristică. Deci, vă rog, dați timpul înapoi.

— Am fost trimis la școală la șase ani, nu dintr-un capriciu părintesc, ci pentru că ființa mea reclama acest lucru. Acum, după atîta amar de vreme, îmi dau seama că dacă nu întilneam un dascăl ca FLOREA BĂCILĂ poate alta mi-ar fi fost soarta. Acest nume vă rog să-l scrieți cu litere mari, deoarece de la el am căpătat noțiuni clare despre ceea ce înseamnă munca, dragostea de patrie, cinstea și iubirea de carte. Eiam premiant în toți anii. Aveam nota 1, nota maximă în acea vreme. Tot el, dascălul meu, FLOREA BĂCILĂ, mi-a dirijat și cititul, transformîndu-l într-o patimă pe care o am și astăzi. Mi-a făcut un program riguros, dozîndu-mi patosul în raport cu creșterea bagajului de cunoștințe, punîndu-mi căpăstru ori de cîte ori vedea că citesc ceea ce socotea el că depășește posibilitățile mele de înțelegere.

— Liceul cum l-ați încheiat?

— Greu. Nu aveam bani pentru rechizite, ca să nu mai vorbesc de banii pentru procurarea cărților. Liceul l-am început și l-am terminat la Caransebeș. Zeii mi-au fost favorabili. Am cunoscut profesori aplecați cu dragoste asupra elevilor, ceea ce a avut asupra mea o fantastică înfrîurire. Și aici am fost premiant. M-a pasionat latina, care mi-a fundamentat eșafodajul culturii mele de mai tîrziu.

— Facultatea ați făcut-o, cred, la Cluj.

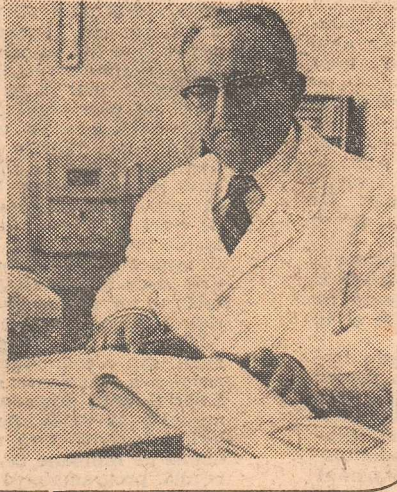
— Nu.

— De ce?

— Totdeauna am avut dispreț față de cei care făceau dintr-o simplă așezare administrativă o problemă de viață. „Eu sînt din Banat, eu sînt din Oltenia sau eu sînt din Maramureș!” Acest lucru, cred, se poate spune numai în

„Totdeauna să faci bine!”

Profesorul universitar Nicolae Dragomir s-a născut la 29 iulie 1916, în comuna Armeniș, județul Caraș-Severin. Studiile liceale le-a făcut la Caransebeș, iar cele universitare la București. Între anii 1952—1976 a ocupat funcțiile de director adjunct, prodecan și decan al Institutului de medicină generală din Timișoara. Între anii 1957—1960 a fost secretar al organizației de partid a Institutului de medicină din Timișoara. Decorat cu Ordinul Muncii clasa a doua. Profesor universitar emerit. A publicat 20 de lucrări științifice și 4 monografii.

glumă la un pahar cu bere. Dar, pentru că pe vremea aceea se făcea mult caz de regionalisme, am ținut ca eu, Nicolae Dragomir, bănațean din punct de vedere administrativ, să mă duc la București, pentru a demonstra falsitatea unui punct de vedere. Am făcut războiul și vreau să afirm că pe front eram cu toții ostași români. Acolo nu se murea „pe regiuni administrative”. Deci gîndurile mele de odinioară și-au dovedit temeinicia.

— Spuneți-mi cite ceva despre studenția dumneavoastră.

— Au fost anii cei mai frumoși. Contactul cu patul bolnavului mă fascina. Atunci cred că s-a produs marea cotitură din viața mea, devenind dintr-un provincial timid, un om lucid, stăpîn pe gîndurile sale.

— Apoi?

— Apoi a izbucnit războiul, cu toate necazurile lui, la terminarea căruia am venit la Institutul de medicină din Timișoara ca asistent la catedra de fiziologie, apoi la cea de farmacologie, unde sînt și astăzi. Din 1954 am devenit titularul acesteia.

— Tovarășe profesor Dragomir, timp de 24 de ani, în afara muncii de la catedră, ați avut sarcini dintre cele mai grele: ați devenit, pe rînd, director adjunct, prodecan și decan. A fost greu?

— Curioasă întrebare. Sigur că a fost greu, chiar foarte greu. Astăzi, cînd privesc în urmă și cînd văd cum arată institutul, cînd știu că în acești ani am dat țării circa 4 000 de medici, am un sentiment de justificată mulțumire. Greutățile au trecut, multe au intrat în anecdotă, dar faptele au rămas. Or, tocmai despre asta e vorba, despre fapte.

— Dintre medicii care au terminat facultatea la Timișoara, mulți au depășit anonimul, transformîndu-și numele în renume. V-aș ruga, tovarășe profesor, să vă opriți la doi dintre aceștia: Vasile Boici și Ioan Pușcaș, astăzi personalități de seamă ale medicinei românești.

— S-o luăm organizat: Boici, cu al său celebru „Boicil”, e o bătălie cîștigată. Medicamentul se fabrică pe scară industrială și acolo unde se aplică cu pricepere și discernămint, dă rezultate spectaculoase. Principiu, dealtfel, valabil pentru orice medicament. Zilele trecute tocmai am încheiat o cercetare științifică asupra medicamentului său. Am demonstrat că substanța este analgezică, antispastică pe musculatura striată și netedă. Lucrarea am înaintat-o Centralei industriale de medicamente din București pentru o monografie în limbi străine. De doctorul Pușcaș m-am simțit legat încă din primul an de studenție. Dealtfel, eu i-am condus, în 1971, teza de doctorat. Are o minte foarte ageră. Cercetarea pentru el este un scop în viață, dovedind o remarcabilă putere de concentrare și un veritabil spirit revoluționar în abordarea problemelor asupra cărora se apleacă. La început i-a fost greu. Asta

este soarta noului. Din cauza inerentelor eșecuri ale începutului, noul este privit cu neîncredere. Am certitudinea că Pușcaș nu și-a spus încă ultimul cuvînt. Trebuie să așteptăm încă multe lucrări excepționale. Ioan Pușcaș este un nume cîștigător, eu merg pe el, iar dacă atunci cînd va deveni o celebritate mondială va aminti de faptul că și-a făcut studiile la Timișoara, voi fi mulțumit că la formarea sa mi-am adus o umilă contribuție.

— După cum știți, revista Flacăra duce o susținută campanie pentru valorificarea plantelor medicinale — această bogăție naturală a țării românești. Ce părere are șeful catedrei de farmacologie despre spinoasa, dar pasionantă problemă a plantelor medicinale?

— Nu poate fi vorba de o părere, ci de o realitate ignorată încă, în ciuda faptului că plantele medicinale se vînd ici-colo, în niște magazine de specialitate. Dealtfel, revista dumneavoastră a publicat pagini întregi pe această temă, în care și-au spus cuvîntul nume foarte competente. Să mai fac precizarea că jumătate din medicamentele pe care le fabricăm au la bază extracte de origine naturală?! E nevoie să mai amintesc faptul că reacțiile de respingere ale organismului sînt rare, atunci cînd i se administrează produse naturale, în timp ce după cele sintetice reacțiile sînt frecvente și, de multe ori, cu urmări grave? Medicina populară e un cîmp de cercetare vast pe care noi, oamenii de știință, avem obligația să-l studiem sub toate aspectele. Revenind la plantele medicinale, trebuie să subliniez că folosirea lor nerațională duce de cele mai multe ori la automedicație în exces, situație și ea dăunătoare organismului. Cum în medicină nu există boli, ci bolnavi, este necesar ca și aceste plante să fie administrate pe bază de indicații medicale.

— Este un punct de vedere interesant care, cred, vă da de gîndit celor care folosesc plantele medicinale la voia întîmplării.

— Medicamentul, fie extras din plante, fie sintetic, nu are puteri supranaturale. Cel ce ia mereu antinevralgice, pentru că îl doare capul, nu le poate lua la infinit. Este obligatoriu să-l vadă un specialist. Căci medicamentele depind de doză, de dozaj, iar dozajul îl prescrie numai medicul. Penicilina — minunata noastră penicilină — administrată după ureche, dă cazuri mortale. Asta nu o spun eu, ci statisticele mondiale.

— Dați-mi definiția medicamentului.

— După mine, cea mai bună definiție o dă recentul proiect al Legii sanitare: „medicamentul este orice substanță sau amestec de substanțe”. — Au trecut aproape două ore de cînd sîntem împreună. Pentru mine, cel care stau în fața biroului dumneavoastră, ceva nu este clar. Vă rog să mă lămuriiți: la început, îmi spuneai că ați mers la medicină din dorința de a fi alături de bolnavi, pentru că prea multe ați văzut în copilărie, și prea mare era revolta dum-

nevoastră împotriva nedreptăților sociale care se făceau țaranilor. De ce — iată deci întrebarea — v-ați dedicat totuși unei ramuri a medicinei care, prin natura ei, vă ține legat de laborator?

— De-a lungul discuției m-ați întrebat de cîteva ori dacă am ceva a-mi reproșa. De fapt, nu am de mărturisit acel ceva care să coloreze discuția — pentru că ce poate fi mai atractiv pentru un student, decît să afle unele năzbitii ale profesorului care azi, cu halat alb, îl privește din spatele lentilelor ochelarilor cu severitate? N-am ce spune în plus. Tinerețea mea a însemnat muncă, luptă pentru acumularea cunoștințelor și luptă pentru existență. Dar dacă vreți să scrieți un adevăr intim, ei bine, scrieți că atunci cînd am trecut la catedra de farmacologie, am făcut-o cu inima îndoită. Acum n-aș mai face-o. Dar atunci, era la început și trebuia să răspund unui comandament. Să fie clar: *farmacologia* are un rol preponderent în medicina modernă. Pe parcurs m-a cîștigat și am practicat-o cu pasiune și dăruire.

— Ați publicat mult?

— Nu. Am scos doar cîteva cărți. Am sub tipar acum „Medicamentul, remediul și otrava” — o lucrare de largă informare despre nașterea medicamentului, destinul său în organism și societate. Acolo doresc să demonstrez că medicamentul este supus aceluiași vicisitudini ca și moda. Vedeți, există și medici care administrează medicamente despre care nu știu nimic unor bolnavi despre care știu prea puțin. Cînd voi avea mai mult timp liber, îmi voi organiza gîndurile și notițele și voi trimite tiparului tot ceea ce am acumulat în acești ani dăruirii medicinei românești. Nu vreau să-mi găsesc o scuză, dar am avut de îndeplinit foarte multe sarcini politice și administrative. Sînt membru de partid din anul 1947 și niciodată nu m-am eschivat de la sarcinile primite.

— Ce a însemnat pentru dumneavoastră studentul?

— Totul. Prietenul, colegul meu viitor, tînrul față de care mă simțeam cel mai obligat în raport cu sarcina ce mi-o asumam de a-i îndruma pașii. N-am fost niciodată adeptul sancțiunilor radicale. La timpul său, cunoșteam pe toți studenții din institut cu bucuriile și mai ales cu necazurile lor. Niciodată nu am apreciat un student în funcție de arborele său genealogic. L-am judecat pe el, față de el și față de faptele sale.

— Tovarășe profesor Dragomir, ne apropiem de finalul discuției. Pentru a treia oară vă văd ochii umezi... Dacă nu ați fi recidivat, poate nu v-aș fi întrebat de ce, dar aș fi plecat de la dumneavoastră cu regretul de a nu o fi făcut. De ce?

— Nu poate fi vorba de vreo indiscreție, dar cu sau fără voia dumneavoastră, o rană a fost deschisă. Aici, în acest institut, mi-am lăsat tinerețea; aici, în acest institut, am fost primit în rîndurile partidului. Aici, în acest institut, mi-am petrecut, în laborator, cele mai frumoase nopți. Totul din dorința de a răspunde menirii mele de profesor universitar și sarcinilor pe care mi le-am asumat atunci cînd am devenit membru de partid. Acum, clădirea aceasta — Institutul de medicină din Timișoara — e tînără, înfloritoare, bine ancorată în realitățile științei românești, iar eu, fiul de țaran din Armeniș, puțin obosit, dar fericit de ceea ce las în urmă, mă pregătesc să părăsesc acest univers, lăsînd locul altora, așa cum alții mi l-au lăsat mie. Atunci cînd voi ieși la pensie, voi pleca cu capul sus, deoarece socot că am fost un iubitor de oameni și am respectat cu sfințenie vorbele dascălului din clasele primare: „totdeauna să faci bine!”. Cînd am intrat în această clădire Institutul de medicină era în perioada copilăriei, iar eu un tînr plin de ambiții și de idei. Acum, cînd se apropie momentul despărțirii, institutul e în plină tinerețe, iar eu nu mai sînt de mult tînr. Oricît am fi de medici, oricît am cunoaște acest adevăr biologic, tinerețea fără bătrînețe, este doar o poveste.

DAN BIRLADEANU ■

FLACARA. Redacția: București, Piața Școlii 1, căsuța poștală 4112, oficiul 33, cod 71 341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20, interioare: publicistică social-politică (L. Timbus, I. Purcaru, L. Nișescu — 16 17); reportaj (Nicolae Cristache — 16 06); cultură, știință, învățămînt, sport (T. Octavian, N. Ionescu — 16 19, 16 06); scrisori, anchete cetățenești (M. Nedelea, E. Seceleanu — 16 18, 17 87); fotoreportaj (1595); documentare (16 23); cenaclu, administrație (17 78 82 și interior 17 83); secretariat de redacție (Dan Birlădeanu, Cornel Catană — 17 82, 16 21); secretar responsabil și interior 18 22. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Școlii”. Cititorii din străinătate se pot abona, adresîndu-se la ILEXIM — Departamentul Export-Import presă, PO Box 136—137 telex: 11226 București str. 13 Decembrie nr. 3